EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2018 06 06
COM(2018) 447 final

2018/0236 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2018) 327 final} - {SWD(2018) 328 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Nuo XX amžiaus 10-ojo dešimtmečio Sąjunga vis daugiau investuoja į kosmoso sektorių. Dar prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai, kuria Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) buvo papildyta nauju 189 straipsniu, kuriuo nustatytas Sąjungos veiksmų šioje srityje pagrindas, Sąjunga jau buvo sėkmingai sukūrusi Europos palydovinės navigacijos programas EGNOS ir GALILEO. Abi programos veikia[1], o GALILEO šiuo metu laikoma Sąjungos pavyzdine sistema.

Šias dvi programas 2014 m. papildė GMES programa grindžiama Žemės stebėjimo ir stebėsenos programa „Copernicus“[2]. Neseniai Sąjunga pradėjo veiklą pagal Kosmoso stebėjimo ir sekimo rėmimo programą[3] (toliau – SST). 2014–2020 m. visai Sąjungos veiklai kosmoso srityje, įskaitant mokslinius tyrimus, iš viso skirta 12,6 mlrd. EUR biudžeto lėšų.

2016 m. spalio 26 d. komunikate „Europos kosmoso strategija“[4] Komisija pateikė naująją Europos kosmoso strategiją, kurioje daugiausia dėmesio skiriama keturiems strateginiams tikslams: siekti, kad visuomenė ir ES ekonomika iš kosmoso gautų kuo daugiau naudos, stengtis, kad Europos kosmoso sektorius būtų konkurencingas ir novatoriškas, didinti Europos strategines galimybes savarankiškai užsitikrinti prieigą prie kosmoso ir naudotis juo saugioje ir patikimoje aplinkoje, stiprinti Europos kaip pasaulinės veikėjos vaidmenį ir skatinti tarptautinį bendradarbiavimą.

Europos kosmoso strategija patvirtinta atsižvelgiant į strateginę kosmoso sektoriaus svarbą Sąjungai ir Europos kosmoso sektoriaus poreikį prisitaikyti prie kintančios pasaulinės aplinkos. Kosmoso sritis įtraukta į daugelį Sąjungos politikos ir strateginių prioritetų. Kosmoso sritis gali būti labai svarbi siekiant veiksmingai spręsti naujus uždavinius, kaip antai klimato kaitos, tvaraus vystymosi, sienų kontrolės, jūrų stebėjimo ir Sąjungos piliečių saugumo srityse. Šių naujų Sąjungos prioritetų atsiradimas lemia naujus Programos plėtojimo būdus. Plėtojant Sąjungos kosmoso sistemas reikia griežtinti saugumo reikalavimus, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti civilinės ir saugumo veiklos sinergija.

Tačiau kosmosas taip pat priklauso pasaulinei vertės grandinei, kuri smarkiai keičiasi ir plečia įprastines kosmoso sektoriaus ribas. Vadinamas naujas kosmoso amžius iš pagrindų keičia kosmoso sektorių ne tik technologiniu, bet ir verslo modelio požiūriu. Kosmoso sektorius pritraukia vis daugiau įmonių ir verslininkų, kurie kartais neturi patirties šioje srityje. Todėl labai svarbu, kad Sąjunga aktyviai remtų visą kosmoso sektorių, visų pirma mokslinius tyrimus bei plėtrą ir kosmoso sektoriaus įmones, pradedančiąsias įmones bei įmonių verslo inkubatorius.

Kalbant konkrečiau apie programas, Komisija Europos kosmoso strategijoje pabrėžė, kad svarbu užtikrinti GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“ teikiamų paslaugų tęstinumą, parengti naujos kartos paslaugas ir pagerinti SST paslaugas, taip pat paskelbė Vyriausybinio palydovinio ryšio iniciatyvą GOVSATCOM, kuri iš pradžių buvo įtraukta į 2017 m. Europos Komisijos darbo programą. Be to, Komisija pabrėžė, kad esminis vaidmuo tenka Komisijos, valstybių narių, Europos pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (GNSS) agentūros,

[1] Reglamentas (ES) Nr. 1285/2013. OL L 347, 2013 12 20, p. 1.
[2] Reglamentas (ES) Nr. 377/2014. OL L 122, 2014 4 24, p. 44.
[3] Sprendimas Nr. 541/2014/ES. OL L 158, 2014 5 27, p. 227.
[4] COM(2016) 705 *final*.

Europos kosmoso agentūros ir visų kitų agentūrų bei suinteresuotųjų šalių, dalyvaujančių įgyvendinant Europos kosmoso politiką, partnerystei, ir pabrėžė, kad, siekiant įgyvendinti Sąjungos kosmoso programą, labai svarbu sukurti veiksmingą ir tinkamą valdymą.

Kalbant apie naująją iniciatyvą GOVSATCOM, 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose ir įvairiose vėlesnėse Tarybos išvadose, Komisijos baltojoje knygoje dėl Europos ateities, 27 valstybių narių vadovų Romos deklaracijoje ir keliose Europos Parlamento rezoliucijose buvo pripažinta, kad Europoje yra pajėgumų deficitas, susijęs su saugiu palydoviniu ryšiu.

Komisijos komunikate dėl Europos kosmoso strategijos išdėstytam požiūriui pritarė tiek Taryba 2017 m. gegužės 30 d. priimtose išvadose[5], tiek Europos Parlamentas 2017 m. rugsėjo 12 d. rezoliucijoje[6]. 2017 m. gegužės 30 d. išvadose Taryba visų pirma paragino Komisiją ir valstybes nares prireikus toliau kliautis Europos kosmoso agentūros ir Europos nacionalinių kosmoso agentūrų techninėmis žiniomis, paprašė Komisijos išanalizuoti ir įvertinti galimybę praplėsti Europos GNSS agentūros atsakomybės sritis ir pripažino, kad atitinkamais atvejais reikia siekti didesnės sinergijos naudojant civilinės ir karinės paskirties kosmoso įrenginius.

Šis pasiūlymas dėl reglamento yra vienas iš tolesnių veiksmų, kurių imtasi patvirtinus Europos kosmoso strategiją. Visiškai integruotoje kosmoso programoje bus sutelkta visa Sąjungos veikla šiame itin strategiškai svarbiame sektoriuje. Šia programa bus sukurta darni sistema būsimoms investicijoms, ji bus matomesnė ir lankstesnė. Padidinus efektyvumą bus lengviau sukurti naujas kosmoso technologijomis pagrįstas paslaugas, kurios bus naudingos visiems ES piliečiams.

Todėl programa siekiama:

- nepertraukiamai ir, kai įmanoma, pasauliniu lygiu teikti arba prisidėti teikiant kokybiškus ir naujausius ir, kai tinkama, saugius kosmoso srities duomenis, informaciją ir paslaugas, atitinkančius esamus ir būsimus poreikius ir galinčius atitikti Sąjungos politikos prioritetus, įskaitant klimato kaitos, saugumo ir gynybos sritis;
- užtikrinti kuo didesnę socialinę ir ekonominę naudą, be kita ko, skatinant kuo platesnį Programos komponentų teikiamų duomenų, informacijos ir paslaugų naudojimą;
- didinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, veiksmų laisvę ir strateginį savarankiškumą, visų pirma technologijų ir įrodymais grindžiamų sprendimų priėmimo srityse;
- remti Sąjungos, kaip kosmoso sektoriuje pirmaujančios veikėjos, vaidmenį tarptautinėje arenoje ir stiprinti jos vaidmenį sprendžiant pasaulinius uždavinius ir remiant pasaulines iniciatyvas, įskaitant klimato kaitos ir tvaraus vystymosi srityse.

Pasiūlyme dėl reglamento numatytos tinkamos priemonės šiems tikslams pasiekti.

Pasiūlymu dėl reglamento gerokai supaprastinamas ir racionalizuojamas galiojantis Sąjungos *acquis*, nes viename tekste pateikiamos suderintos beveik visos taisyklės, kurios iki šiol buvo atskiruose reglamentuose ar sprendimuose. Taigi, Sąjungos kosmoso politikai teikiamas vis

[5] 2017 m. gegužės 30 d. (Konkurencingumo) Tarybos posėdyje priimtos Tarybos išvados dėl Europos kosmoso strategijos (dok. Nr. 9817/17).

[6] 2017 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kosmoso strategijos (2016/2325(INI))

didesnis vaidmuo, kuris atitinka Sąjungos ketinimus ateityje tapti svarbia pasaulinio masto veikėja kosmoso srityje.

Pagal pasiūlymą Sąjungos kosmoso biudžetui numatoma skirti pakankamai lėšų, kad būtų galima vykdyti įvairią numatytą veiklą, visų pirma siekiant tęsti ir gerinti programų GALILEO, EGNOS, „Copernicus“ ir SST veikimą, taip pat pradėti vykdyti iniciatyvą GOVSATCOM.

Jame nustatomos Programos valdymo taisyklės, paaiškinami įvairių dalyvaujančių subjektų, visų pirma valstybių narių, Komisijos ir Europos Sąjungos kosmoso agentūros, santykiai ir šių subjektų vaidmuo ir sukuriama bendra visų šios programos komponentų valdymo sistema. Juo sustiprinamas buvusios Europos GNSS agentūros vaidmuo, praplečiant su saugumo akreditavimu susijusių užduočių sritį, kad būtų įtraukti visi Programos komponentai, ir šios agentūros pavadinimas pagrįstai keičiamas pavadinimu Europos Sąjungos kosmoso agentūra.

Galiausiai, jame patikslinama ir standartizuojama Programos saugumo sistema, visų pirma atsižvelgiant į taikytinus principus, valdymo procedūras ir priemones, o tai yra itin svarbu, atsižvelgiant į dvejopą veiksmų pobūdį.

Šiame pasiūlyme nustatyta taikymo diena – nuo 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymas teikiamas 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Sąjungos *acquis* kosmoso sektoriuje šiuo metu, be kita ko, yra šie reglamentai ir sprendimai:

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1285/2013 dėl Europos palydovinės navigacijos sistemų GALILEO ir EGNOS įdiegimo ir eksploatavimo;
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 377/2014, kuriuo sudaroma programa „Copernicus“;
- Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 541/2014/ES, kuriuo nustatoma kosmoso stebėjimo ir sekimo rėmimo programa (SST);
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 912/2010, kuriuo įsteigiama Europos GNSS agentūra;
- Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1104/2011/ES dėl GALILEO sistemos pagrindu sukurtos paslaugos valstybinėms institucijoms prieigos tvarkos;
- Tarybos sprendimas 2014/496/BUSP dėl GALILEO sistemos diegimo, veikimo ir naudojimo aspektų, turinčių įtakos Europos Sąjungos saugumui.

Šiuo reglamentu pakeičiami pirmieji keturi iš šių tekstų, kurie yra taip pat juo panaikinami. Jame nustatomos taisyklės, kurios yra bendrai taikytinos visiems Programos komponentams, įskaitant GALILEO, „Copernicus“, EGNOS ir SST, ir nustatomos kiekvienam iš šių komponentų atskirai taikytinos tam tikros taisyklės. Reglamentą (ES) Nr. 912/2010 reikia iš dalies pakeisti taip, kad siekiant aiškumo ir supaprastinimo būtų geriau šį dokumentą irgi panaikinti, o naujas taisykles dėl Europos GNSS agentūrą pakeisiančios Agentūros įtraukti į siūlomą reglamentą, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa.

Siūlomu reglamentu jokiu būdu iš dalies nekeičiamas Sprendimas Nr. 1104/2011/ES, kuriuo bus toliau reglamentuojama viena konkreti GALILEO teikiama paslauga, t. y. paslauga valstybinėms institucijoms (PRS), ir jam nedaromas poveikis. Todėl tas sprendimas bus toliau taikomas kartu su siūlomu reglamentu, jį papildant *lex specialis* dėl šios konkrečios

paslaugos. Be to, toliau bus taikomas Sprendimas 2014/496/BUSP, kuris yra grindžiamas Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 28 straipsniu.

Kalbant apie GALILEO ir EGNOS, visais atvejais, kai komponentų diegimas, eksploatavimas ar naudojimas gali trukdyti Sąjungos arba vienos iš jos valstybių narių saugumui, visų pirma dėl tarptautinės padėties, dėl kurios Sąjunga turi imtis veiksmų, arba iškilus grėsmei pačių komponentų veikimui ar jų paslaugų teikimui, taikomos Sprendime 2014/496/BUSP nustatytos procedūros.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Kosmoso sektorius daro didelį teigiamą šalutinį poveikį kitiems ekonomikos sektoriams. Vieni iš pagrindinių Sąjungos kosmoso strategijos tikslų, kurie yra tinkamai įtraukti į pasiūlymą dėl reglamento – užtikrinti kuo didesnę kosmoso naudą piliečių gerovei ir Sąjungos ekonomikos klestėjimui, skatinti mokslo ir technikos pažangą, didinti Europos pramonės konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą ir siekti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo.

Veikiančios kosmoso sistemos, kaip antai EGNOS, GALILEO ar „Copernicus“, tiesiogiai papildo veiksmus, vykdomus pagal daugelį kitų Sąjungos politikos sričių, visų pirma mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos, saugumo politikos ir migracijos, pramonės politikos, bendrosios žemės ūkio politikos, žuvininkystės politikos, transeuropinių tinklų, aplinkos politikos, energetikos politikos ir paramos vystymuisi sritis.

SST ir naujoji iniciatyva GOVSATCOM taip pat padės siekti Europos gynybos veiksmų plano ir Europos Sąjungos pasaulinės strategijos tikslų. Jomis bus padidintas saugumo subjektų veiklos efektyvumas ir užtikrintos piliečių teisės į saugumą, diplomatinę ar konsulinę apsaugą ir į asmens duomenų apsaugą. Galiausiai, jomis bus padidintas pagrindinių ES politikos sričių, pavyzdžiui, jūrų saugumo strategijos, kibernetinės gynybos politikos sistemos, Arkties regiono politikos, sienų valdymo ir migracijos, humanitarinės pagalbos, žuvininkystės, transporto ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų valdymo efektyvumas.

Programos veiksmai turėtų būti proporcingai naudojami rinkos nepakankamumui arba neoptimalios investavimo aplinkos problemai spręsti, nedubliuojant ir neišstumiant privataus finansavimo, ir turėtų turėti aiškios Europos pridėtinės vertės. Taip bus užtikrintas Programos veiksmų ir ES valstybės pagalbos taisyklių suderinamumas ir išvengta neleistino konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Siūlomo reglamento teisinis pagrindas – SESV 189 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, kad Sąjunga parengia Europos kosmoso politiką, ir, siekiant prisidėti prie tos politikos tikslų įgyvendinimo, Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiami įgaliojimai pagal įprastą teisėkūros procedūrą patvirtinti Programą.

Kadangi GNSS reglamentas (ES) Nr. 1285/2013 ir Europos GNSS agentūros reglamentas (ES) Nr. 912/2010, kuriuose konkrečiai kalbama apie GALILEO ir EGNOS, grindžiami SESV 172 straipsniu (Transeuropiniai tinklai), atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką dėl teisinio pagrindo pasirinkimo, tikslinga siūlomą reglamentą grįsti SESV 189 straipsnio 2 dalimi, atsižvelgiant į jame numatytų priemonių turinį ir tikslus.

- **Subsidiarumo principas**

Kosmoso sektorius yra vienas moderniausių sektorių, pritraukiantis didžiulius finansinius išteklius ir įvairiose srityse taikantis pažangiąsias technologijas. Pirmiau aprašytų siūlomo reglamento tikslų valstybės narės, net tos, kurios pirmauja kosmoso sektoriuje, negali tinkamai pasiekti. Iš tiesų šio sektoriaus specialistai, įgiję mokslinės, techninės ir praktinės patirties, dirba įvairiuose Sąjungos ekonomikos regionuose, taip pat Europos kosmoso agentūroje – tarptautinėje organizacijoje, kurios narės yra dauguma ES valstybių narių. Kalbant apie finansus, sukurti ir valdyti tokias sistemas kaip GALILEO ir „Copernicus“, kurios teikia visų Sąjungos valstybių narių, nekalbant apie visus pasaulio regionus, interesus tenkinančias paslaugas, būtų pernelyg plataus užmojo užduotis vienai valstybei narei. Atsižvelgiant į siūlomo reglamento tikslų mastą ir poveikį, juos galima tinkamai pasiekti tik Sąjungos lygmens veiksmais.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomame reglamente nustatytos priemonės, kuriomis neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti. GALILEO, EGNOS, „Copernicus“, SST ir GOVSATCOM komponentai atitinka Sąjungos įmonių ir piliečių poreikius. Jie turi didelį teigiamą šalutinį poveikį Sąjungos ekonomikai. Šios sistemos plėtojamos taip, kad būtų remiamas ES teisės aktų įgyvendinimas ir kuo geriau atsižvelgta į Sąjungos politinius prioritetus, be kita ko, klimato kaitos, saugumo ir gynybos srityse. Sąjungos kosmoso sektoriaus rėmimas, visų pirma parama pradedančiosioms įmonėms ar paleidimo sistemoms, padeda saugoti Sąjungos veiksmų laisvę ir technologinį strateginį savarankiškumą ir plėsti jos veiklą tarptautiniu mastu.

Be to, Programai numatytos skirti biudžeto lėšos nėra neproporcingos siekiamų tikslų atžvilgiu. Programai įgyvendinti reikalingos sumos nustatytos atsižvelgus į poveikio vertinimą atliekant parengtas kelias analizes ir sąmatas, kurios yra aprašytos toliau.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl Programos ne tik aiškiai nustatytas SESV 189 straipsnio 2 dalyje, bet ir yra prioritetinė priemonė, kuria siekiama užtikrinti tvarų Programos pagrindą. Tokios teisinės priemonės pasirinkimas užtikrina vienodą ir tiesioginį taikymą, reikalingą veiksmingam Programos įgyvendinimui, ir tinkamą matomumą, be to, pagal jas Programai skiriami finansiniai ištekliai, kurių reikia jai įgyvendinti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Kalbant apie GALILEO ir EGNOS, vadovaudamasi GNSS reglamento (ES) Nr. 1285/2013 34 straipsniu ir Europos GNSS agentūros (GSA) reglamento (ES) Nr. 912/2010 26 straipsniu, Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai laikotarpio vidurio ataskaitą dėl GALILEO ir EGNOS pažangos ir Europos GNSS agentūros veiklos. Šiuo atžvilgiu Komisijos vardu buvo atliktas laikotarpio vidurio vertinimo tyrimas[7].

Laikotarpio vidurio vertinimo ataskaitoje daugiausia dėmesio skirta Programos įgyvendinimui 2014–2016 m. Padaryta išvada, kad GALILEO ir EGNOS yra pakankamai veiksmingos ir jas

[7] 2017 m. birželio mėn. „PwC France“ tyrimas „Programų GALILEO ir EGNOS ir Europos GNSS agentūros laikotarpio vidurio vertinimas“, „EU Bookshop“ https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56b722ee-b9f8-11e7-a7f8-01aa75ed71a1.

vykdant bus galima iki 2020 m. pasiekti GNSS reglamente nustatytus ilgalaikius tikslus. Vis dėlto, buvo nustatyta tam tikrų trūkumų ir tobulintinų sričių, susijusių su GALILEO saugumo valdymu ir apskritai su GALILEO bei EGNOS valdymu.

Kalbant apie valdymą, 2014–2016 m. buvo svarbus pereinamasis laikotarpis, nes pagrindiniai valdymo ir administravimo sistemos elementai buvo laipsniškai įgyvendinti ir konsoliduoti. Jų plėtojimas ateityje bus svarbus būsimo GALILEO naudojimo etapo aspektas ir turės būti atidžiai apsvarstytas.

Kalbant apie saugumo valdymą, kitame etape reikėtų skirti ypač daug dėmesio tam, kad Saugumo akreditavimo valdybos ir jos darbuotojų veikla nepriklausytų nuo GALILEO ir EGNOS veikimo.

Kalbant apie finansinius klausimus, nuo 2016 m. pabaigos GALILEO ir EGNOS įgyvendinimas finansuotas GNSS reglamentu nustatyto biudžeto lėšomis (7,071 mln. EUR) neviršijant bendrųjų išlaidų.

Kalbant apie suderinamumą su kitomis ES politikos sritimis, pačių programų GALILEO ir EGNOS savitarpio suderinamumą ir suderinamumą su kitomis GNSS programomis, nustatyta, kad jis yra didelis.

Galiausiai GSA, veiksmingai vykdydama ir pagrindines, ir jai perduotas užduotis, sėkmingai įgyvendino savo tikslus, susijusius su GALILEO ir EGNOS pažanga ir galutinės grandies rinkos plėtojimu. Tačiau kilo tam tikrų sunkumų, susijusių su atitinkamų darbuotojų samdos pajėgumu.

Kalbant apie programą „Copernicus“, pagal Reglamento (ES) Nr. 377/2014 dėl programos „Copernicus“ 32 straipsnį Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai laikotarpio vidurio vertinimą dėl to, kaip siekiama visų pagal programą „Copernicus“ finansuojamų užduočių tikslų, atsižvelgiant į jų rezultatus ir poveikį, kokia yra jų pridėtinė vertė Europai ir išteklių naudojimo efektyvumas. Komisijos vardu buvo atliktas laikotarpio vidurio vertinimo tyrimas.

Vertintas laikotarpis – 2014–2016 m. Padaryta išvada, kad programos „Copernicus“ įgyvendinimas įsibėgėjo ir kad jau patenkinti tam tikri pagrindiniai lūkesčiai – remti Europos savarankiškumą teikiant kokybiškus ir naudingus duomenis, ir kad programa galėtų naudotis daug naudotojų – tiek instituciniais, tiek komerciniais tikslais.

Nurodyti ir kiti dideli programos „Copernicus“ privalumai: atvirųjų duomenų politika, veiksmai, kuriais didinamas privačiojo sektoriaus suinteresuotumas, apčiuopiama ekonominė nauda, vidinis nuoseklumas bei suderinamumas su kitais ES veiksmais, puikus biudžeto vykdymas neviršijant pagal reglamentą nustatyto biudžeto ir tvirtas bendradarbiavimas Komisijos viduje ir su valstybėmis narėmis.

Kalbant apie konkrečią įgytą patirtį, atsižvelgiant į beprecedentę programos sėkmę ir į jos duomenų apimtį, prieita prie dviejų pagrindinių išvadų:

i) reikia gerinti duomenų paskirstymą ir prieigą. Kadangi yra labai didelis registruotų naudotojų skaičius, reikia gerinti ryšių aspektus, duomenų paskirstymą bei prieigą ir duomenų atsisiuntimą;

ii) reikia užtikrinti geresnį palydovų duomenų integravimą į kitas politikos sritis ir ekonomikos sektorius, daugiau dėmesio skiriant naudotojų gausinimui. Programa „Copernicus“ skirta tradicinių kosmoso sričių naudotojams, tačiau reikia papildomų pastangų, kad ja galėtų naudotis kiti potencialūs ne kosmoso srities naudotojai.

Kalbant apie SST, Komisija 2018 m. gegužės 3 d. patvirtino (2014–2017 m.) SST rėmimo programos įgyvendinimo ataskaitą (COM (2018) 256). Ataskaitoje padaryta išvada, kad vykdant ES SST pasiekta rezultatų, susijusių su visais veiksmais ir trimis paslaugomis ir sukurta ES pridėtinė vertė, tačiau ES SST turi būti tobulinama, kad būtų padidintas jos efektyvumas. Siekiant atsižvelgti į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, pridedamame poveikio vertinime nurodyti keturi uždaviniai, kuriuos reikia spręsti siekiant paspartinti įgyvendinimą per ateinančius metus:

i) užtikrinti didesnį ES SST paslaugų savarankiškumą tobulinant SST jutiklius, kuriant naujus jutiklius ir sukuriant Europos SST kosminių objektų katalogą;

ii) propaguoti ES SST europinį aspektą, šalinant nereikalingą SST nacionalinių operatyvinių centrų veiklos dubliavimąsi ir reikalaujant, kad specializacija būtų grindžiama geriausiais rezultatais;

iii) keisti sprendimo priėmimo struktūrą – naudoti kvalifikuotą balsų daugumą ir sukurti jungtinio koordinavimo grupę techninio darbo priežiūrai užtikrinti;

iv) peržiūrėti finansavimo mechanizmą sudarant programą, kurioje būtų numatyta viena biudžeto eilutė ir ilgalaikė perspektyva.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengiant šią iniciatyvą surengta daug viešų konsultacijų ir praktinių seminarų, kuriuose buvo siekiama sužinoti visų susijusių suinteresuotųjų šalių (pramonės atstovų, valstybių narių, mokslininkų ir kt.) nuomones, būtent:

- 2016 m.: prieš patvirtindama Europos kosmoso strategiją, Komisija surengė viešas konsultacijas visais kosmoso klausimais, įskaitant kitai daugiametei finansinei programai (toliau – DFP) pateiktas programas;
- 2015–2016 m.: surengtos dvi tikslinės konsultacijos kosmoso mokslinių tyrimų klausimais, per kurias, be kita ko, valstybės narės, pagrindinės pramonės sektoriaus prekybos asociacijos ir mokslinių tyrimų organizacijos pateikė pozicijos dokumentus;
- 2015–2017 m.: surengta daug ekspertų lygio praktinių seminarų ir susitikimų ir parengta ataskaitų, siekiant konsultuotis su suinteresuotosiomis šalimis šiais klausimais: i) programų „Copernicus“ ir GALILEO raida; ii) konkretūs pramonės poreikiai; iii) konkretūs poreikiai, susiję su vyriausybiniu palydoviniu ryšiu; iv) konkretūs poreikiai, susiję su informuotumu apie padėtį kosmose, įskaitant SST, kosmoso meteorologinius reiškinius ir šalia Žemės skriejančius objektus;
- 2016–2017 m. atliekant būsimos programos GOVSATCOM poveikio vertinimą surengti dvišaliai susitikimai ir plenariniai posėdžiai, kurių metu vyko tikslinės konsultacijos su visomis suinteresuotosiomis šalimis – valstybėmis narėmis kaip GOVSATCOM paslaugų teikėjomis ir naudotojomis, ES institucijomis bei agentūromis ir pramonės atstovais, įskaitant palydovų gamintojus, ekonominės veiklos vykdytojus ir MVĮ. Dauguma valstybių narių ir pramonės atstovų aiškiai palaiko programą ir jos tikslus. Į pasiūlymą buvo įtrauktos suinteresuotųjų šalių rekomendacijos, visų pirma dėl saugumo didinimo, paklausos sutelkimo, priklausomumo nuo nacionalinių ir komercinių tiekėjų, civilinės ir karinės sinergijos ir modulinio požiūrio į paslaugas.

Pagrindinėse viešose konsultacijose, kurias Komisija surengė 2016 m. prieš patvirtindama Europos kosmoso strategiją, prieita prie toliau išvardytų pagrindinių išvadų.

Kalbant apie GALILEO ir EGNOS, visos suinteresuotosios šalys pakankamai gerai vertina ES intervencijos logikos taikymą bei programų vertinimo laikotarpiu pasiektus rezultatus.

Jų efektyvumas buvo ypač akivaizdus vertinant su kosmoso segmentu susijusius GALILEO pasiekimus ir EGNOS paslaugas, kurios buvo teikiamos stabiliau ir efektyviau: deklaruota LPV-200 paslauga, o APV-I paslaugos aprėpia 98,98 proc. ES valstybių narių, Norvegijos ir Šveicarijos žemės paviršiaus. Vis dėlto suinteresuotosios šalys mano, kad supaprastinus valdymą ir pašalinus dažną pastangų dubliavimąsi bei vėlavimą, padidėtų valdymo efektyvumas. Be to, suinteresuotosios šalys mano, kad ateityje valdymas turėtų būti atitinkamai pritaikytas atsižvelgiant į planuojamą GALILEO eksploatavimą.

Kalbant apie programą „Copernicus“, jos atvirųjų duomenų politika laikoma didžiuliu privalumu. Programos „Copernicus“ paslaugas naudotojai gerai vertina pagal produkto tinkamumą, pristatymą laiku ir galimybes jį įsigyti. *In situ* komponento koordinavimas davė gerų rezultatų: padidėjo naudotojų skaičius ir parengtas platesnis duomenų rinkinių katalogas. Vis dėlto programos „Copernicus“ *in situ* komponento plėtojimui ir atitinkamų *in situ* duomenų rinkinių naudojimui reikia skirti dar daugiau dėmesio, o papildomos naudos turi duoti įvairių Žemės stebėjimo duomenų šaltinių integravimas. Laikoma, kad programa „Copernicus“ valdoma veiksmingai. Tačiau reikia pagerinti prieigą prie *in situ* duomenų. Nepakankama prieiga prie *in situ* duomenų neleidžia pasinaudoti visomis programos „Copernicus“ paslaugų galimybėmis.

Programos „Copernicus“ tikslai vis dar yra aktualūs, tačiau suinteresuotosios šalys nurodė, kad turėtų būti įtraukta papildomų tikslų (pvz., dėl antropogeninės kilmės išmetamo CO2 kiekio, aplinkosaugos ir klimato reikalavimų laikymosi užtikrinimo[8], poliarinių zonų, kultūros paveldo išsaugojimo ir kt.). Jie taip pat paminėjo, kad galėtų būti pagerinta prieiga prie „Sentinel“ duomenų ir įvairių duomenų šaltinių integravimas.

Kalbant apie programos ES aspektą, suinteresuotosios šalys tvirtai sutarė, kad būtina užtikrinti ES veiksmų tęstinumą, ir teigė, kad esamų ES intervencinių priemonių sustabdymas arba panaikinimas turėtų rimtų pasekmių GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“ ir galėtų kelti grėsmę visai Programai.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Parengtos konkrečios ataskaitos:

- kaip minėta, 2017 m. birželio 23 d. išorės rangovai atliko ir pateikė laikotarpio vidurio vertinimo tyrimą. Juo remdamasi Komisija parengė ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl GALILEO ir EGNOS būklės ir GSA įsteigimo, kad įvykdytų GNSS reglamento (ES) Nr. 1285/2013 34 straipsnyje ir Europos GNNS agentūros reglamento (ES) Nr. 912/2010 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
- Pirmą 2018 m. ketvirtį buvo atliktas GALILEO ir EGNOS finansavimo poveikio tyrimas.
- Kaip taip pat jau minėta, 2017 m. birželio 23 d. išorės rangovai atliko ir pristatė programos „Copernicus“ laikotarpio vidurio vertinimo tyrimą. Juo remdamasi Komisija parengė ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl „Copernicus“ būklės,

[8] Komisijos veiksmų planas dėl aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo. Komunikatas „ES aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo gerinimo veiksmai“, COM/2018/10, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kuriame išsamiau aprašytas kiekvienas veiksmas, SWD(2018)10, Sprendimas, kuriuo įsteigiamas Aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo forumas, C(2018)10.

kad įvykdytų Reglamento (ES) Nr. 377/2014 dėl programos „Copernicus“ 32 straipsnyje nustatytą reikalavimą.

- 2018 m. sausio mėn. išorės rangovai atliko ir užbaigė programos „Copernicus“ socialinės ir ekonominės naudos tyrimą.
- 2018 m. gegužės mėn. išorės rangovai atliko ir pristatė SST raidos poveikio, išlaidų ir naudos tyrimą[9].
- Kalbant apie GOVSATCOM, Komisija rėmėsi valstybių narių, Europos kosmoso agentūros ir Europos gynybos agentūros ekspertų grupės darbu. Grupė parengė GOVSATCOM aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikių dokumentą, prisidėjo prie poveikio vertinimo proceso, kuris apėmė ir PwC atliktą GOVSATCOM poveikio vertinimo tyrimą, paskelbtą 2018 m. vasario mėn., ir Komisijai pateikė ekspertinių žinių palydovinio ryšio klausimais. Per konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis papildomų ekspertinių žinių pateikė nacionalinių administracijų ir pramonės atstovai.
- Be to, buvo atlikti papildomi tyrimai dėl specifinių klausimų (pvz., dėl prieigos prie kosmoso).

Visi tyrimai skelbiami svetainėje „EU Bookshop“.

- **Poveikio vertinimas**

Vadovaudamasi geresnio reglamentavimo politika, Komisija atliko poveikio vertinimą, siekdama nustatyti Sąjungos kosmoso programą.

Poveikio vertinimas grindžiamas trimis konkrečiais tikslais:

- užtikrinti esamos kosmoso infrastruktūros ir paslaugų tęstinumą ir remti naujos arba pagerintos infrastruktūros ir paslaugų kūrimą;
- skatinti, kad Europos kosmoso sektorius taptų novatorišku ir
- išsaugoti ES pajėgumus užsitikrinti savarankišką prieigą prie kosmoso, remiantis nepriklausoma ES pramone, užsitikrinti prieigą prie ES kosmoso duomenų ir paslaugų ir saugiai bei patikimai juos naudoti.

Įvertintos **dvi** programos finansavimo **galimybės.**

Atskaitos scenarijus – sumažinti dabartinį biudžetą (−15 proc.), atsižvelgiant į JK pasitraukimą iš ES. Siūlomas scenarijus – nustatyti pastovaus lygio finansavimą jį padidinus 50 proc., palyginti su dabartiniu biudžetu.

Laikoma, kad pagal atskaitos scenarijų numatyto finansavimo nepakaktų Europos kosmoso strategijoje nurodytiems plataus užmojo Sąjungos kosmoso politikos tikslams pasiekti. Sumažinus dabartinį GALILEO biudžetą, jos infrastruktūra ir paslaugos palaipsniui prastėtų ir per ateinančius dešimtmečius sistema nustotų veikti. EGNOS toliau veiktų, bet negalėtų sustiprinti GALILEO veikimo, kaip numatyta GNSS reglamente. Tikėtina, kad programos „Copernicus“ lauktų panašios pasekmės – visa jos struktūra vargiai funkcionuotų, neliktų jokių galimybių ją tobulinti, nes būtų nebeįmanoma pakeisti visų esamų palydovų, pasibaigus jų gyvavimo ciklui orbitoje.

[9] 2018 m. birželio mėn. „PwC France“ tyrimas „Europos GNSS programoms skirto finansavimo pokyčių poveikio tyrimas“. Dar nepaskelbta svetainėje „EU Bookshop“.

Tuo tarpu pagal siūlomą scenarijų būtų užtikrintas veikimo ir paslaugų teikimo tęstinumas, sistemą GALILEO sudarytų 30 palydovų ir būtų skatinama technologijų raida – tai padėtų diegti antrosios kartos technologijas ir skatintų taikomųjų programų rinką klestėti. Pastovus programos „Copernicus“ finansavimo lygis leistų Sąjungai išlaikyti savarankiškumą ir vadovaujamą poziciją aplinkos stebėsenos, ekstremaliųjų situacijų valdymo ir paramos sienų ir jūrų saugumui užtikrinti srityse ir suteiktų tolesnės grandies sektoriui pasitikėjimo naudotis programos „Copernicus“ duomenimis ir informacija ir juos integruoti, remiantis esama programos infrastruktūra ir paslaugomis.

Tikimasi, kad tinkamais biudžeto ištekliais užtikrintas GALILEO, EGNOS, „Copernicus“ ir SST tęstinumas atneš didelės socialinės, ekonominės ir aplinkosauginės naudos, įskaitant naujas darbo vietas. Galutiniai įvairių naujų taikomųjų programų naudotojai pajus tiesioginę naudą: keliauti, dirbti ir bendrauti bus daug lengviau. Tikimasi, kad modernesnės ir aplinkai nekenkiančios transporto paslaugos bus naudingos piliečiams, o eismo valdymas bus veiksmingesnis ir mažiau taršus. Efektyvesnės skubiosios pagalbos paslaugos užtikrins geresnį ir greitesnį reagavimą ekstremaliose situacijose, o pažangiųjų GNSS taikomųjų programų naudojimas žemės ūkyje kartu su Žemės stebėjimo duomenimis užtikrins tvaresnį maisto pakankamumą.

Buvo atliktas išsamus atskiras GOVSATCOM poveikio vertinimas. 2017 m. rugsėjo 29 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę. Atliekant vertinimą nagrinėtas atskaitos scenarijus ir keturios politikos galimybės, grindžiamos bendrais pagrindiniais elementais, įskaitant bendrus saugumo reikalavimus, sujungtų nacionalinių ir ES poreikių sinergiją, pasiūlos koordinavimą, civilinių ir karinių poreikių suderinamumą, masto ekonomiją ir padidėjusį efektyvumą, Sąjungos savarankiškumo ir pramonės konkurencingumo didinimą. Keturios galimybės skiriasi pasiūlos požiūriu: siūloma naudoti nacionalinius arba komercinius palydovinio ryšio pajėgumus ir paslaugas arba abiejų pajėgumų ir paslaugų derinį. Jos skiriasi ir tuo, kaip ateityje galėtų būti įsigyjama kosmoso infrastruktūra: arba per viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, arba ES nuosavomis lėšomis.

Pagal pasirinktą galimybę optimizuojami skirtingų galimybių privalumai ir atsižvelgiama į subsidiarumo principą bei į suinteresuotųjų šalių rekomendacijas. Sutelkus civilinius ir karinius naudotojus nacionaliniu ir ES lygmeniu, užtikrinant paslaugų finansavimą Programos biudžeto lėšomis ir naudojant tiek nacionalinį, tiek akredituotą saugų komercinį turtą bus galima paankstinti GOVSATCOM veikimo pradžią, užtikrinti didesnį programos lankstumą ir praplėsti aprėptį. Manoma, kad ekonomiškai efektyvi viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė būtų tinkamiausia būsimai kosmoso infrastruktūros plėtrai, jei jos reikėtų. Itin svarbu turėti ES priklausančią platformą ir nustatyti nuoseklius saugumo reikalavimus.

2018 m. balandžio 11 d. Reglamentavimo patikros valdybai pateiktas Programos (išskyrus programą GOVSATCOM, kuriai atliktas atskiras poveikio vertinimas) poveikio vertinimo projektas. 2018 m. balandžio 13 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė neigiamą nuomonę. Vėliau ataskaitos projektas buvo iš esmės pakeistas siekiant atsižvelgti į rekomendacijas dėl jo patobulinimo, visų pirma:

- aiškiau apibūdinti su Programa susijusius uždavinius, be kita ko, geriau apibūdinti uždavinių kilmę (politiniai uždaviniai, pasaulinio masto uždaviniai, su patirtimi, įgyta įgyvendinant esamas programas, susiję uždaviniai);
- aiškiau nurodyti šių uždavinių ir konkrečių Programos tikslų sąsajas;
- aiškiau apibūdinti Programos prioritetus ir kaip jie susiję su uždaviniais ir tikslais;
- paaiškinti su Programos valdymu susijusius pokyčius;
- pateikti papildomos informacijos apie pagrindinei veiklai numatytas skirti biudžeto lėšas.

2018 m. balandžio 25 d. Reglamentavimo patikros valdybai buvo išsiųsta antroji projekto versija. 2018 m. gegužės 3 d. valdyba pateikė teigiamą nuomonę ir rekomendavo dar labiau patobulinti ataskaitą, atsižvelgiant į du pagrindinius aspektus. Vėliau, laikantis nurodymų atsižvelgti į šias pastabas prieš pradedant tarpžinybines konsultacijas, ataskaitos projektas buvo iš dalies pakeistas visų pirma numatant šiuos dalykus:

- aiškiau aprašyti Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros ir Komisijos kompetencijų paskirstymą;
- papildomai paaiškinti dėl tęstinumui ir naujai veiklai numatytų skirti biudžeto lėšų;
- išsamiau paaiškinti bendrųjų ir konkrečių tikslų skirtumą.

2018 m. gegužės 3 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę dėl poveikio vertinimo projekto.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Kaip jau paaiškinta, siūlomu reglamentu siekiama gerokai supaprastinti galiojančius teisės aktus, kad pagrindiniai Sąjungos kosmoso programos komponentai būtų sujungti į vieną tekstą, ir pakeisti tris Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus ir vieną Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriais šiuo metu reglamentuojami šie komponentai.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomame reglamente pateikiamos įprastos nuostatos dėl asmens duomenų ir privatumo apsaugos. Visų pirma jame nustatyta, kad visi asmens duomenys, gauti įgyvendinant šiame reglamente numatytas užduotis ir veiksmus, įskaitant Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros turimus duomenis, turi būti tvarkomi laikantis taikomų asmens duomenų apsaugos srities teisės aktų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Sąjungos įnašas į Programą nuo 2021 m. bus 16 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis.

Didžioji biudžeto dalis bus įgyvendinama taikant netiesioginį valdymą, sudarius susitarimus dėl įnašo su įgaliotaisiais subjektais.

Įvertintos Programos išlaidos yra išsamių analizių, grindžiamų Komisijos patirtimi, įgyta valdant esamus veiksmus (GALILEO, EGNOS, „Copernicus“ ir SST), taip pat parengiamųjų tyrimų ir konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis dėl GOVSATCOM rezultatas. Komisijos įgyta praktinė patirtis yra esminis veiksmų tęstinumą užtikrinantis veiksnys. Būtinybę toliau kaupti šią praktinę patirtį rodo įvertinti žmogiškųjų išteklių poreikiai, nurodyti prie šio reglamento pridedamoje finansinėje pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siūlomame reglamente numatyta, kad Programą pagal Finansinio reglamento [108 straipsnyje] nurodytas darbo programas turi įgyvendinti Komisija, atsižvelgdama į besikeičiančius naudotojų poreikius ir technologinę plėtrą.

Siūlomo reglamento įgyvendinimas turi būti stebimas keliais būdais.

Pirma, Komisija kasmet turi teikti Europos Parlamentui ir Tarybai Programos įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje turi būti pateikta informacija apie rizikos valdymą, bendras išlaidas, metines veiklos išlaidas, kvietimų dalyvauti konkurse rezultatus, pajamas, vykdymo terminus ir veiklos rezultatus.

Antra, turi būti nustatyti Programos įgyvendinimo stebėsenos ir reglamento tikslų rodikliai, o Sąjungos paramos gavėjai privalo teikti atitinkamą informaciją. Be to, turi būti renkami duomenys apie mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų pritaikymą ir panaudojimą, be kita ko, stebint, kaip skiriamas finansavimas, visų pirma programos „Europos horizontas“ lėšos, mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatams pritaikyti.

Trečia, Programa turi būti vertinama bent kas ketverius metus. Šis vertinimas turi būti atliekamas pakankamai laiku, kad būtų galima priimti atitinkamus sprendimus.

Vertinimas bus atliekamas pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo[10] 22 ir 23 punktus, kuriuose trys institucijos patvirtino, kad esamų teisės aktų ir politikos vertinimu turėtų būti grindžiamas tolesnis galimų veiksmų poveikio vertinimas. Programos poveikis vietos lygmeniu bus vertinamas remiantis Programos rodikliais bei siektinomis reikšmėmis ir išsamia Programos aktualumo, efektyvumo, rezultatyvumo, ES pridėtinės vertės ir suderinamumo su kitomis ES politikos sritimis analize. Taip pat bus įtraukiama įgytos patirties pavyzdžių, kad būtų galima nustatyti trūkumus, problemas arba tolesnes veiksmų ar jų rezultatų tobulinimo galimybes ir kad būtų galima kuo labiau padidinti jų panaudojimą ar poveikį.

Išvadas dėl vertinimų, kartu su savo pastabomis, Komisija perduoda Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomą reglamentą sudaro 12 antraštinių dalių.

I antraštinėje dalyje pateikiamos bendrosios nuostatos, kuriomis, be kita ko, nustatomas reglamento dalykas, Programos komponentai, Programos tikslai ir pagal Programą sukurto ar išplėtoto turto priklausymo Sąjungai principas.

II antraštinėje dalyje numatomi Programos biudžeto įnašai ir mechanizmai.

III antraštinėje dalyje pateikiamos Programai taikytinos finansinės nuostatos. Kalbant apie viešuosius pirkimus, atsižvelgiant į sudaromų kosmoso sektoriaus sutarčių sudėtingumą ir ypatumus, būtina numatyti su Finansinio reglamento įgyvendinimu susijusias priemones. Finansinėmis nuostatomis taip pat turi būti sudarytos sąlygos atsižvelgti į skirtingus įvairių Programos komponentų reikalavimus ir plėtoti įvairių formų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą ir partnerystę.

IV antraštinė dalis susijusi su Programos valdymu. Joje išsamiai aprašomas keturių pagrindinių šios programos subjektų – Komisijos, Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros, Europos kosmoso agentūros ir valstybių narių – vaidmuo ir tarpusavio ryšiai.

V antraštinė dalis skirta saugumui, kuris ypač svarbus atsižvelgiant į strateginį kelių programos komponentų pobūdį ir į kosmoso ir saugumo sąsajas. Turi būti pasiektas ir išlaikomas aukštas saugumo lygis, todėl reikia nustatyti veiksmingas valdymo priemones, kurios būtų daugiausia grindžiamos valstybių narių patirtimi ir pastarųjų metų Komisijos patirtimi. Be to, kaip ir kitos strateginės programos, šios programos atžvilgiu laikantis atitinkamų standartų turi būti atliktas nepriklausomas saugumo akreditavimas.

VI antraštinė dalis susijusi su GALILEO ir EGNOS. Šios nuostatos daugiausia pagrįstos atitinkamomis GNSS reglamento (ES) Nr. 1285/2013 nuostatomis, tačiau prireikus jos buvo

[10] 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros; OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

atnaujintos ir patikslintos, *inter alia* atsižvelgiant į tai, kad šios dvi sistemos jau veikia ir Sąjungoje tapo visa apimančios kosmoso programos dalimis.

VII antraštinė dalis susijusi su programa „Copernicus“. Šioje antraštinėje dalyje kai kurios nuostatos yra labai panašios į dabartinio Reglamento (ES) Nr. 377/2014 dėl programos „Copernicus“ nuostatas, tačiau atsižvelgiama į kai kuriuos svarbius sistemos pokyčius, daugiausia susijusius su duomenų tvarkymu ir valdymu bei visa apimančios teisinės sistemos sukūrimu.

VIII antraštinėje dalyje išsamiai aprašomi kiti Sąjungos kosmoso programos komponentai, visų pirma SST ir GOVSATCOM. SST nuostatos grindžiamos SST sprendime Nr. 541/2014/ES jau nustatytomis nuostatomis, tuo tarpu GOVSATCOM skyrius yra visiškai naujas.

IX antraštinėje dalyje Europos GNSS agentūros pavadinimas pakeičiamas pavadinimu Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir iš dalies keičiamos kai kurios šiuo metu Reglamente (ES) Nr. 912/2010 nustatytos Agentūros darbo tvarkos taisyklės. Šie pakeitimai visų pirma susiję su nauju Agentūrai skirtu vaidmeniu: jai pavedamų užduočių taikymo sritis praplečiama, kad būtų galima, prireikus, įtraukti visus Sąjungos kosmoso programos komponentus.

X, XI ir XII antraštinėse dalyse atitinkamai išdėstytos įvairios nuostatos, nuostatos dėl įgaliojimų suteikimo ir įgyvendinimo priemonių bei baigiamosios nuostatos.

- **Klimato aspekto integravimas**

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos užsibrėžtas didesnių užmojų tikslas integruoti klimato aspektą į visas ES programas ir siekti, kad klimato politikos tikslams pasiekti būtų skiriama 25 proc. ES išlaidų. Programos indėlis siekiant šio bendro tikslo bus stebimas pasitelkus tinkamo suskirstymo lygmens ES klimato srities rodiklių sistemą, įskaitant tikslesnes metodikas, jei tokių yra. Rengiant metinio biudžeto projektą, Komisija toliau kasmet teiks informaciją apie įsipareigojimų asignavimus.

Kad Programos potencialas siekiant klimato tikslų būtų visapusiškai išnaudotas, Komisija, rengdama, įgyvendindama, peržiūrėdama ir vertindama Programą, sieks nustatyti, kokių veiksmų reikėtų imtis.

2018/0236 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) kosmoso technologijos ir paslaugos bei palydovų duomenys tapo nepamainoma kasdienio Europos piliečių gyvenimo dalimi ir yra itin svarbūs siekiant išsaugoti daugelį strateginių interesų. Sąjungos kosmoso pramonė jau yra viena konkurencingiausių pasaulyje. Tačiau naujų dalyvių atsiradimas ir naujų technologijų plėtra iš pagrindų keičia įprastus pramonės modelius. Todėl labai svarbu, kad Sąjunga tarptautiniu mastu ir toliau pirmautų kosmoso srityje ir turėtų didžiulę veiksmų laisvę, skatintų mokslo ir technikos pažangą ir padėtų didinti Sąjungoje kosmoso sektoriaus pramonės, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių, pradedančiųjų įmonių ir novatoriškų įmonių, konkurencingumą ir inovacinius pajėgumus;

(2) kosmoso sektoriaus plėtra nuo seno susijusi su saugumu. Daugeliu atvejų kosmoso sektoriuje naudojama įranga, komponentai ir prietaisai yra dvejopo naudojimo prekės. Todėl reikėtų išnaudoti kosmoso galimybes siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą;

(3) XX a. paskutinio dešimtmečio pabaigoje Sąjunga ėmė rengti savo piliečių poreikius ir viešosios politikos reikalavimus atitinkančias kosmoso srities iniciatyvas ir programas, būtent, Europos geostacionarinę navigacinę tinklo sistemą (EGNOS), o vėliau – GALILEO ir „Copernicus“. Reikėtų ne tik užtikrinti tų iniciatyvų tęstinumą, bet ir jas tobulinti, kad jos ir toliau būtų pavyzdinėmis, atsižvelgiant į naujų technologijų plėtrą ir skaitmeninių, informacinių ir ryšių technologijų transformaciją, ir atitiktų naujus naudotojų poreikius ir politikos prioritetus, kaip antai: klimato kaitos, įskaitant pokyčius Arkties regione, saugumo ir gynybos;

(4) Sąjunga turi užsitikrinti veiksmų laisvę ir savarankišką bei saugią prieigą prie kosmoso. Todėl labai svarbu, kad ji ir toliau galėtų savarankiškai, patikimai ir ekonomiškai efektyviai išnaudoti kosmoso galimybes, visų pirma susijusias su ypatingos svarbos infrastruktūros objektais ir technologijomis, viešuoju saugumu ir Sąjungos bei jos valstybių narių saugumu. Todėl pagal Sutarties 189 straipsnio 2 dalies nuostatas Komisijai turėtų būti suteikta galimybė Europos lygmeniu sutelkti paleidimo paslaugas tiek savo, tiek kitų poreikiams, t. y., paprašius kitiems subjektams, įskaitant valstybes nares. Be to, labai svarbu, kad Sąjunga ir toliau turėtų modernią, veiksmingą ir lanksčią paleidimo infrastruktūrą. Be priemonių, kurių ėmėsi valstybės

narės ir Europos kosmoso agentūra, Komisija turėtų apsvarstyti galimybes remti tokios infrastruktūros objektus. Visų pirma, kai reikia išlaikyti arba atnaujinti Programos poreikius atitinkančią kosmoso antžeminę paleidimo infrastruktūrą, laikantis Finansinio reglamento nuostatų ir, jeigu aiškiai nustatyta ES pridėtinė vertė, turėtų būti sudarytos sąlygos iš dalies finansuoti pagal Programą tokius pakeitimus siekiant padidinti jos išlaidų veiksmingumą;

(5) siekdama didinti Sąjungos kosmoso pramonės konkurencingumą ir įgyti nuosavų sistemų projektavimo, kūrimo ir valdymo gebėjimų, Sąjunga turėtų remti visos kosmoso pramonės kūrimą, augimą ir plėtrą. Besirandantys verslui ir inovacijoms palankūs modeliai turėtų būti palaikomi Europos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, įkuriant bendras kosmoso platformas, susiejančias kosmoso, skaitmeninį ir naudotojų sektorius. Atsižvelgiant į tai, kad Sąjungoje su kosmosu susijusioms pradedančiosioms įmonėms trūksta tinkamų galimybių gauti privataus akcinio kapitalo, Sąjungoje įsisteigusios kosmoso įmonės turėtų būti skatinamos plėsti savo veiklą, siekiant joms padėti, be kita ko, gauti rizikos finansavimo, ir kuriant inovacijų partnerystę (pirma sutartimi grindžiamas požiūris);

(6) įvertinus Sąjungos kosmoso programos (toliau – Programa) aprėptį ir potencialą padėti spręsti pasaulines problemas, itin svarbus yra jos tarptautinis aspektas. Todėl Komisijai turėtų būti suteikta teisė Sąjungos vardu valdyti ir koordinuoti veiklą tarptautiniu mastu, visų pirma siekiant apginti Sąjungos ir jos valstybių narių interesus tarptautiniuose forumuose, be kita ko, dažnių srityje, skatinti Sąjungos technologinę plėtrą, pramonę ir bendradarbiavimą mokymo srityje, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti šalių teisių ir pareigų abipusiškumą. Ypač svarbu, kad Komisija atstovautų Sąjungai įgyvendinant Tarptautinę *Cospas-Sarsat* programą arba atitinkamų sektorių JT organizacijose, įskaitant Maisto ir žemės ūkio organizaciją, taip pat Pasaulinėje meteorologijos organizacijoje;

(7) Komisija, kartu su valstybėmis narėmis ir vyriausiuoju įgaliotiniu, turėtų skatinti atsakingą elgesį kosmose ir kosminėje erdvėje ir apsvarstyti galimybę prisijungti prie atitinkamų JT konvencijų;

(8) Programa siekiama panašių tikslų kaip ir kitomis Sąjungos programomis, visų pirma programa „Europos horizontas“, fondu „InvestEU“, Europos gynybos fondu ir pagal Reglamentą (ES) **[**Bendrųjų nuostatų reglamentas] įsteigtais fondais. Todėl pagal tas programas turėtų būti numatytas sudėtinis finansavimas, su sąlyga, kad jose nurodytos tos pačios veiklos išlaidos, visų pirma numatant papildomo finansavimo pagal Sąjungos programas nuostatas, kai tai yra leidžiama pagal valdymo tvarką: arba iš eilės, arba pakaitomis, arba derinant lėšas, įskaitant bendram veiksmų finansavimui, sudarant sąlygas, kai įmanoma, inovacijų partnerystei ir derinimo operacijoms vykdyti. Todėl Programos įgyvendinimo laikotarpiu Komisija turėtų skatinti sinergiją su kitomis susijusiomis Sąjungos programomis, nes taip būtų sudarytos sąlygos, kai įmanoma, naudotis rizikos finansų, inovacijų partnerystės, derinamojo ar sudėtinio finansavimo galimybėmis;

(9) šios programos politikos tikslai taip pat bus laikomi tinkamomis finansuoti ir investuoti sritimis, taikant fondo „InvestEU“ finansines priemones ir biudžeto garantiją, visų pirma pagal tvarios infrastruktūros ir mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo politikos linijas. Finansinė parama turėtų būti proporcingai naudojama rinkos nepakankamumui arba neoptimalios investavimo aplinkos problemai spręsti, o veiksmais neturėtų būti dubliuojamas ar išstumiamas privatus finansavimas arba iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje. Veiksmai turėtų turėti aiškios Europos pridėtinės vertės;

(10) užtikrinus programos „Europos horizontas“ ir Programos suderinamumą ir sinergiją Europos kosmoso sektorius taps konkurencingesniu ir novatoriškesniu; Europai atsiras daugiau galimybių savarankiškai užsitikrinti prieigą prie kosmoso ir naudotis juo saugioje ir patikimoje aplinkoje ir sustiprės jos, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmuo. Programos „Europos horizontas“

revoliuciniai sprendimai bus paremti mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenei teikiamais Programos duomenimis ir paslaugomis;

(11) svarbu, kad visas materialusis ir nematerialusis turtas, sukurtas ar išvystytas vykdant pagal kosmoso programą Sąjungos finansuojamus viešuosius pirkimus, būtų Sąjungos nuosavybė. Kad būtų visapusiškai gerbiamos pagrindinės su nuosavybe susijusios teisės, būtina sudaryti susitarimus su dabartiniais savininkais. Tokia Sąjungos nuosavybė neturėtų daryti poveikio Sąjungos galimybei, laikantis šio reglamento ir kai tai laikoma tikslinga atskirai įvertinus kiekvieną atvejį, suteikti tą turtą trečiosioms šalims arba juo disponuoti;

(12) šiame reglamente nustatomas Programos finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto sudarymo procedūros metu turi būti svarbiausia orientacinė suma, kaip apibrėžta 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 17 punkte;

(13) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą, remiantis Sąjungos įsipareigojimais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, ši programa padės integruoti klimato politikos veiksmus ir siekti bendro tikslo 25 proc. ES biudžeto išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti. Rengiant ir įgyvendinant Programą bus nustatyti atitinkami veiksmai, kurie bus dar kartą įvertinti atliekant vertinimą ar peržiūrą;

(14) visas vykdant Programą gautas pajamas turėtų gauti Sąjunga, kad būtų iš dalies kompensuotos ankstesnės jos investicijos, ir tos pajamos turėtų būti naudojamos Programos tikslams paremti. Dėl tos pačios priežasties turėtų būti numatyta galimybė pajamų paskirstymo sistemą nustatyti su privačiojo sektoriaus įmonėmis sudarytose sutartyse;

(15) kadangi Programa iš esmės finansuojama Sąjungos lėšomis, pagal šią programą sudarytos pirkimo sutartys turėtų atitikti Sąjungos taisykles. Todėl Sąjunga taip pat turėtų nustatyti su viešaisiais pirkimais susijusius tikslus;

(16) Programa grindžiama sudėtingomis ir nuolat besikeičiančiomis technologijomis. Dėl priklausomumo nuo tokių technologijų kyla netikrumų ir rizikos sudarant viešojo pirkimo sutartis pagal šią programą, nes jos susijusios su ilgalaikiais įsipareigojimais dėl įrangos arba paslaugų. Todėl be Finansiniame reglamente nustatytų taisyklių turi būti nustatytos ir konkrečios priemonės dėl viešojo pirkimo sutarčių. Todėl turėtų būti numatyta galimybė sudaryti sąlyginę dalinę sutartį, laikantis tam tikrų sąlygų padaryti sutarties vykdymo pakeitimą arba nustatyti mažiausią subrangos lygį. Galiausiai, dėl Programos komponentams būdingų su technologijomis susijusių netikrumų, viešųjų pirkimų kainos ne visada gali būti tiksliai nustatytos, todėl turėtų būti numatyta galimybė sutartis sudaryti nenurodant konkrečios ir galutinės kainos ir įtraukiant Sąjungos finansinių interesų apsaugos sąlygas;

(17) siekiant Programos tikslų svarbu turėti galimybę tam tikrais atvejais Sąjungos viešųjų ir privačiųjų subjektų, veikiančių kosmoso srityje, paprašyti skirti siūlomų pajėgumų ir tarptautiniu lygmeniu bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis arba tarptautinėmis organizacijomis. Dėl šios priežasties turi būti numatyta galimybė naudoti visas atitinkamas Finansiniame reglamente numatytas priemones (visų pirma dotacijas, premijas ir finansines priemones), įvairius valdymo metodus (kaip antai: tiesioginį ir netiesioginį valdymą, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir bendrąsias įmones) ir bendras pirkimų procedūras;

(18) kalbant konkrečiau apie dotacijas, patirtis parodė, kad naudotojų gausinimo, rinkos įsisavinimo ir bendros informavimo priemonės yra veiksmingesnės, kai vykdomos necentralizuotai, o ne Komisijos veiksmais, grindžiamais principu „iš viršaus į apačią“. Dotacijos gavėjo trečiosioms šalims teikiami čekiai yra viena iš labiausiai pasiteisinusių finansinės paramos naujiems rinkos dalyviams bei mažosioms ir vidutinėms įmonėms formų. Tačiau Finansiniame reglamente

nustačius finansinės paramos viršutines ribas, atsirado kliūčių paramai čekiais teikti. Todėl, siekiant išnaudoti didėjantį kosmoso sektoriaus taikomųjų programų rinkos potencialą, ši viršutinė riba ES kosmoso programai turėtų būti padidinta;

(19) finansavimo būdai ir vykdymo metodai pagal šį reglamentą turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir gauti rezultatų, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir numatomą reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti vienkartines išmokas, fiksuotąsias normas ir vieneto įkainius ir su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento [125 straipsnio 1 dalyje];

(20) Programai taikomas Reglamentas (ES, Euratomas) [naujasis Finansinis reglamentas] (toliau – Finansinis reglamentas). Jame nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu vykdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;

(21) pagal [atnaujinti nuorodą atitinkamai pagal naują sprendimą dėl UŠT: Tarybos sprendimo .../.../ES 88 straipsnį] užjūrio šalyse bei teritorijose (ŪŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai turėtų atitikti reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

(22) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Šiomis Finansiniame reglamente nustatytomis taisyklėmis visų pirma reglamentuojama biudžeto nustatymo ir vykdymo tvarka, pagrįsta dotacijomis, viešaisiais pirkimais, apdovanojimais ir netiesioginiu vykdymu ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis – būtina patikimo finansų valdymo ir veiksmingo ES finansavimo sąlyga;

(23) pagal Finansinį reglamentą, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[11], Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96[12] ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939[13] Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitų nusikalstamų veikų atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371[14], ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas,

---

[11] 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

[12] 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2–5).

[13] 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1–71).

[14] 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

(24) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose pagal EEE susitarimu nustatytą bendradarbiavimo sistemą, kuria programas numatoma įgyvendinti remiantis sprendimu, priimtu pagal tą susitarimą. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remdamosi kitomis teisinėmis priemonėmis. Į šį reglamentą turėtų būti įtraukta konkreti nuostata, kuria atsakingam įgaliojimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams būtų suteiktos reikiamos teisės ir prieiga, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus;

(25) patikimam Programos viešajam valdymui užtikrinti reikia aiškiai paskirstyti įvairių susijusių subjektų pareigas ir užduotis, kad būtų vengiama veiklos dubliavimosi, išlaidų viršijimo ir vėlavimo;

(26) valstybės narės seniai vykdo veiklą kosmoso srityje. Jos turi kosmosui skirtas sistemas, infrastruktūrą ir nacionalines agentūras bei įstaigas. Todėl jos gali gerokai prisidėti prie Programos, ypač jos įgyvendinimo, ir turėtų būti įpareigotos visapusiškai bendradarbiauti su Sąjunga, kad skatintų Programos paslaugų ir taikomųjų programų naudojimą. Komisijai turėtų būti sudarytos sąlygos sutelkti valstybių narių turimas priemones, ji galėtų valstybėms narėms patikėti nereguliuojamojo pobūdžio užduotis, susijusias su Programos vykdymu, ir naudotis jų pagalba. Be to, atitinkamos valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų antžeminių stočių apsaugą savo teritorijoje. Be to, valstybės narės ir Komisija turėtų dirbti kartu ir bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir priežiūros institucijomis, kad užtikrintų galimybes saugiai naudotis dažniu, kurio reikia Programai, siekiant visapusiškai išplėtoti ir įdiegti teikiamomis paslaugomis grindžiamas taikomąsias programas, laikantis 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa[15], reikalavimų;

(27) kadangi Komisija remia bendruosius Sąjungos interesus, jai pavesta įgyvendinti Programą, prisiimti bendrą atsakomybę ir skatinti jos naudojimą. Siekiant optimaliau panaudoti skirtingų suinteresuotųjų subjektų išteklius ir žinias, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė deleguoti tam tikras užduotis. Be to, Komisija gali geriausiai nustatyti, kokių pagrindinių techninių ir veiklos specifikacijų reikia sistemų ir paslaugų raidai įgyvendinti;

(28) Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros (toliau – Agentūra), kuri pakeičia Reglamentu (ES) Nr. 912/2012 įsteigtą Europos GNSS agentūrą ir perima jos teises bei pareigas, misija – prisidėti prie Programos įgyvendinimo, visų pirma saugumo srityje. Todėl Agentūrai turėtų būti pavestos tam tikros su programos saugumu ir skatinimu susijusios užduotys. Visų pirma, atsižvelgiant į Agentūros patirtį saugumo srityje, Agentūrai turėtų būti pavestos visų Sąjungos veiksmų kosmoso sektoriuje saugumo akreditavimo užduotys. Be to, ji turėtų atlikti užduotis, kurias Komisija jai patiki vienu ar keliais įgaliojimų susitarimais, į kuriuos būtų įtrauktos įvairios kitos su Programa susijusios konkrečios užduotys;

(29) Europos kosmoso agentūra, 2004 m. sudariusi bendrąjį susitarimą su Europos bendrija, yra daug praktinės patirties kosmoso srityje turinti tarptautinė organizacija. Todėl ji yra svarbi programos įgyvendinimo partnerė ir su ja reikėtų užmegzti atitinkamus santykius. Šiuo

[15] 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

atžvilgiu, laikantis Finansinio reglamento nuostatų, svarbu su Europos kosmoso agentūra sudaryti finansinės partnerystės pagrindų susitarimą, kuriuo būtų reglamentuoti visi Komisijos, Agentūros ir Europos kosmoso agentūros finansiniai ryšiai ir užtikrintas jų nuoseklumas bei atitiktis su Europos kosmoso agentūra sudarytam bendrajam susitarimui, visų pirma jo 5 straipsniui. Tačiau, kadangi Europos kosmoso agentūra nėra Sąjungos įstaiga ir jai netaikoma Sąjungos teisė, siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių interesus, būtina, kad toks susitarimas būtų taikomas su sąlyga, kad Europos kosmoso agentūroje bus nustatytos tinkamos veiklos taisyklės. Į susitarimą taip pat turėtų būti įtrauktos visos nuostatos, būtinos Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti;

(30) siekiant stiprinti bendrą užsienio ir saugumo politiką, labai svarbu, kad Europos Sąjungos palydovų centras (SATCEN) turėtų savarankiškų pajėgumų tiekti produktus ir teikti paslaugas, susijusius su atitinkamų kosmoso įrenginių ir susijusių duomenų, įskaitant palydovinius vaizdus ir aerovaizdus, naudojimu. Šiuo atžvilgiu SATCEM užtikrins kuo didesnę sinergiją ir papildomumą su kita Sąjungos veikla, visų pirma su Programa ir jos komponentais;

(31) siekiant GOVSATCOM valdymo struktūroje atspindėti naudotojų atstovavimą ir sujungti nacionalinio ir civilinio bei karinio lygmens naudotojų poreikius, atitinkami Sąjungos subjektai, turintys glaudžius ryšius su naudotojais, pavyzdžiui, Europos gynybos agentūra, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra, Europos jūrų saugumo agentūra, Europos žuvininkystės kontrolės agentūra, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra, Karinių misijų planavimo ir vykdymo centras, Civilinių operacijų planavimo ir vykdymo centras ir Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras, turėtų koordinuoti konkrečioms naudotojų grupėms skirtas funkcijas. Agentūra ir Europos gynybos agentūra apibendrintu lygmeniu turėtų atitinkamai atstovauti civilinių ir karinių naudotojų bendruomenėms ir gali stebėti naudojimą, paklausą ir atitiktį reikalavimams, besikeičiančius poreikius ir reikalavimus;

(32) atsižvelgiant į su kosmosu susijusios veiklos svarbą Sąjungos ekonomikai ir Sąjungos piliečių gyvenimui, sistemų ir tomis sistemomis grindžiamų taikomųjų programų dvejopo naudojimo pobūdis, siekiant aukšto saugumo lygio ir jį išlaikant, turėtų būti pagrindinis Programos prioritetas, visų pirma siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių interesus, įskaitant su įslaptinta ir kita neskelbtina neįslaptinta informacija susijusius interesus;

(33) Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis, kiekvienas pagal savo atitinkamą kompetencijos sritį, turėtų užtikrinti Programos saugumą pagal šį reglamentą ir, kai tinkama, pagal Tarybos sprendimą 2014/496/BUSP;

(34) Programos saugumo valdymas turėtų būti grindžiamas trimis pagrindiniais principais. Visų pirma, labai svarbu, kad būtų kuo labiau atsižvelgta į didelę išskirtinę valstybių narių patirtį saugumo srityje. Antra, siekiant išvengti interesų konflikto ir bet kokių saugumo taisyklių taikymo trūkumų, veiklos funkcijos turi būti atskirtos nuo saugumo akreditavimo funkcijų. Trečia, už visų Programos komponentų ar jų dalies valdymą atsakingas subjektas taip pat yra tinkamiausias subjektas valdyti jam pavestų užduočių saugumą. Patikimam saugumo valdymui užtikrinti taip pat reikia tinkamai paskirstyti įvairių subjektų funkcijas. Kadangi Komisija yra atsakinga už Programą, ji turėtų nustatyti kiekvienam Programos komponentui taikytinus bendruosius saugumo reikalavimus;

(35) atsižvelgiant į Programos unikalumą ir sudėtingumą ir į jos sąsają su saugumu, saugumo akreditavimui turėtų būti taikomi pripažinti ir įtvirtinti principai. Todėl būtina, kad saugumo akreditavimo veikla būtų vykdoma prisiėmus bendrą atsakomybę už Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, stengiantis pasiekti bendrą sutarimą ir įtraukiant visas saugumu suinteresuotas šalis, ir kad būtų nuolat atliekama rizikos stebėsena. Taip pat būtina, kad techninė saugumo akreditavimo veikla būtų pavesta specialistams, turintiems reikiamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą;

(36) siekiant užtikrinti saugų informacijos platinimą, turėtų būti nustatytos atitinkamos taisyklės, kuriomis būtų užtikrintas skirtingiems viešiesiems ir privatiesiems subjektams, taip pat fiziniams asmenims, dalyvaujantiems įgyvendinant Programą, taikomų saugumo taisyklių lygiavertiškumas;

(37) vienas iš pagrindinių Programos tikslų – užtikrinti Sąjungos saugumą ir strateginį savarankiškumą, stiprinti jos gebėjimus veikti daugelyje sektorių, visų pirma saugumo, ir pasinaudoti kosmoso galimybėmis Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui užtikrinti. Šiam tikslui pasiekti reikalingos griežtos taisyklės dėl subjektų, kurie gali dalyvauti pagal Programą finansuojamoje veikloje, tinkamumo gauti prieigą prie ES įslaptintos informacijos (ESĮI) arba neskelbtinos neįslaptintos informacijos;

(38) vis daugiau pagrindinių ekonomikos sektorių, visų pirma transporto, telekomunikacijų, žemės ūkio ir energetikos, dažniau naudoja palydovines navigacijos sistemas, jau nekalbant apie sinergiją su Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos veikla. Todėl absoliuti palydovinės navigacijos kontrolė turėtų Sąjungai užtikrinti technologinį nepriklausomumą, be kita ko ilgainiui infrastruktūros įrangos komponentų, ir strateginį savarankiškumą;

(39) GALILEO tikslas – įdiegti ir eksploatuoti pirmąją pasaulinę civilinę palydovinės navigacijos ir padėties nustatymo infrastruktūrą, kurią gali naudoti įvairūs Europos ir pasaulio viešieji ir privatieji subjektai. GALILEO veikia nepriklausomai nuo kitų esamų arba būsimų sistemų ir taip prisideda, be kita ko, prie strateginio Sąjungos savarankiškumo. Antrosios kartos sistema turėtų būti palaipsniui sukurta iki 2030 m. ir iš pradžių turėtų veikti sumažintu pajėgumu;

(40) EGNOS tikslas – gerinti veikiančių pasaulinės palydovinės navigacijos sistemų, visų pirma sistemos GALILEO, siunčiamų atvirų signalų kokybę. EGNOS paslaugos pirmiausia turėtų apimti tas valstybių narių teritorijas, kurios geografiniu požiūriu yra Europoje, šiuo tikslu įskaitant Azorų salas, Kanarų salas ir Madeirą, siekiant tas teritorijas aprėpti iki 2025 m. pabaigos. Atsižvelgiant į technines galimybes ir gyvybės apsaugos paslaugą bei remiantis tarptautiniais susitarimais, EGNOS paslaugų geografinė aprėptis galėtų būti išplėsta į kitus pasaulio regionus. Nepažeidžiant Reglamento [2018/XXXX] [EASA reglamentas] ir būtino GALILEO paslaugų kokybės stebėjimo aviacijos tikslais, reikėtų pažymėti, kad, nors GALILEO siunčiami signalai gali būti veiksmingai naudojami orlaivių padėčiai nustatyti, oro eismo valdymo (OEV) paslaugas ir oro navigacijos paslaugas (ONP) gali teikti tik vietinės arba regioninės signalo tikslinimo sistemos, kaip antai EGNOS Europoje;

(41) labai svarbu užtikrinti sistemų GALILEO ir EGNOS paslaugų tęstinumą, tvarumą ir prieinamumą ateityje. Atsižvelgiant į besikeičiančią aplinką ir sparčiai besivystančią rinką, reikėtų toliau plėtoti šias paslaugas ir kurti naujos kartos sistemas;

(42) siekiant kuo labiau padidinti paslaugų įsisavinimą, GALILEO atviroji paslauga ir didelio tikslumo paslauga bei EGNOS atviroji paslauga ir žmogaus gyvybės apsaugos paslauga naudotojams turėtų būti teikiamos nemokamai;

(43) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1285/2013 dėl Europos palydovinės navigacijos sistemų įdiegimo ir eksploatavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 876/2002 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008[16] vartojama sąvoka „komercinė paslauga“ nebėra tinkama, atsižvelgiant į šios paslaugos raidą. Vietoj jos turėtų būti nustatytos dvi atskiros paslaugos – didelio tikslumo paslauga ir atpažinimo paslauga.

[16] OL L 347, 2013 12 20, p. 1–24.

(44) siekiant veiksmingiau panaudoti teikiamas paslaugas, GALILEO ir EGNOS paslaugos turėtų būti suderintos ir sąveikios tarpusavyje ir, kiek tai įmanoma, su kitomis palydovinės navigacijos sistemomis ir su įprastinėmis radionavigacinėmis priemonėmis, kai toks suderinamumas ir sąveikumas nustatyti tarptautiniu susitarimu nedarant poveikio strateginio Sąjungos savarankiškumo tikslui;

(45) atsižvelgiant į antžeminės infrastruktūros svarbą sistemoms GALILEO ir EGNOS ir šios infrastruktūros poveikį jų saugumui, už infrastruktūros vietos nustatymą turėtų būti atsakinga Komisija. Sistemų antžeminės infrastruktūros diegimas turėtų likti atviras ir skaidrus;

(46) siekiant užtikrinti kuo didesnę GALILEO ir EGNOS teikiamą socialinę ir ekonominę naudą, visų pirma saugumo srityje, reikėtų skatinti naudotis EGNOS ir GALILEO paslaugomis kitose Sąjungos politikos srityse, kai tai pagrįsta ir naudinga;

(47) pagal programą „Copernicus“ turėtų būti užtikrinta savarankiška prieiga prie aplinkos srities žinių ir pagrindinių Žemės stebėjimo ir geoinformacijos paslaugų technologijų, taip sudarant sąlygas Sąjungai savarankiškai priimti sprendimus ir imtis veiksmų aplinkos, klimato kaitos, civilinės saugos, saugumo, taip pat skaitmeninės ekonomikos srityse;

(48) programa „Copernicus“ turėtų būti įgyvendinama remiantis veikla ir pasiekimais bei užtikrinant tos veiklos ir pasiekimų tęstinumą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 377/2014, kuriuo nustatoma Sąjungos Žemės stebėjimo ir stebėsenos programa („Copernicus“)[17], taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 911/2010 dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES) ir jos pradinės praktinės veiklos[18], kuriuo nustatyta ankstesnės globalios aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemos (GMES) programa ir pradinės veiklos įgyvendinimo taisyklės, ir atsižvelgiant į naujausias mokslinių tyrimų, technologijų pažangos ir inovacijų, darančių poveikį Žemės stebėjimo sričiai, tendencijas, taip pat į didžiųjų duomenų analizės ir dirbtinio intelekto pokyčius ir į susijusias Sąjungos strategijas ir iniciatyvas[19]. Kiek įmanoma, įgyvendinant programą reikėtų naudotis valstybių narių, Europos kosmoso agentūros, EUMETSAT[20] ir kitų subjektų, įskaitant komercines iniciatyvas Europoje, turimais stebėjimo kosmose pajėgumais ir taip plėtoti perspektyvų Europos komercinį kosmoso sektorių. Kai įmanoma ir tikslinga, taip pat reikėtų pasinaudoti daugiausia valstybių narių pagal Direktyvą 2007/2/EB[21] pateiktais turimais *in situ* ir papildomais duomenimis. Komisija turėtų bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir Europos aplinkos agentūra, kad užtikrintų programai „Copernicus“ reikalingą veiksmingą prieigą prie *in situ* duomenų rinkinių;

(49) programa „Copernicus“ turėtų būti įgyvendinama atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo, iš dalies pakeistos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/37/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio

---

17 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 377/2014, kuriuo nustatoma programa „Copernicus“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 911/2010 (OL L 122, 2014 4 24, p. 44).

18 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 911/2010 dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES) ir jos pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m. laikotarpiu (OL L 276, 2010 10 20, p. 1).

19 Komunikatas „Dirbtinis intelektas Europai“ (COM (2018) 237 *final*), Komunikatas „Europos bendros duomenų erdvės kūrimas“ (COM (2018) 232 *final*), Tarybos reglamento dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės steigimo pasiūlymas (COM (2018) 8 *final*).

20 Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizacija.

21 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE).

naudojimo[22], tikslus, visų pirma skaidrumo ir paslaugų plėtojimui palankių sąlygų užtikrinimo, ir prisidedant prie Sąjungos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Turėtų būti sudarytos galimybės programos „Copernicus“ duomenimis ir informacija naudotis nemokamai ir laisvai;

(50) „Copernicus“ yra į naudotojus orientuota programa. Todėl jos raida turėtų būti grindžiama kintančiais pagrindinių programos „Copernicus“ naudotojų reikalavimais, taip pat pripažįstant naujų viešojo arba privačiojo sektoriaus naudotojų bendruomenių atsiradimą. Programa „Copernicus“ turėtų būti grindžiama galimybių analize, siekiant atsižvelgti į kintančius naudotojų poreikius, įskaitant susijusius su Sąjungos politikos, kuriai būtinas nuolatinis, veiksmingas naudotojų dalyvavimas, visų pirma nustatant ir tvirtinant reikalavimus, įgyvendinimu ir stebėsena;

(51) programa „Copernicus“ jau veikia. Todėl svarbu užtikrinti jau esamos infrastruktūros ir paslaugų tęstinumą, kartu prisitaikant prie kintančios rinkos aplinkos, visų pirma privačių kosmoso rinkos dalyvių (naujas kosmoso amžius) ir socialinių bei politinių pokyčių, dėl kurių būtina greitai reaguoti. Tam reikia iš naujo apibrėžti programos „Copernicus“ funkcinę struktūrą, kad būtų geriau atsižvelgta į perėjimą nuo pirmojo funkcinių paslaugų etapo prie pažangių ir tikslingesnių paslaugų teikimo naujoms naudotojų bendruomenėms ir pridėtinės vertės paskesnės grandies rinkų skatinimą. Šiuo tikslu ją toliau įgyvendinant turėtų būti laikomasi požiūrio, pagrįsto duomenų vertės grandine, t. y. duomenų įsigijimas, duomenų ir informacijos apdorojimas, paskirstymas ir naudojimas, naudotojų gausinimo ir rinkos įsisavinimo veikla, o vykdant strateginio planavimo procesą pagal programą „Europos horizontas“ bus nustatyta mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kuri turėtų būti vykdoma remiantis programa „Copernicus“;

(52) kalbant apie duomenų įsigijimą, vykdant veiklą pagal programą „Copernicus“ turėtų būti siekiama užbaigti plėtoti ir išlaikyti esamą kosmoso infrastruktūrą, pasirengti ilgalaikiam palydovų pakeitimui pasibaigus eksploatacijos laikui, taip pat pradėti naujas misijas, kurių objektas būtų naujos stebėjimo sistemos, siekiant padėti išspręsti visuotinę klimato kaitos problemą (pvz., išmetamo antropogeninės kilmės CO_2 ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsena). Vykdant veiklą pagal programą „Copernicus“ turėtų būti plečiama jos visuotinė stebėsena virš poliarinių sričių ir remiamas aplinkosaugos reikalavimų laikymosi užtikrinimas, teisės aktais nustatyta aplinkos stebėsena, pranešimų teikimas ir novatoriškos aplinkos sričių prietaikos (pvz., pasėlių stebėsenos, vandentvarkos ir sustiprintos priešgaisrinės stebėsenos). Vykdydama šią veiklą programa „Copernicus“ turėtų pasiekti sverto poveikį ir maksimaliai pasinaudoti ankstesnio finansavimo laikotarpio (2014–2020 m.) investicijomis, kartu išnagrinėdama naujus veiklos ir verslo modelius, kuriais būtų galima dar labiau papildyti programos „Copernicus“ pajėgumus. Programa „Copernicus“ taip pat turėtų būti grindžiama sėkminga partneryste su valstybėmis narėmis, kad jos saugumo aspektas būtų toliau plėtojamas taikant tinkamus valdymo mechanizmus ir siekiant reaguoti į kintančius vartotojų poreikius saugumo srityje;

(53) vykdant duomenų ir informacijos tvarkymo funkciją programa „Copernicus“ turėtų užtikrinti ilgalaikį pagrindinių „Copernicus“ paslaugų tvarumą ir tolesnę plėtrą, teikti informaciją, kad būtų atsižvelgiama į viešojo sektoriaus poreikius ir Sąjungos tarptautiniais įsipareigojimais įtvirtintus poreikius, ir kuo labiau padidinti komercinio panaudojimo galimybes. Visų pirma, pagal programą „Copernicus“ vietos, nacionaliniu, Europos ir pasauliniu lygiu turėtų būti teikiama informacija apie atmosferos būklę; informacija apie vandenynų būklę; informacija, kuria remiamasi vykdant žemės paviršiaus stebėseną ir įgyvendinant, vietos, nacionalinę ir Sąjungos politiką; informacija, kuria remiamasi taikant prisitaikymo prie klimato kaitos ir

[22] OL L 175, 2013 6 27, p. 1–8.

klimato kaitos švelninimo priemones; geoerdvinė informacija, kuria remiamasi ekstremaliųjų situacijų valdymo, be kita ko, vykdant prevencinę veiklą, aplinkosaugos reikalavimų laikymosi užtikrinimo ir civilinės saugos srityse, įskaitant paramą Sąjungos išorės veiksmams. Komisija turėtų nustatyti atitinkamas sutartines sąlygas, kuriomis skatinamas paslaugų teikimo tvarumas;

(54) įgyvendindama programos „Copernicus“ paslaugas, Komisija gali remtis kompetentingais subjektais, atitinkamomis Sąjungos agentūromis, nacionalinių įstaigų grupėmis ar konsorciumais arba bet kuria atitinkama įstaiga, potencialiai galinčia sudaryti susitarimą dėl įnašo. Atrinkdama šiuos subjektus, Komisija turėtų užtikrinti, kad nebūtų veiklos ir paslaugų teikimo sutrikimų ir kad, įgyvendinant bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), visų pirma bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), su saugumu susijusių duomenų atveju atitinkami subjektai turėtų išankstinio perspėjimo ir krizių stebėjimo pajėgumus;

(55) teikiant „Copernicus“ paslaugas visuomenei, turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos jomis naudotis, nes naudotojai galėtų numatyti, kokios paslaugos teikiamos, jų raidą, ir bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir kitomis šalimis. Šiuo tikslu Komisija ir subjektai, kuriems pavestos užduotys, turėtų palaikyti glaudų ryšį su įvairiomis visos Europos naudotojų bendruomenėmis toliau plėtodami „Copernicus“ paslaugų ir informacijos portfelį, siekiant užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į kintančius viešojo sektoriaus ir politikos poreikius, taigi būtų kuo labiau padidintas Žemės stebėjimo duomenų naudojimas. Komisija ir valstybės narės turėtų bendradarbiauti, kad sukurtų programos „Copernicus“ *in situ* komponentą ir sudarytų palankesnes sąlygas „Copernicus“ paslaugoms tobulinti skirtiems *in situ* duomenų rinkiniams kartu su kosmoso duomenų rinkiniais integruoti;

(56) taikant atitinkamas sąlygas ir apribojimus, turėtų būti suteikta galimybė visapusiškai, laisvai ir nemokamai naudotis vykdant programą „Copernicus“ gautais duomenimis ir informacija, siekiant skatinti naudojimąsi ir keitimąsi jais ir stiprinti Europos žemės stebėjimo rinkas, visų pirma paskesnės grandies sektorių, taip skatinant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungoje. Teikiant tokius duomenis ir informaciją turėtų būti toliau užtikrinamas aukšto lygio nuoseklumas, tęstinumas, patikimumas ir kokybė. Todėl reikia užtikrinti patogų būdą naudotis didelės apimties prieiga prie „Copernicus“ duomenų ir informacijos, juos apdoroti ir panaudoti įvairiais savalaikiškumo lygiais. Šiuo tikslu Komisija turėtų ir toliau laikytis integruoto požiūrio tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu, ir sudaryti sąlygas integracijai su kitais duomenų ir informacijos šaltiniais. Programa „Copernicus“ turėtų toliau skatinti prieigos prie savo duomenų ir informacijos paslaugas (DIAS) valstybėse narėse ir užtikrinti sinergiją su jų nuosavybe, kad būtų galima maksimaliai padidinti ir sustiprinti programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos įsisavinimą rinkoje;

(57) Komisija turėtų bendradarbiauti su duomenų teikėjais, kad susitartų dėl trečiųjų šalių duomenims taikomų licencijavimo sąlygų, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas juos naudoti įgyvendinant programą „Copernicus“, laikantis šio reglamento ir nepažeidžiant taikytinų trečiosios šalies teisių. Kadangi tam tikri programos „Copernicus“ duomenys ir programos „Copernicus“ informacija, įskaitant didelės skiriamosios gebos vaizdus, gali turėti poveikio Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui, tinkamai pagrįstais atvejais gali būti patvirtintos priemonės, kuriomis siekiama pašalinti riziką ir grėsmę Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui;

(58) teisės aktų, priimtų pagal ankstesnes taisykles, nuostatos, kurių galiojimo pabaigos data nenustatyta, turėtų toliau galioti, nebent jos prieštarautų naujajam reglamentui. Tai ypač susiję su Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1159/2013, kuriuo nustatomos GMES

naudotojų registracijos ir licencijų išdavimo sąlygos ir apibrėžiami prieigos prie GMES duomenų bei GMES paslaugų informacijos apribojimo kriterijai[23];

(59) siekiant skatinti ir palengvinti vietos valdžios institucijų, mažųjų ir vidutinių įmonių, mokslininkų ir tyrėjų pastangas naudotis Žemės stebėjimo duomenimis ir technologijomis, vykdant naudotojų gausinimo veiklą turėtų būti skatinama specializuotų programos „Copernicus“ duomenų paskirstymo tinklų, įskaitant nacionalines ir regionines įstaigas, veikla. Šiuo tikslu Komisija ir valstybės narės turėtų siekti sukurti tampresnes sąsajas tarp programos „Copernicus“ ir Sąjungos bei nacionalinės politikos, kad būtų didinama komercinių prietaikų bei paslaugų paklausa, o bendrovėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir pradedančiosioms įmonėms, būtų sudaromos sąlygos kurti prietaikas, grindžiamas „Copernicus“ duomenimis ir informacija, siekiant Europoje sukurti konkurencingą Žemės stebėjimo duomenų ekosistemą;

(60) tarptautinėje srityje „Copernicus“ turėtų teikti tikslią ir patikimą informaciją, kad būtų galima bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, ir remti Sąjungos išorės ir vystomojo bendradarbiavimo politiką. Programa „Copernicus“ turėtų būti laikoma Europos indėliu į Pasaulinės Žemės stebėjimo sistemų sistemos (GEOSS), Žemės stebėjimo palydovų komiteto (CEOS), 1992 m. Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) šalių konferencijos (COP) ir Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos veiklą. Ji turėtų padėti užmegzti arba palaikyti tinkamą bendradarbiavimą su atitinkamomis sektorinėmis JT įstaigomis ir Pasauline meteorologijos organizacija;

(61) programai „Copernicus“ įgyvendinti Komisija prireikus turėtų pasitelkti Europos tarptautines organizacijas, su kuriomis ji jau yra nustačiusi partnerystes, visų pirma Europos kosmoso agentūrą, pastarajai pavesdama kurti kosmoso priemones ir vykdyti jų viešuosius pirkimus, užtikrinti prieigą prie duomenų ir vykdyti specializuotas misijas. Be to, Komisija turėtų pavesti EUMETSAT vykdyti specializuotas misijas pagal jos kompetenciją ir įgaliojimus. Paslaugų srityje Komisija turėtų tinkamai naudotis Sąjungos agentūrų, kaip antai Europos aplinkos agentūros, Europos jūrų saugumo agentūros, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, taip pat tarpvyriausybinio Europos vidutinės trukmės orų prognozės centro, teikiamais konkrečiais pajėgumais ir Europos investicijomis į jūrų aplinkos stebėsenos paslaugas per „Mercator Ocean“. Saugumo srityje bus siekiama Sąjungos lygmens visapusiško požiūrio su vyriausiuoju įgaliotiniu. Komisijos Jungtinis tyrimų centras (JRC) aktyviai dalyvauja nuo GMES iniciatyvos pradžios ir remia pokyčius, susijusius su GALILEO ir kosmoso meteorologiniais reiškiniais. Pagal Reglamentą (ES) Nr.°377/2014 JRC valdo programos „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugą ir „Copernicus“ žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos pasaulinį komponentą; jis prisideda prie produktų ir informacijos kokybės ir tinkamumo patikros, taip pat prie būsimos raidos. Įgyvendindama Programą Komisija turėtų toliau remtis JRC mokslinėmis bei techninėmis rekomendacijomis;

(62) atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos prašymus, 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 541/2014/ES, kuriuo nustatoma kosmoso stebėjimo ir sekimo rėmimo programa[24], Sąjunga nustatė kosmoso stebėjimo ir sekimo rėmimo programą (SST). Kosminės šiukšlės tapo didele grėsme kosmoso srities veiklos saugumui, saugai ir tvarumui. Todėl SST atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant Programos komponentų tęstinumą ir jų indėlį į Sąjungos politiką. Siekdama taikyti kosminių šiukšlių plitimo prevencines priemones, SST padeda užtikrinti tvarią ir garantuotą prieigą prie kosmoso, kaip bendrų pasaulinių išteklių, ir naudojimąsi juo;

[23] OL L 309, 2013 11 19, p. 1–6.

[24] OL L 158, 2014 5 27, p. 227.

(63) SST turėtų toliau gerinti SST pajėgumų veiklą ir didinti savarankiškumą. Tuo tikslu turėtų būti sukurtas autonominis Europos kosmoso objektų katalogas, grindžiamas SST jutiklių tinklo duomenimis. SST taip pat turėtų toliau remti SST paslaugų valdymą ir teikimą. Kadangi SST yra į naudotojus orientuota sistema, reikėtų įdiegti tinkamus mechanizmus informacijai apie naudotojų poreikius, įskaitant susijusius su saugumu, rinkti;

(64) SST paslaugos turėtų būti teikiamos remiantis Sąjungos bei valstybių narių bendradarbiavimu ir pasitelkiant turimas ir būsimas nacionalines ekspertines žinias bei įrenginius, taip pat bendradarbiaujant su Europos kosmoso agentūra arba Sąjungos sukurtus įrenginius. Turėtų būti įmanoma teikti finansinę paramą naujų SST jutiklių kūrimui. Pripažįstant SST konfidencialumą, nacionalinius jutiklius ir jų eksploatavimą, priežiūrą ir atnaujinimą, taip pat duomenų, naudojamų teikiant SST paslaugas, tvarkymą turėtų toliau kontroliuoti dalyvaujančios valstybės narės;

(65) valstybėms narėms, kurioms nuosavybės teise priklauso tinkami SST pajėgumai arba kurios turi prieigą prie jų, turėtų būti suteikta galimybė drauge teikti SST paslaugas. Turėtų būti laikoma, kad pagal Sprendimą Nr. 541/2014/ES įsteigto SST konsorciumo veikloje dalyvaujančios valstybės narės atitinka šiuos kriterijus. Tos valstybės narės turėtų pateikti pasiūlymą ir įrodyti, kad laikosi su eksploatacijos sąranka susijusių papildomų elementų. Jei pasiūlymas nepateikiamas, šios valstybės narės turėtų turėti galimybę teikti pasiūlymus, apimančius konkrečią orbitą, pavyzdžiui, žemąją žemės orbitą (LEO), viduriniąją žemės orbitą (MEO) arba geostacionariąją orbitą (GEO). Reikėtų nustatyti atitinkamas valstybių narių dalyvių atrankos ir organizavimo taisykles;

(66) įsteigus SST, ji turėtų atitikti veiklos papildomumo ir aukštos kokybės į naudotojus orientuotų SST paslaugų tęstinumo principus ir remtis geriausia patirtimi. Todėl reikėtų vengti nereikalingo SST dubliavimosi. Visi pertekliniai pajėgumai turėtų būti griežtai riboti, kad būtų užtikrintas SST paslaugų tęstinumas ir kokybė. Nereikalingo dubliavimosi turėtų padėti išvengti ekspertų grupės;

(67) be to, SST turėtų papildyti esamas rizikos mažinimo priemones, pavyzdžiui, Kosminės erdvės taikaus naudojimo komiteto (COPUOS) Kosminių šiukšlių kiekio mažinimo gaires ir Ilgalaikio veiklos kosminėje erdvėje tvarumo gaires ar kitas iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti veiklos kosminėje erdvėje saugą, saugumą ir tvarumą. siekdama, kad būtų sumažinta susidūrimų rizika, SST taip pat siektų sinergijos su kosminių šiukšlių aktyvaus šalinimo ir pasyvinimo priemonių iniciatyvomis. SST turėtų padėti užtikrinti, kad kosminė erdvė būtų naudojama ir tyrinėjama taikiais tikslais. Išaugęs kosmoso srities veiklos mastas gali turėti įtakos tarptautinėms eismo kosmose valdymo iniciatyvoms. Sąjunga turėtų stebėti tuos pokyčius ir gali į juos atsižvelgti atlikdama dabartinės DFP laikotarpio vidurio vertinimą;

(68) SST, kosmoso meteorologinių reiškinių ir šalia Žemės skriejančių objektų srityje reikėtų atsižvelgti į bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais, visų pirma Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir kitomis trečiosiomis šalimis, visų pirma siekiant išvengti susidūrimų kosmose, taikyti kosminių šiukšlių plitimo prevencines priemones ir didinti parengtį ekstremalių kosmoso meteorologinių reiškinių ir šalia Žemės skriejančių objektų poveikiui;

(69) Tarybos saugumo komitetas rekomendavo sukurti rizikos valdymo struktūrą, skirtą užtikrinti, kad įgyvendinant Sprendimą Nr. 541/2014/ES būtų tinkamai atsižvelgta į duomenų saugumo klausimus. Tuo tikslu ir atsižvelgdamos į jau atliktą darbą dalyvaujančios valstybės narės turėtų nustatyti tinkamas rizikos valdymo struktūras ir procedūras;

(70) ekstremalūs ir dideli kosmoso meteorologiniai įvykiai gali kelti grėsmę piliečių saugai ir sutrikdyti kosminės ir antžeminės infrastruktūros eksploatavimą. Todėl pagal Programą turėtų būti sukurta kosmoso meteorologijos funkcija, kuria būtų siekiama įvertinti kosmoso

meteorologinių įvykių keliamą riziką ir atitinkamus naudotojų poreikius, didinti informuotumą apie kosmoso meteorologinių įvykių keliamą riziką, užtikrinti, kad būtų teikiamos į naudotojus orientuotos kosmoso meteorologinės paslaugos, taip pat pagerinti valstybių narių pajėgumus teikti kosmoso meteorologines paslaugas. Komisija turėtų teikti pirmenybę sektoriams, kuriuose turi būti teikiamos funkcinės kosmoso meteorologinės paslaugos, atsižvelgdama į naudotojų poreikius, riziką ir technologinį išbaigtumą. Ilguoju laikotarpiu gali būti atsižvelgiama ir į kitų sektorių poreikius. Paslaugoms Sąjungos lygmeniu pagal naudotojų poreikius teikti reikės tikslinės, koordinuotos ir nuolatinės mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, siekiant remti kosmoso meteorologinių paslaugų raidą. Kosmoso meteorologinės paslaugos turėtų būti teikiamos remiantis esamais nacionaliniais ir Sąjungos pajėgumais, taip pat sudarant sąlygas plačiu mastu dalyvauti valstybėms narėms ir privačiajam sektoriui;

(71) Komisijos baltojoje knygoje dėl Europos ateities[25], 27 ES valstybių narių valstybių ir vyriausybių vadovų parengtoje Romos deklaracijoje[26] ir keliose Europos Parlamento rezoliucijose primenama, kad Europos Sąjungai tenka svarbus vaidmuo užtikrinant saugią, patikimą ir atsparią Europą, kuri galėtų spręsti tokius uždavinius, kaip regioniniai konfliktai, terorizmas, kibernetinės grėsmės ir didėjantis migracijos spaudimas. Saugi ir garantuota prieiga prie palydovinio ryšio yra būtina saugumo subjektų priemonė, o šių pagrindinių saugumo išteklių telkimas ir dalijimasis jais Sąjungos lygmeniu stiprina Sąjungą, kuri saugo savo piliečius;

(72) 2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Taryba[27] savo išvadose palankiai įvertino tai, kad, palydovinio ryšio srityje glaudžiai bendradarbiaujant valstybėms narėms, Komisijai ir Europos kosmoso agentūrai, rengiamasi naujos kartos vyriausybiniam palydoviniam ryšiui (GOVSATCOM). GOVSATCOM taip pat buvo įvardytas kaip vienas iš 2016 m. birželio mėn. Visuotinės Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijos elementų. GOVSATCOM turėtų prisidėti prie ES atsako į hibridines grėsmes, paremti ES jūrų strategiją ir ES Arkties politiką;

(73) GOVSATCOM yra į naudotojus orientuota programa, turinti didelį saugumo aspektą. Naudojimo scenarijai gali būti analizuojami atsižvelgiant į tris pagrindines grupes: krizių valdymą, kuris gali apimti civilines ir karines bendras saugumo ir gynybos misijas ir operacijas, gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes, humanitarines krizes ir ekstremaliąsias situacijas jūroje; stebėjimą, kuris gali apimti sienų stebėjimą, pasienio stebėjimą, jūrų sienos stebėjimą, jūrų stebėjimą, neteisėtos prekybos stebėjimą, ir pagrindinę infrastruktūrą, kuri gali apimti diplomatinį tinklą, policijos ryšius, ypatingos svarbos infrastruktūros objektus (pvz., energetikos, transporto, vandens barjerų) ir kosmoso infrastruktūrą;

(74) palydoviniai ryšiai yra riboti ištekliai, kuriuos riboja palydoviniai pajėgumai, dažnis ir geografinė aprėptis. Todėl, kad būtų ekonomiškai efektyvu ir būtų galima pasinaudoti masto ekonomija, GOVSATCOM reikia kuo labiau suderinti įgaliotųjų naudotojų GOVSATCOM srities poreikius ir pasiūlą pagal GOVSATCOM sutartis dėl palydovinių pajėgumų ir paslaugų. Kadangi tiek paklausa, tiek potenciali pasiūla laikui bėgant keičiasi, GOVSATCOM paslaugas reikia nuolat stebėti ir lanksčiai koreguoti. Masto ekonomiją galima pasiekti tik sutelkus pakankamai daug pajėgumų ir paslaugų bei pakankamai didelę naudotojų bazę;

(75) veiklos reikalavimai bus nustatyti remiantis naudojimo scenarijų analize. Remiantis šiais veiklos reikalavimais, derinamais su saugumo reikalavimais, turėtų būti parengtas paslaugų portfelis. Paslaugų portfelyje turėtų būti nustatytos pagrindinės teiktinos paslaugos, kurios

[25] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf
[26] http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf
[27] EUCO 217/13.

turėtų būti teikiamos pasitelkus GOVSATCOM. Siekiant išlaikyti geriausią paklausos ir teikiamų paslaugų suderinamumą, gali reikėti reguliariai atnaujinti GOVSATCOM paslaugų portfelį;

(76) pirmajame GOVSATCOM etape (maždaug iki 2025 m.) bus naudojami esami privačiųjų subjektų ir valstybių narių pajėgumai. Šiame pirmajame etape paslaugos bus pradėtos teikti taikant pakopinį principą, visų pirma jas teikiant Sąjungos lygmens naudotojams. Jei pirmajame etape atlikus išsamią būsimos pasiūlos ir paklausos analizę paaiškėtų, kad tokio požiūrio nepakanka didėjančiai paklausai patenkinti, gali būti priimtas sprendimas pereiti prie antrojo etapo ir sukurti papildomą specialią kosmoso infrastruktūrą arba pajėgumus įgyvendinus vieną ar kelias viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės iniciatyvas, pvz., su Sąjungos palydovų operatoriais;

(77) siekiant optimizuoti turimus palydovinio ryšio išteklius, užtikrinti prieigą tokiomis nenumatytomis aplinkybėmis, kaip gaivalinės nelaimės, ir užtikrinti veiklos veiksmingumą ir trumpalaikį apsisukimą, reikia vieno arba dviejų GOVSATCOM centrų. Antžeminis segmentas turėtų būti sukurtas atsižvelgiant į veiklos ir saugumo reikalavimus. Siekiant sumažinti riziką, jis gali būti sudarytas iš kelių fizinių vietų. Gali prireikti papildomų antžeminio segmento elementų, tokių kaip pamatinės stotys;

(78) naudotojų įranga palydovinio ryšio naudotojams yra labai svarbi veiklos sąsaja. ES GOVSATCOM metodas leidžia daugumai naudotojų esamą naudotojų įrangą naudoti ir GOVSATCOM paslaugoms, jei jie naudojasi Sąjungos technologijomis;

(79) siekiant veiklos veiksmingumo, naudotojai nurodė, kad svarbu siekti naudotojų įrangos sąveikumo ir turėti naudotojų įrangą, kuri gali būti naudojama su įvairiomis palydovinėmis sistemomis. Šioje srityje gali prireikti mokslinių tyrimų ir plėtros;

(80) įgyvendinimo lygmeniu užduotys ir atsakomybė turėtų būti paskirstytos specializuotiems subjektams, pavyzdžiui, Europos gynybos agentūrai, Europos išorės veiksmų tarnybai, Europos kosmoso agentūrai, Agentūrai ir kitoms Sąjungos agentūroms, siekiant užtikrinti, kad jie atliktų savo pagrindinį vaidmenį, ypač kalbant apie aspektus, susijusius su naudotojais;

(81) kompetentinga GOVSATCOM institucija atlieka svarbų vaidmenį stebėdama, ar naudotojai ir kiti nacionaliniai subjektai, kurie dalyvauja GOVSATCOM veikloje, laikosi dalijimosi ištekliais ir prioritetų nustatymo taisyklių ir saugumo procedūrų pagal saugumo reikalavimus. Valstybė narė, kuri nėra paskyrusi kompetentingos GOVSATCOM institucijos, turėtų bet kuriuo atveju paskirti kontaktinį centrą, atsakingą už bet kokio nustatyto trikdžio, darančio neigiamą poveikį GOVSATCOM, pašalinimą;

(82) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su pagal GOVSATCOM teikiamų paslaugų veiklos reikalavimais. Tai suteiks Komisijai galimybę apibrėžti su krizių valdymu, stebėjimu ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų valdymu, įskaitant diplomatinius ryšių tinklus, susijusių naudojimo scenarijų technines specifikacijas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(83) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su GOVSATCOM paslaugų portfeliu. Tai suteiks Komisijai galimybę apibrėžti ypatumus, įskaitant geografinę aprėptį, dažnį, dažnių juostos plotį, naudotojų įrangą ir saugumo elementus. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(84) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su dalijimosi sutelktais GOVSATCOM palydovinio ryšio pajėgumais ir prioritetų nustatymo taisyklėmis. Tai suteiks Komisijai galimybę atsižvelgti į

veiklos ir saugumo reikalavimus, taip pat į rizikos analizę ir numatomus GOVSATCOM dalyvių poreikius. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(85) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su GOVSATCOM antžeminio segmento infrastruktūros vietos nustatymu. Tai suteiks Komisijai galimybę atsižvelgti į veiklos ir saugumo reikalavimus atrenkant tokias vietas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(86) Programai skirtai infrastruktūrai gali prireikti papildomų mokslinių tyrimų ir inovacijų, kurie gali būti remiami pagal programą „Europos horizontas“, siekiant nuoseklumo su šios srities veikla, kurią vykdo Europos kosmoso agentūra. Sinergija su programa „Europos horizontas“ turėtų užtikrinti, kad kosmoso sektoriaus mokslinių tyrimų ir inovacijų poreikiai būtų įvardyti ir nustatyti kaip strateginio mokslinių tyrimų ir inovacijų planavimo proceso dalis. Pagal Programą laisvai suteikti palydovų duomenys ir paslaugos bus naudojami, be kita ko, pagal programą „Europos horizontas“, ieškant pažangių sprendimų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, visų pirma susijusių su tvariu aprūpinimu maistu ir gamtos ištekliais, klimato stebėsena, pažangiaisiais miestais, automatizuotais automobiliais, saugumu ir nelaimių valdymu. Vykdant strateginį planavimo procesą pagal programą „Europos horizontas“ bus nustatyta mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kurią vykdant turėtų būti naudojami Sąjungos nuosavybe esantys infrastruktūros objektai, kaip antai GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“ infrastruktūra. Mokslinių tyrimų infrastruktūra, visų pirma *in situ* stebėjimo tinklai, bus esminiai *in situ* stebėjimo infrastruktūros elementai, kurie sudarys sąlygas „Copernicus“ paslaugoms;

(87) Reglamentu (ES) Nr. 912/2010 įsteigta Sąjungos agentūra, vadinama Europos GNSS agentūra, galinti valdyti tam tikrus GALILEO ir EGNOS palydovinės navigacijos programų aspektus. Šiame reglamente visų pirma numatyta, kad Europos GNSS agentūrai bus pavestos naujos užduotys, susijusios ne tik su GALILEO ir EGNOS, bet ir su kitais Programos komponentais, ypač saugumo akreditavimu. Todėl Europos GNSS agentūros pavadinimas, užduotys ir organizaciniai aspektai turi būti atitinkamai pritaikyti;

(88) atsižvelgiant į išplėstą jos aprėptį, o tai nebebus tik GALILEO ir EGNOS, Europos GNSS agentūra nuo šiol turėtų būti pakeista. Vis dėlto Agentūra turėtų užtikrinti Europos GNSS agentūros veiklos tęstinumą, taip pat tęstinumą teisių ir pareigų, darbuotojų bei priimtų sprendimų galiojimo atžvilgiu;

(89) atsižvelgiant į Agentūros įgaliojimus ir Komisijos vaidmenį įgyvendinant Programą, tikslinga numatyti, kad kai kurie Administracinės valdybos sprendimai nebūtų priimami be palankaus Komisijos atstovų balsavimo;

(90) nedarant poveikio Komisijos įgaliojimams, Administracinė valdyba, Saugumo akreditavimo valdyba ir vykdomasis direktorius savo pareigas vykdo nepriklausomai ir veikia vadovaudamiesi viešuoju interesu;

(91) įmanoma ir iš tiesų tikėtina, kad kai kurie Programos komponentai bus grindžiami konfidencialaus pobūdžio arba su saugumu susijusios nacionalinės infrastruktūros naudojimu. Šiuo atveju dėl nacionalinio saugumo būtina nustatyti, kad Administracinės valdybos ir Saugumo akreditavimo valdybos posėdžiuose dalyvautų tik valstybių narių, turinčių tokią infrastruktūrą, atstovai;

(92) siekiant skatinti kuo plačiau naudotis Programos teikiamomis paslaugomis, būtų naudinga pabrėžti, kad duomenys, informacija ir paslaugos teikiamos be garantijos;

(93) reikėtų patvirtinti, kad Komisija, atlikdama kai kurias nereguliuojamojo pobūdžio užduotis, prireikus gali prašyti tam tikrų nepriklausomų šalių techninės pagalbos. Kiti Programos

viešajame valdyme dalyvaujantys subjektai taip pat gali naudotis ta pačia technine pagalba vykdydami jiems pagal šį reglamentą pavestas užduotis;

(94) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktus Programą reikia įvertinti remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu išvengiant pernelyg didelio reguliavimo ir administracinės naštos, ypač valstybėms narėms. Kai tinkama, tokie reikalavimai gali apimti išmatuojamus rodiklius, naudojamus kaip Programos poveikio vertinimo pagrindas;

(95) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(96) siekiant patikimo viešojo valdymo reikia, kad Programos valdymas būtų vientisas, sprendimai būtų priimami greičiau ir būtų sudarytos vienodos galimybės gauti informaciją, o subjektų, kuriems pavestos su šia programa susijusios užduotys, atstovai turėtų turėti galimybę stebėtojų teisėmis dalyvauti komiteto, įsteigto taikant Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, darbe. Dėl tų pačių priežasčių su Sąjunga tarptautinį susitarimą sudariusių trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų atstovai turėtų turėti galimybę dalyvauti komiteto veikloje, laikantis saugumo apribojimų ir tokiame susitarime nustatytų sąlygų. Subjektų, kuriems pavestos su Programa susijusios užduotys, trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų atstovai neturi teisės dalyvauti komiteto balsavimo procedūroje;

(97) siekiant užtikrinti veiksmingą Programos pažangos siekiant jos tikslų vertinimą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas X priedas, siekiant peržiūrėti arba papildyti rodiklius, jei manoma, kad tai būtina, ir papildyti šį reglamentą nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(98) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, nes tam reikia daugiau finansinių ir techninių pajėgumų, nei jų gali skirti atskira valstybė narė, ir kadangi dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatoma Sąjungos kosmoso programa (toliau – Programa). Jame nustatomi programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės, taip pat programos įgyvendinimo taisyklės.

2. Šiuo reglamentu įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (toliau – Agentūra), kuri pakeičia Reglamentu (ES) Nr. 912/2010 įsteigtą Europos GNSS agentūrą, ir perima jos teises bei pareigas, ir nustatomos Agentūros veiklos taisyklės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

(1) erdvėlaivis – bet kuris konkrečią funkciją atliekantis kosminis objektas, įskaitant aktyvius dirbtinius palydovus ir paleidimo įrenginio viršutines dalis;

(2) kosmoso meteorologiniai įvykiai – natūralūs tarp Saulės ir Žemės esančios kosminės aplinkos pokyčiai, įskaitant Saulės žybsnius, Saulės energijos daleles, Saulės vėją ir vainikinės masės išsiveržimą, kurie gali sukelti saulės audras (geomagnetines audras, Saulės spinduliuotės audras ir jonosferos trikdžius), galinčias paveikti Žemę;

(3) šalia Žemės skriejantys objektai – natūralūs Saulės sistemoje esantys objektai, kurie gali paveikti Žemę;

(4) kosminis objektas – be kuris dirbtinis objektas kosminėje erdvėje;

(5) informuotumas apie padėtį kosmose (SSA) – kompleksinis pagrindinių kosmoso pavojų, apimančių palydovų ir kosminių šiukšlių susidūrimus, kosmoso meteorologinių reiškinių ir šalia Žemės skriejančių objektų vertinimas;

(6) derinimo operacija – ES biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 dalį, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) ES biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;

(7) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punktą;

(8) trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra Sąjungos valstybė narė;

(9) SST informacija – gavėjui suprantami apdoroti SST duomenys;

(10) SST duomenys – SST jutiklių nustatyti kosminių objektų fiziniai parametrai arba kosminių objektų orbitos parametrai, gauti iš SST jutiklių stebėjimo, vykdyto pagal kosmoso stebėjimo ir sekimo (SST) komponentą, rezultatų;

(11) atgalinis ryšys – paslauga, kuria prisidedama prie visuotinės orlaivių stebėsenos, kurią apibrėžė Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija, paslaugos;

(12) programos „Copernicus“ palydovai „Sentinel“ – programos „Copernicus“ specialūs palydovai, erdvėlaiviai ar erdvėlaivių naudingieji kroviniai, naudojami Žemei stebėti iš kosmoso;

(13) programos „Copernicus“ duomenys – palydovų „Sentinel“ teikiami duomenys, įskaitant jų metaduomenis;

(14) programos „Copernicus“ trečiųjų šalių duomenys – pagal programą „Copernicus“ leidžiami naudoti duomenys, gauti ne iš palydovų „Sentinel“, o iš kitų iš šaltinių;

(15) programos „Copernicus“ *in situ* duomenys – iš antžeminių, jūros arba oro jutiklių gaunami stebėjimo ir informaciniai bei papildomi duomenys, dėl kurių naudojimo išduota licencija arba kurie numatyti naudoti programai „Copernicus“;

(16) programos „Copernicus“ informacija – programos „Copernicus“ paslaugų sukurta informacija, gauta tvarkant arba modeliuojant duomenis, įskaitant jos metaduomenis;

(17) patikos subjektas – nuo Komisijos ar trečiosios šalies nepriklausomas teisės subjektas, kuriam Komisija ar ta trečioji šalis siunčia duomenis patikimai saugoti ir tvarkyti;

(18) kosminės šiukšlės – nebeveikiantys ar jokios konkrečios funkcijos nebeatliekantys kosminiai objektai, įskaitant erdvėlaivius arba jų nuolaužas ar dalis, esantys Žemės orbitoje ar pakartotinai patenkantys į atmosferą, įskaitant raketų, dirbtinių palydovų ar neaktyvių dirbtinių palydovų dalis;

(19) SST jutiklis – prietaisas arba prietaisų junginys, antžeminiai ar kosminiai radarai, lazeriai ir teleskopai, kuriais galima matuoti kosminių objektų fizinius parametrus, pavyzdžiui, dydį, vietą ir greitį;

(20) vyriausybinio palydovinio ryšio (GOVSATCOM) naudotojas – Sąjungos arba valstybės narės viešojo sektoriaus institucija, subjektas, kuriam pavesta vykdyti viešosios valdžios funkcijas, arba tinkamai įgaliotas fizinis ar juridinis asmuo, kuriam patikėtos užduotys, susijusios su saugumui svarbių misijų, veiksmų ir infrastruktūrų priežiūra bei valdymu;

(21) GOVSATCOM naudojimo scenarijus – veiksmų scenarijus konkrečioje aplinkoje, kurioje GOVSATCOM naudotojams reikalingos GOVSATCOM paslaugos;

(22) neskelbtina neįslaptinta informacija – neįslaptinta informacija, kurią Komisija privalo apsaugoti dėl Sutartyse ir priimtuose jų įgyvendinimo aktuose nustatytų teisinių prievolių ir (arba) dėl jos neskelbtinumo;

(23) programos „Copernicus“ naudotojas:

pagrindiniai programos „Copernicus“ naudotojai – naudotojai, kurie naudojasi programos „Copernicus“ duomenimis ir programos „Copernicus“ informacija ir kuriems tenka papildoma funkcija valdyti programos „Copernicus“ raidą; šie naudotojai yra Sąjungos institucijos bei įstaigos ir Europos nacionalinės arba regioninės viešosios įstaigos, kurioms patikėta teikti viešąsias paslaugas, susijusias su aplinkos, civilinės saugos, saugos ar saugumo politikos apibrėžimu, įgyvendinimu, vykdymo užtikrinimu ar stebėsena;

kiti programos „Copernicus“ naudotojai – naudotojai, kurie naudojasi programos „Copernicus“ duomenimis ir programos „Copernicus“ informacija, visų pirma mokslinių tyrimų ir švietimo organizacijos, komercinės ir privačios įstaigos, labdaros organizacijos, nevyriausybinės organizacijos ir tarptautinės organizacijos.

3 straipsnis

Programos komponentai

Programą sudaro šie komponentai:

(a) civilinių institucijų kontroliuojama autonominė civilinė globali palydovinė navigacijos sistema (GNSS), kurią sudaro palydovų sistema ir antžeminių centrų be stočių tinklas, teikianti padėties nustatymo, navigacijos ir laiko matavimo paslaugas, į kurią yra visiškai integruoti saugumo poreikiai ir reikalavimai (toliau – GALILEO);

(b) regioninė palydovinės navigacijos sistema, kurią sudaro antžeminiai centrai ir stotys ir keletas atsakiklių, įrengtų geosinchroniniuose palydovuose, ir kuri sustiprina ir koreguoja GALILEO

ir kitų GNSS siunčiamus atviruosius signalus, *inter alia*, skirtus oro eismo valdymo ir oro navigacijos tarnyboms (toliau – Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema arba EGNOS);

(c) civilinių institucijų kontroliuojama autonominė, į naudotojus orientuota Žemės stebėjimo sistema, teikianti geografinės informacijos duomenis ir paslaugas, kurią sudaro palydovai, antžeminė infrastruktūra, duomenų ir informacijos apdorojimo įranga ir paskirstymo infrastruktūra, į kurią yra visiškai integruoti saugumo poreikiai ir reikalavimai (toliau – „Copernicus“);

(d) kosmoso stebėjimo ir sekimo sistema, kurios tikslas – pagerinti, valdyti ir teikti duomenis, informaciją ir paslaugas, susijusias su aktyvių ir neaktyvių erdvėlaivių, atsiskyrusių raketos pakopų, kosminių šiukšlių ir jų nuolaužų, skriejančių Žemės orbitoje, stebėjimu ir sekimu, ir kurias papildo stebėjimo parametrai, susiję su kosmoso meteorologinių įvykių ir šalia Žemės skriejančių objektų, artėjančių prie Žemės, keliamos rizikos stebėsena (toliau – SST);

(e) vyriausybinio palydovinio ryšio paslauga, kuria sudaromos sąlygos Sąjungos ir valstybių narių valdžios institucijoms, valdančioms saugumui svarbias misijas ir infrastruktūras, teikti palydovinio ryšio paslaugas (toliau – GOVSATCOM).

Programoje taip pat numatytos priemonės, užtikrinančios veiksmingą prieigą prie kosmoso vykdant Programą ir skatinančios inovatyvų kosmoso sektorių.

4 straipsnis

Tikslai

1. Bendrieji Programos tikslai:

   (a) nepertraukiamai ir, kai įmanoma, pasauliniu lygiu teikti arba prisidėti teikiant kokybiškus ir naujausius ir, kai tinkama, saugius kosmoso srities duomenis, informaciją ir paslaugas, atitinkančius esamus ir būsimus poreikius ir galinčius atitikti Sąjungos politikos prioritetus, įskaitant klimato kaitos, saugumo ir gynybos sritis;

   (b) užtikrinti kuo didesnę socialinę ir ekonominę naudą, be kita ko, skatinant kuo platesnį Programos komponentų teikiamų duomenų, informacijos ir paslaugų naudojimą;

   (c) didinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, veiksmų laisvę ir strateginį savarankiškumą, visų pirma technologijų ir įrodymais grindžiamų sprendimų priėmimo srityse;

   (d) remti Sąjungos, kaip kosmoso sektoriuje pirmaujančios veikėjos, vaidmenį tarptautinėje arenoje ir stiprinti jos vaidmenį sprendžiant pasaulinius uždavinius ir remiant pasaulines iniciatyvas, įskaitant klimato kaitos ir tvaraus vystymosi sritis.

2. Specialieji programos tikslai yra šie:

   (a) GALILEO ir EGNOS: teikti pačias moderniausias ir, kai tinkama, saugias padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo paslaugas;

   (b) „Copernicus“: ilguoju laikotarpiu teikti tikslius ir patikimus Žemės stebėjimo duomenis ir informaciją, kuria remiamas Sąjungos ir jos valstybių narių aplinkos, klimato kaitos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, civilinės saugos, saugos ir saugumo sričių politikos, taip pat skaitmeninės ekonomikos įgyvendinimas ir stebėsena;

   (c) informuotumas apie padėtį kosmose (SSA): stiprinti SST pajėgumus stebėti, sekti ir identifikuoti kosminius objektus, stebėti kosmoso meteorologinius reiškinius ir planuoti

bei jungti į tinklą valstybių narių su šalia Žemės skriejančiais objektais susijusius pajėgumus;

(d) GOVSATCOM: užtikrinti galimybę ilgą laiką naudotis patikimomis, saugiomis ir ekonomiškai efektyviomis palydovinio ryšio paslaugomis;

(e) prisidėti teikiant, kai to reikia siekiant tenkinti Programos poreikius, savarankiškus, saugius ir ekonomiškai efektyvius prieigos prie kosmoso pajėgumus;

(f) remti ir stiprinti Sąjungos aktyvių ar norinčių tapti aktyviais tame sektoriuje juridinių ir fizinių asmenų konkurencingumą, verslumą, įgūdžius ir pajėgumus kurti naujoves, visų pirma atsižvelgiant į mažųjų ir vidutinių įmonių bei pradedančiųjų įmonių poziciją ir poreikius.

5 straipsnis

Prieiga prie kosmoso

Pagal šią Programą remiama:

(a) paleidimo paslaugų pagal Programos poreikius teikimas;

(b) plėtros veikla, susijusi su savarankiška, patikima ir ekonomiškai efektyvia prieiga prie kosmoso;

(c) kai to reikia pagal Programos poreikius, būtini kosmoso antžeminės infrastruktūros pakeitimai.

6 straipsnis

Veiksmai, kuriais remiamas inovatyvus Sąjungos kosmoso sektorius

Pagal šią Programą remiama:

(a) inovacijų veikla siekiant kuo geriau panaudoti kosmines technologijas, infrastruktūrą ar paslaugas;

(b) su kosmosu susijusios inovacijų partnerystės kūrimas siekiant kurti inovatyvius produktus ar paslaugas ir vėliau įsigyti sukurtus produktus ar paslaugas;

(c) verslumas, nuo ankstyvojo veiklos etapo iki veiklos išplėtimo, pagal 21 straipsnį ir kitas nuostatas dėl galimybės gauti finansavimą, kaip nurodyta 18 straipsnyje ir III antraštinės dalies I skyriuje;

(d) įmonių bendradarbiavimas kosmoso centrų forma, kuriuose regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis susiburtų kosmoso ir skaitmeninio sektorių veiklos vykdytojai bei naudotojai ir būtų teikiama parama piliečiams ir įmonėms siekiant skatinti verslumą ir įgūdžius;

(e) švietimo ir mokymo veiklos teikimas;

(f) galimybė naudotis apdorojimo ir bandymų infrastruktūra;

(g) sertifikavimo ir standartizavimo veikla.

7 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos

1. Programos komponentais, išskyrus SST ir GOVSATCOM, gali naudotis šios trečiosios valstybės:

(a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytomis sąlygomis;

(b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės pagal jų dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytomis konkrečiomis sąlygomis;

(c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytomis konkrečiomis sąlygomis.

2. Programos komponentais, išskyrus SST, gali naudotis ir bet kuri trečioji valstybė ar tarptautinė organizacija pagal konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas, jei tame susitarime:

(a) užtikrinta teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos įnašų ir naudos pusiausvyra;

(b) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, be kita ko, apskaičiuojami finansiniai įnašai atskiroms programoms ir jų administracinės išlaidos. Pagal [naujojo Finansinio reglamento] [21 straipsnio 5 dalį] šie įnašai sudaro asignuotąsias pajamas;

(c) trečiajai valstybei ar tarptautinei organizacijai nesuteikiama galių priimti sprendimus dėl programos;

(d) garantuojamos Sąjungos teisės siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti jos finansinius interesus.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytos trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali naudotis Programos komponentais su sąlyga, kad bus apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių esminiai saugumo interesai.

8 straipsnis

Trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų prieiga prie SST, GOVSATCOM ir PVI

1. Trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos gali tapti GOVSATCOM dalyvėmis, kaip nurodyta 67 straipsnyje, arba gauti prieigą prie SST teikiamų paslaugų tik jei pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnyje nurodytą procedūrą jos sudaro susitarimą, kuriame išdėstytos išsamių prieigos prie tokių duomenų, informacijos, pajėgumų ir paslaugų bei keitimosi įslaptinta informacija ir tokios informacijos apsaugos taisyklių sąlygos.

2. Trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų prieiga prie GALILEO teikiamų paslaugų valstybinėms institucijoms reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1104/2011/ES[28] 3 straipsnio 5 dalyje.

9 straipsnis

Nuosavybė ir naudojimasis turtu

[28] OL L 287, 2011 11 4, p. 1–8.

1. Sąjunga yra viso materialiojo ir nematerialiojo turto, sukurto ar pagaminto pagal Programos komponentus, savininkė. Tuo tikslu Komisija imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad atitinkamuose susitarimuose, sutartyse ir kituose sandėriuose, susijusiuose su veikla, kurią vykdant gali būti sukurtas ar pagamintas toks turtas, būtų nuostatos, užtikrinančios tokią šio turto nuosavybės tvarką.

2. 1 dalis netaikoma materialiajam ir nematerialiajam turtui, sukurtam ar pagamintam pagal Programos komponentus, jei veikla, kurią vykdant gali būti sukurtas ar pagamintas toks turtas:

   (a) vykdoma naudojant Sąjungos lėšomis visiškai finansuojamas dotacijas ar apdovanojimus,

   (b) nėra visiškai finansuojama Sąjungos lėšomis arba

   (c) yra susijusi su PVI imtuvų su ES įslaptinta informacija ar tokių imtuvų komponentų kūrimu, gamyba ar naudojimu.

3. Komisija imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visuose susitarimuose, sutartyse ar kituose sandėriuose, susijusiuose su pirmoje dalyje nurodyta veikla, būtų nuostatos, kuriomis nustatoma tinkama tokio turto nuosavybės tvarka, o c punkto atveju – kad Sąjunga galėtų laisvai naudotis PVI imtuvais pagal Sprendimą 1104/2011/ES.

4. Komisija siekia sudaryti susitarimus ar kitus sandėrius su trečiosiomis šalimis dėl:

   (a) materialiojo ir nematerialiojo turto, sukurto ar pagaminto pagal Programos komponentus, ankstesnių nuosavybės teisių;

   (b) kito materialiojo arba nematerialiojo turto, reikalingo Programos įgyvendinimui, nuosavybės ar licencijos teisių įsigijimo.

5. Komisija, nustatydama tinkamą sistemą, užtikrina 1 ir 2 dalyse nurodyto Sąjungai priklausančio materialiojo ir nematerialiojo turto optimalų naudojimą.

6. Visų pirma, jei toks turtas yra intelektinės nuosavybės teisės, Komisija šias teises valdo kuo veiksmingiau, atsižvelgdama į poreikį jas apsaugoti ir didinti jų vertę, visų susijusių suinteresuotųjų šalių teisėtus interesus ir darnaus rinkų bei naujų technologijų vystymosi ir Programos komponentų teikiamų paslaugų teikimo tęstinumo poreikį. Tuo tikslu ji visų pirma užtikrina, kad visuose susitarimuose, sutartyse ir kituose sandėriuose būtų numatyta galimybė šias teises perleisti trečiosioms šalims arba suteikti trečiųjų šalių licencijas naudotis šiomis teisėmis ir kad Agentūra galėtų laisvai naudotis šiomis teisėmis, kai tai būtina jos užduotims pagal šį reglamentą atlikti.

10 straipsnis

Garantijos nebuvimas

Programos komponentų teikiamos paslaugos, duomenys ir informacija teikiamos be jokios aiškios ar numanomos garantijos dėl jų kokybės, tikslumo, prieinamumo, patikimumo, greičio ir tinkamumo bet kuriam tikslui. Tuo tikslus Komisija imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šių paslaugų, duomenų ir informacijos naudotojai būtų tinkamu būdu informuoti apie tai, kad tokios garantijos nėra.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO ĮNAŠAS IR TVARKA

11 straipsnis

Biudžetas

1. Programos įgyvendinimo 2021–2027 m. finansinis paketas yra [16] mlrd. EUR dabartinėmis kainomis.

   Pirmoje dalyje nurodyta suma preliminariai paskirstoma taip:

   (a) GALILEO ir EGNOS: [9,7] mlrd. EUR;

   (b) „Copernicus“: [5,8] mlrd. EUR;

   (c) SSA/GOVSATCOM: [0,5] mlrd. EUR.

2. 3 straipsnyje numatyta kompleksinė veikla finansuojama pagal Programos komponentus.

3. Programai skirti Sąjungos biudžeto asignavimai apima visą veiklą, reikalingą 4 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti. Tai gali būti išlaidos, susijusios su:

   (a) tyrimų ir ekspertų posėdžių, visų pirma siekiant laikytis išlaidų ir laiko apribojimų;

   (b) informavimo ir komunikacijos veiklos, įskaitant institucinę komunikaciją apie prioritetines Sąjungos politikos kryptis, kai jos tiesiogiai susijusios su šio reglamento tikslais ir jomis visų pirma siekiama kurti sinergiją su kitomis Sąjungos politikos kryptimis;

   (c) informacinių technologijų tinklų, kurių funkcija – apdoroti informaciją arba ja keistis, ir Komisijos įgyvendinamų administracinių valdymo priemonių, įskaitant saugumo srityje;

   (d) Programai įgyvendinti skirtos techninės ir administracinės paramos, kaip antai parengiamosios, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklos, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.

4. Veiksmai, kuriems skiriamas sudėtinis finansavimas pagal įvairias Sąjungos programas, bus audituojami tik vieną kartą, apimant visas susijusias programas ir jų atitinkamas taikytinas taisykles.

5. Biudžetiniai įsipareigojimai, susiję su Programa ir apimantys veiksmus, trunkančius daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

6. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai valstybių narių prašymu gali būti perskirti Programai. Komisija tuos išteklius naudoja tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punktą arba netiesiogiai pagal to paties straipsnio c punktą. Kai įmanoma, tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės labui.

12 straipsnis

Asignuotosios pajamos

1. Pajamos, gautos iš Programos komponentų, mokamos į Sąjungos biudžetą ir naudojamos komponentui, iš kurio jos gautos, finansuoti.

2. Valstybės narės Programos komponentui gali skirti papildomą finansinį įsipareigojimą su sąlyga, kad dėl tokių papildomų dalių atitinkamai tam komponentui nesukuriama finansinės ar techninės naštos arba neuždelsiamas jo įgyvendinimas.

3. Šiame straipsnyje nurodytos papildomos lėšos laikomos išorės asignuotosiomis pajamomis pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalį].

13 straipsnis

ES finansavimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento [62 straipsnio 1 dalies c punkte] nurodytomis įstaigomis, taikant netiesioginį valdymą.

2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai ir pirkimai. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Viešieji pirkimai

14 straipsnis

Pirkimų principai

Perkančiosios organizacijos, vykdydamos pirkimų procedūras Programos tikslais, vadovaujasi šiais principais:

(a) visose valstybėse narėse visoje tiekimo grandinėje skatinti kuo platesnio masto ir atviresnį galimų pradedančiųjų įmonių, naujų rinkos dalyvių ir mažųjų bei vidutinių įmonių ir kitų ekonominės veiklos vykdytojų dalyvavimą, be kita ko, reikalaujant konkurso dalyvius naudoti subrangos veiklą;

(b) kai įmanoma, vengti per daug kliautis vienu tiekėju, visų pirma kai tiekiama labai svarbi įranga ir paslaugos, atsižvelgiant į technologinės nepriklausomybės ir paslaugų tęstinumo tikslus;

(c) nukrypstant nuo Finansinio reglamento 167 straipsnio, kai tinkama, naudoti įvairius tiekimo šaltinius siekiant užtikrinti geresnę visų Programos komponentų, jų išlaidų ir vykdymo terminų bendrą kontrolę;

(d) skatinti Sąjungos savarankiškumą, visų pirma technologijų prasme;

(e) užtikrinti Programos komponentų saugumą ir prisidėti prie Sąjungos ir jos valstybių narių esminių saugumo interesų apsaugos;

(f) įvykdyti tinkamus socialinius ir aplinkosaugos kriterijus.

15 straipsnis

Sąlyginės dalinės sutartys

1. Perkančioji organizacija gali skirti sutartį kaip sąlyginę dalinę sutartį.

2. Sąlyginėje dalinėje sutartyje įtraukiama nekintama dalis, kuria tvirtai įsipareigojama atlikti darbus ir tiekti prekes arba teikti paslaugas, dėl kurių susitarta pagal tą dalį, ir viena ar keletas tiek biudžeto, tiek vykdymo požiūriu sąlyginių dalių. Konkurso dokumentuose nurodomi konkretūs sąlyginių dalinių sutarčių elementai. Juose visų pirma apibrėžiamas sutarties dalykas, kaina arba jos nustatymo tvarka ir pagal kiekvieną dalį numatyto darbų, prekių tiekimo ir paslaugų teikimo tvarka.

3. Kiekvienos nekintamos dalies įsipareigojimai turi sudaryti nuoseklią visumą, kaip ir kiekvienos sąlyginės dalies įsipareigojimai, atsižvelgiant į ankstesnių dalių įsipareigojimus.

4. Kiekvienos sąlyginės dalies vykdymas pradedamas gavus perkančiosios organizacijos sprendimą, apie kurį pranešta rangovui pagal sutartyje nustatytas sąlygas.

16 straipsnis

Išlaidų kompensavimu grindžiamos sutartys

1. Perkančioji organizacija gali sudaryti sutartį, grindžiamą visišku arba daliniu išlaidų kompensavimu, 3 dalyje nustatytomis sąlygomis.

   Mokėtiną kainą sudaro visų tiesioginių išlaidų, kurias faktiškai patyrė rangovas vykdydamas sutartį, pavyzdžiui, darbo jėgos, medžiagų, vartojimo prekių ir sutarties vykdymui reikalingos įrangos bei infrastruktūros naudojimo, netiesioginių išlaidų kompensavimas ir pelnas arba skatinamoji premija, apskaičiuota atsižvelgiant į tikslų įgyvendinimo rezultatus ir vykdymo terminus.

2. Išlaidų kompensavimu grindžiamose sutartyse nustatoma aukščiausia kaina.

3. Perkančioji organizacija gali sudaryti visiško arba dalinio išlaidų kompensavimo sutartį tais atvejais, kai dėl sutarties vykdymui būdingo neapibrėžtumo sudėtinga arba netinkama nustatyti tikslią kainą, nes:

   (a) sutartyje nurodyti labai sudėtingi elementai arba elementai, kuriems reikia naudoti naują technologiją, ir dėl to gali kilti daug įvairios techninio pobūdžio rizikos, arba

   (b) sutartyje nurodyti veiksmai dėl su veikla susijusių priežasčių turi būti pradėti nedelsiant, net jei dar neįmanoma tvirtai nustatyti visos fiksuotos galutinės kainos dėl didelės rizikos arba dėl to, kad sutarties vykdymas iš dalies priklauso nuo kitų sutarčių vykdymo.

4. Visiško arba dalinio išlaidų kompensavimo sutarties aukščiausia kaina yra didžiausia mokėtina kaina. Sutarties kaina gali būti iš dalies keičiama pagal Finansinio reglamento [172 straipsnį].

17 straipsnis

Subranga

1. Siekiant paskatinti naujus rinkos dalyvius, mažąsias ir vidutines įmones bei pradedančiąsias įmones ir kuo labiau išplėsti geografinę aprėptį kartu apsaugant Sąjungos strateginį savarankiškumą, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad konkurso dalyvis atitinkamų lygių subrangos pagrindais sutarties dalį konkurso tvarka pavestų vykdyti bendrovėms, nepriklausančioms konkurso dalyvių grupei.

2. Perkančioji organizacija reikiamą sutarties dalį, kuri būtų pavedama vykdyti subrangovams, nurodo intervalu nuo mažiausios iki didžiausios procentinės dalies.

3. Konkurso dalyvis turi pagrįsti visus atvejus, jei nukrypstama nuo 1 dalyje nurodyto reikalavimo.

II SKYRIUS

Dotacijos, apdovanojimai ir derinimo operacijos

18 straipsnis

Dotacijos ir apdovanojimai

1. Sąjunga gali padengti iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų nedarant poveikio bendro finansavimo principui.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento [181 straipsnio 6 dalies], netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos nustatomos visoms tinkamoms finansuoti išlaidoms pritaikant 25 proc. fiksuotąją normą, neįskaičiuojant tiesioginių finansuoti tinkamų subrangos išlaidų ir trečiųjų asmenų suteiktų išteklių, kurie nenaudojami gavėjo patalpose, taip pat finansinės paramos tretiesiems asmenims.

3. Nepaisant 2 dalies, netiesioginės išlaidos gali būti deklaruojamos kaip fiksuotoji suma arba vieneto įkainiai, kai tai numatyta 100 straipsnyje nurodytoje darbo programoje.

4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento [204 straipsnio], didžiausia finansinės paramos, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, suma neviršija 200 000 EUR.

19 straipsnis

Bendri kvietimai teikti paraiškas dėl dotacijų

Komisija arba finansavimo įstaiga gali paskelbti bendrą kvietimą teikti pasiūlymus kartu su:

(a) trečiosiomis valstybėmis, įskaitant jų mokslinių ir technologinių tyrimų organizacijas ar agentūras;

(b) tarptautinėmis organizacijomis;

(c) ne pelno juridiniais asmenimis.

Bendro kvietimo atveju nustatomos bendros pasiūlymų atrankos ir vertinimo procedūros. Procedūrose turi dalyvauti kiekvienos šalies paskirta proporcingai sudaryta ekspertų grupė.

20 straipsnis

Dotacijos ikiprekybiniams viešiesiems pirkimams ir inovatyvių sprendimų pirkimai

1. Veiksmai gali apimti ikiprekybinius viešuosius pirkimus arba inovatyvių sprendimų viešuosius pirkimus, kuriuos vykdo gavėjai, kurie yra perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2014/24/ES, 2014/25/ES ir 2009/81/EB, arba tai gali būti veiksmų pagrindinis tikslas.

2. Vykdant pirkimų procedūras:

   (a) laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo, vienodo požiūrio, patikimo finansų valdymo, proporcingumo principų ir konkurencijos taisyklių;

   (b) ikiprekybinių viešųjų pirkimų atveju gali būti numatytos konkrečios sąlygos, kaip antai, perkama veikla vykdoma tik valstybių narių ir asocijuotųjų šalių teritorijoje;

   (c) galima leisti pagal tą pačią procedūrą skirti kelias sutartis (kelių sutarčių skyrimas) ir

   (d) numatoma sutartis skirti ekonomiškai naudingiausiam (-iems) pasiūlymui (-ams) kartu užtikrinant, kad nebūtų interesų konflikto.

3. Rangovui, kuris sukuria ikiprekybinių viešųjų pirkimų rezultatus, priklauso bent jau su jais susijusios intelektinės nuosavybės teisės. Perkančiosioms organizacijoms priklauso bent jau teisės naudotis rezultatais savo reikmėms be autorinio atlyginimo ir teisė suteikti trečiosioms šalims neišimtines licencijas naudoti rezultatus perkančiajai organizacijai teisingomis ir pagrįstomis sąlygomis be teisės į sublicenciją arba reikalauti, kad dalyvaujantieji rangovai suteiktų trečiosioms šalims tokias licencijas. Jei rangovas per sutartyje nustatytą laikotarpį po ikiprekybinių viešųjų pirkimų nepanaudoja rezultatų komerciniais tikslais, perkančiosios

organizacijos gali reikalauti, kad jis rezultatų nuosavybės teises perduotų perkančiosioms organizacijoms.

21 straipsnis

Derinimo operacijos

Derinimo operacijos, dėl kurių priimtas sprendimas pagal šią Programą, vykdomos laikantis [reglamento „InvestEU“] ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

IV SKYRIUS

Kitos finansinės nuostatos

22 straipsnis

Sudėtinis, papildomas ir mišrus finansavimas

1. Veiksmui, kuriam skirtas kitos Sąjungos programos įnašas, taip pat gali būti skirtas Programos įnašas, jei tais įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos. Kiekvienai Sąjungos programai, kurių įnašai skiriami, taikomos taisyklės taikomos jos atitinkamam veiksmui skirtam įnašui. Sudėtiniu finansavimu neviršijama visų veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų, o įvairių Sąjungos programų parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

2. Veiksmai, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, arba kurie atitinka šias sudėtines sąlygas:

   (a) jie buvo įvertinti pagal Programą paskelbtame kvietime teikti pasiūlymus;

   (b) jie atitinka to kvietimo teikti pasiūlymus minimaliuosius kokybės reikalavimus;

   (c) dėl biudžeto apribojimų jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus;

   gali gauti paramą iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo +“ arba Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Reglamento (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamentas] [67] straipsnio 5 dalį ir Reglamento (ES) XX [Bendros žemės ūkio politikos finansavimas, valdymas ir stebėsena] [8] straipsnį, jei tokie veiksmai atitinka atitinkamos programos tikslus. Taikomos fondo, iš kurio teikiama parama, taisyklės.

23 straipsnis

Partnerystės ryšiai

1. Programa gali būti įgyvendinama naudojantis partnerystės ryšiais.

2. Partnerystės ryšiai, kuriuos užmezga Sąjunga:

   (a) užmezgami tais atvejais, kai Sąjungos kosmoso programos tikslų jais galima pasiekti veiksmingiau nei tais atvejais, jei tų tikslų siektų vien Sąjunga;

   (b) grindžiami Sąjungos pridėtinės vertės, skaidrumo, atvirumo, poveikio, sverto poveikio, visų susijusių šalių ilgalaikio finansinio įsipareigojimo, lankstumo, suderinamumo su Sąjungos, vietos, regioninėmis, nacionalinėmis ir tarptautinėmis iniciatyvomis ir jų papildomumo principais ir juos užmezgant atsižvelgiama į rizikos pasidalijimą ir atsakomybės už materialųjį bei nematerialųjį turtą ir jo nuosavybės sąlygas.

24 straipsnis

Bendri pirkimai

1. Be to, kas nustatyta Finansinio reglamento [165 straipsnio] nuostatomis, Komisija ir Agentūra gali vykdyti bendras pirkimų procedūras kartu su Europos kosmoso agentūra ar kitomis tarptautinėmis organizacijomis, dalyvaujančiomis įgyvendinant Programos komponentus.

2. Finansinio reglamento [165 straipsnyje] nustatytos taikytinos pirkimų taisyklės taikomos analogiškai su sąlyga, kad bet kuriuo atveju taikomos institucijoms taikytinos procedūrinės nuostatos.

25 straipsnis

Esminių saugumo interesų apsauga

Kai tai būtina Sąjungos ir jos valstybių narių esminiams saugumo interesams apsaugoti, visų pirma atsižvelgiant į poreikį išsaugoti Sąjungos sistemų vientisumą ir atsparumą, taip pat pramoninės bazės, kuria jos grindžiamos, savarankiškumą, Komisija nustato pirkimams, dotacijoms ar apdovanojimams, kuriems taikoma ši antraštinė dalis, taikytinas būtinas tinkamumo sąlygas. Tuo tikslu ypač atsižvelgiama į tai, kad sąlygas atitinkančios įmonės turi būti įsisteigusios valstybėje narėje, įsipareigojusios vykdyti visą susijusią veiklą Sąjungoje ir jas turi veiksmingai kontroliuoti valstybės narės arba jų piliečiai. Šios sąlygos, kai taikytina, įtraukiamos į dokumentus, susijusius su pirkimais, dotacijomis ar apdovanojimais. Vykdant pirkimus sąlygos taikomos visu sudarytos sutarties galiojimo laikotarpiu.

26 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei trečioji valstybė dalyvauja Programoje taikant sprendimą pagal tarptautinį susitarimą arba bet kurią kitą teisinę priemonę, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikia atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus vietoje ir inspektavimus, numatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMOS VALDYMAS

27 straipsnis

Valdymo principai

Programos valdymas grindžiamas šiais principais:

(a) griežtas subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant Programą, užduočių ir atsakomybės paskirstymas, visų pirma tarp valstybių narių, Komisijos, Agentūros ir Europos kosmoso agentūros;

(b) griežta Programos kontrolė, įskaitant užtikrinimą, kad visi subjektai pagal jų atitinkamas kompetencijos sritis griežtai laikytųsi nuostatų dėl išlaidų ir vykdymo terminų pagal šį reglamentą;

(c) struktūrų optimizavimas ir racionalizavimas;

(d) sisteminis požiūris į Programos komponentų teikiamų paslaugų naudotojų poreikius, taip pat su tomis paslaugomis susijusius mokslinius ir technologinius pokyčius;

(e) nuolatinės pastangos kontroliuoti ir mažinti riziką.

28 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo

1. Valstybės narės gali dalyvauti Programoje prisidėdamos savo techniniais gebėjimais, praktine patirtimi ir pagalba, visų pirma saugos ir saugumo srityje, ir, kai būtina, suteikti galimybę Sąjungai susipažinti su jų turima ar jų teritorijoje esančia informacija ir naudotis jų turima ar jų teritorijoje esančia infrastruktūra, be kita ko, užtikrinant veiksmingą prieigą prie *in situ* duomenų ir naudojimąsi jais ir be kliūčių, taip pat bendradarbiaujant su Komisija, kad būtų pagerinta prieiga prie Programai reikiamų *in situ* duomenų.

2. Komisija arba, jei tai 30 straipsnyje nurodytos užduoty , Agentūra konkrečias užduotis gali pavest valstybėms narėms arba nacionalinėms agentūros arba tų valstybių narių ar nacionalinių agentūrų grupėms. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų sklandų Programos veikimą ir jos naudojimo skatinimą, be kita ko, padėdamos apsaugoti šiai programai reikalingus dažnius.

3. Valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja siekdamos sukurti *in situ* komponentą, reikalingą kosmoso sistemų įsisavinimui, ir sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškai išnaudoti *in situ* duomenų rinkinius.

4. Saugumo srityje valstybės narės vykdo 34 straipsnio 4 dalyje nurodytas užduotis.

29 straipsnis

Komisijos vaidmuo

1. Komisijai tenka visa atsakomybė už Programos įgyvendinimą, įskaitant įgyvendinimą saugumo srityje. Vadovaudamasi šiuo reglamentu ji nustato Programos prioritetus ir ilgalaikę raidą ir prižiūri jos įgyvendinimą tinkamai atsižvelgdama į jos poveikį kitoms Sąjungos politikos kryptims.

2. Komisija valdo Programos komponentą, jei toks valdymas nepavestas kitam subjektui.

3. Komisija užtikrina aiškų užduočių paskirstymą tarp įvairių subjektų, dalyvaujančių Programoje, ir koordinuoja tų subjektų veiklą.

4. Kai tai būtina sklandžiam Programos veikimui ir sklandžiam Programos komponentų teikiamų paslaugų teikimui, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus ir pasikonsultavusi su naudotojais ir visomis kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis, nustato technines ir veiklos specifikacijas, reikalingas tų komponentų ir jų teikiamų paslaugų įgyvendinimui ir raidai. Nustatydama tas technines ir veiklos specifikacijas, Komisija vengia sumažinti bendrą saugumo lygį ir laikosi atgalinio suderinamumo reikalavimo.

   Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Komisija skatina ir užtikrina Programos komponentų teikiamų duomenų ir paslaugų įsisavinimą ir naudojimą viešajame ir privačiajame sektoriuose, be kita ko, remdama tinkamą tų paslaugų vystymą ir užtikrindama stabilią ilgalaikę aplinką. Ji kurią įvairių Programos komponentų prietaikų sinergiją. Ji užtikrina Programos ir kitų Sąjungos veiksmų ir programų papildomumą, nuoseklumą, sinergiją ir ryšius.

6. Kai tinkama, ji užtikrina Programos derinimą su kosmoso sektoriuje Sąjungos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis vykdoma veikla. Ji skatina valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir jų technologinių pajėgumų bei pokyčių kosmoso srityje konvergenciją.

30 straipsnis

Agentūros vaidmuo

1. Pačios Agentūros užduotys:

   (a) per Saugumo akreditavimo valdybą užtikrinti visų Programos komponentų saugumo akreditavimą pagal V antraštinės dalies II skyrių;

   (b) vykdyti 34 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas užduotis;

   (c) vykdyti ryšių palaikymo ir skatinimo veiklą bei veiklą, susijusią su GALILEO ir EGNOS teikiamų paslaugų komercializacija;

   (d) teikti Komisijai technines ekspertines žinias.

2. Komisija Agentūrai paveda šias užduotis:

   (a) EGNOS ir GALILEO naudojimo valdymas, kaip nurodyta 43 straipsnyje;

   (b) krizių valdymo misijų ir operacijų atveju bendras su naudotojais susijusių GOVSATCOM aspektų koordinavimas glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir EIVT;

   (c) veiklos, susijusios su Programos komponentais grindžiamų tolesnės grandies prietaikų ir paslaugų vystymu, vykdymas.

3. Komisija Agentūrai gali pavesti kitas užduotis, įskaitant ryšių palaikymo, duomenų reklamos ir komercializacijos veiklą, taip pat informavimo veiklą ir kitą veiklą, susijusią su ne GALILEO ir EGNOS, o kitų Programos komponentų naudotojų gausinimu.

4. 2 ir 3 dalyje nurodytas užduotis Komisija paveda sudarydama susitarimą dėl įnašo pagal Finansinio reglamento [2 straipsnio 18 dalį ir VI antraštinę dalį].

31 straipsnis

Europos kosmoso agentūros vaidmuo

1. Europos kosmoso agentūrai gali būti pavestos šios užduotys:

   (a) susijusios su programa „Copernicus“: „Copernicus“ kosmoso infrastruktūros vystymas, projektavimas ir kūrimas, įskaitant tos infrastruktūros operacijas;

   (b) susijusios su GALILEO ir EGNOS: sistemų raida, antžeminio segmento vystymas ir palydovų projektavimas bei kūrimas;

   (c) susijusios su visais Programos komponentais – mokslinių tyrimų ir plėtros veikla jos kompetencijos srityse.

2. Komisija su Agentūra ir Europos kosmoso agentūra sudaro finansinės partnerystės pagrindų susitarimą, kaip nustatyta Finansinio reglamento [130 straipsnyje]. Tame finansinės partnerystės pagrindų susitarime:

   – aiškiai apibrėžiamos Europos kosmoso agentūros atsakomybė ir pareigos, susijusios su Programa;

   – reikalaujama, kad Europos kosmoso agentūra laikytųsi Sąjungos programos saugumo taisyklių, visų pirma dėl įslaptintos informacijos tvarkymo;

   – nustatomos Europos kosmoso agentūrai patikėtų lėšų valdymo sąlygos, visų pirma susijusios su viešaisiais pirkimais, valdymo procedūros, tikėtini rezultatai, vertinami pagal veiklos rodiklius, taikytinos priemonės, jei susitarimai įgyvendinami

nepakankamai ar nesąžiningai išlaidų, vykdymo terminų ir rezultatų požiūriu, taip pat ryšių palaikymo strategija ir taisyklės dėl viso materialiojo ir nematerialiojo turto nuosavybės; šios sąlygos atitinka šio reglamento III ir V antraštines dalis ir Finansinį reglamentą;

– reikalaujama, kad Komisija ir, atitinkamais atvejais, Agentūra dalyvautų Europos kosmoso agentūros pasiūlymų vertinimo valdybos posėdžiuose, susijusiuose su Programa;

– nustatomos stebėsenos ir kontrolės priemonės, kurios, be kita ko, visų pirma yra išlaidų planavimo sistema, sistemingas Komisijos arba, kai tinkama, Agentūros informavimas apie išlaidas ir vykdymo terminus, o numatyto biudžeto, veiklos rezultatų ir vykdymo terminų neatitikimo atveju – taisomieji veiksmai, kuriais užtikrinamas paskirtų užduočių įvykdymas neviršijant paskirto biudžeto, ir baudos Europos kosmoso agentūrai, jei ji yra tiesiogiai atsakinga dėl šio neatitikimo;

– nustatomi atlyginimo Europos kosmoso agentūrai, kuris yra proporcingas vykdytinų užduočių sudėtingumui ir atitinka rinkos kainas, ir mokesčių kitiems dalyvaujantiems subjektams, įskaitant Sąjungą, kurie, kai tinkama, gali būti grindžiami veiklos rodikliais, principai; tie mokesčiai neapima bendrų pridėtinių išlaidų, kurios nėra susijusios su Europos kosmoso agentūrai Sąjungos pavesta veikla.

3. 2 dalyje nurodyto finansinės partnerystės pagrindų susitarimo sudarymas priklauso nuo to, ar Europos kosmoso agentūroje sukurtos vidaus struktūros, ir nuo veiklos metodo, visų pirma priimant sprendimus, valdymo metodų ir atsakomybės, kurie leidžia užtikrinti maksimalią Sąjungos interesų apsaugą ir laikytis jos sprendimų, įskaitant sprendimus dėl Europos kosmoso agentūros finansuojamos veiklos, kuri daro poveikį Programai.

4. Nedarant poveikio 4 dalyje nurodytam finansinės partnerystės pagrindų susitarimui, Komisija arba Agentūra gali prašyti Europos kosmoso agentūros suteikti techninių ekspertinių žinių ir informacijos, reikalingos užduotims, kurios joms paskirtos šiuo reglamentu, atlikti.

32 straipsnis

Kitų subjektų vaidmuo

1. Komisija, sudarydama susitarimus dėl įnašo, gali visiškai arba iš dalies pavesti Programos komponentų įgyvendinimą kitiems subjektams, nei nurodytieji 30 ir 31 straipsniuose, įskaitant:

(a) programos „Copernicus“ kosmoso infrastruktūros ar jos dalių eksploatavimą, kuris gali būti pavestas Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizacijai (EUMETSAT);

(b) programos „Copernicus“ paslaugų ar jų dalių įgyvendinimą atitinkamoms agentūroms, įstaigoms ar organizacijoms.

2. Tokių įgaliotų subjektų atrankos kriterijai visų pirma atspindi jų pajėgumus užtikrinti veiklos tęstinumą ir, kai tinkama, saugumą nesutrikdant programos „Copernicus“ veiklos arba ją sutrikdant minimaliai.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMOS SAUGUMAS

I SKYRIUS

Programos saugumas

33 straipsnis

Saugumo principai

Programos saugumas turėtų būti grindžiamas šiais principais:

(a) atsižvelgiama į valstybių narių patirtį saugumo srityje ir remiamasi jų geriausios praktikos pavyzdžiais;

(b) taikomi tarptautiniu mastu pripažinti standartai ir Sąjungos saugumo taisyklės, kuriose numatytas veiklos funkcijų ir su akreditavimu susijusių funkcijų atskyrimas.

34 straipsnis

Saugumo valdymas

1. Komisija savo kompetencijos srityje užtikrina aukštą saugumo lygį, visų pirma dėl:

   (a) antžeminės ir kosmoso infrastruktūros ir paslaugų teikimo apsaugos, visų pirma nuo fizinių ar kibernetinių išpuolių;

   (b) technologijų perdavimo kontrolės ir valdymo;

   (c) įgytų gebėjimų ir praktinės patirties plėtojimo ir išsaugojimo Sąjungoje;

   (d) neskelbtinos neįslaptintos ir įslaptintos informacijos apsaugos.

   Tuo tikslus Komisija užtikrina, kad būtų atlikta kiekvieno Programos komponento rizikos ir grėsmių analizė. Remdamasi šia rizikos ir grėsmių analize, priimdama įgyvendinimo aktus, ji nustato kiekvieno Programos komponento bendrus saugumo reikalavimus. Tai darydama Komisija atsižvelgia į tų reikalavimų poveikį sklandžiam to komponento veikimui, visų pirma išlaidų, rizikos valdymo ir vykdymo terminų požiūriu, ir užtikrina, kad nesumažėtų bendras saugumo lygis ar nebūtų pakenkta tuo komponentu grindžiamos esamos įrangos veikimui. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Už Programos komponento valdymą atsakingam subjektui tenka atsakomybė už to komponento saugumo valdymą, jis tuo tikslu atlieka rizikos ir grėsmių analizę ir vykdo visą būtiną veiklą, kad būtų užtikrintas ir stebimas to komponento saugumas, visų pirma nustatydamas technines specifikacijas ir veiklos procedūras, be to, jis vykdo jų atitikties 1 dalyje nurodytiems bendriems saugumo reikalavimams stebėseną.

3. Agentūra:

   (a) užtikrina visų Programos komponentų saugumo akreditavimą pagal šios antraštinės dalies II skyrių ir valstybių narių kompetenciją;

   (b) užtikrina GALILEO saugumo stebėjimo centro veikimą pagal 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir pagal Sprendimo 2014/496/BUSP taikymo sritį parengtus nurodymus;

   (c) atlieka jai Sprendimu Nr. 1104/2011/ES pavestas užduotis;

   (d) teikia Komisijai technines ekspertines žinias ir visą informaciją, reikalingą jos užduotims pagal šį reglamentą atlikti.

4. Valstybės narės:

   (a) imasi priemonių, kurios yra bent lygiavertės priemonėms, būtinoms Europos ypatingos svarbos infrastruktūroms apsaugoti, kaip apibrėžta 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos

direktyvoje 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo[29], ir priemonėms, būtinoms jų pačių nacionalinėms ypatingos svarbos infrastruktūroms apsaugoti, siekiant užtikrinti antžeminę infrastruktūrą, kuri yra neatskiriama Programos dalis ir yra jų teritorijoje;

(b) vykdo 41 straipsnyje nurodytas saugumo akreditavimo užduotis.

6. Programoje dalyvaujantys subjektai imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas Programos saugumas.

II SKYRIUS

Saugumo akreditavimas

35 straipsnis

Saugumo akreditavimo institucija

Agentūrai pavaldi Saugumo akreditavimo valdyba yra visų Programos komponentų saugumo akreditavimo institucija.

36 straipsnis

Bendrieji saugumo akreditavimo principai

Visų Programos komponentų saugumo akreditavimo veikla vykdoma vadovaujantis šiais principais:

(a) saugumo akreditavimo veikla vykdoma ir sprendimai priimami prisiimant bendrą atsakomybę už Sąjungos ir valstybių narių saugumą;

(b) dedamos pastangos, kad Saugumo akreditavimo valdybos sprendimai būtų priimami bendru sutarimu;

(c) saugumo akreditavimo veikla vykdoma pasitelkiant rizikos vertinimą ir valdymo metodą, atsižvelgiant į riziką komponento saugumui ir poveikį su rizikos švelninimo priemonėmis susijusioms išlaidoms ar vykdymo terminams, laikantis tikslo nesumažinti bendro šio komponento saugumo lygio;

(d) Saugumo akreditavimo valdybos saugumo akreditavimo sprendimus rengia ir priima specialistai, kurie turi reikiamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą ir kurie dirba objektyviai;

(e) dedamos pastangos pasikonsultuoti su visomis šio komponento saugumo klausimais suinteresuotomis atitinkamomis šalimis;

(f) saugumo akreditavimo veiklą vykdo visos atitinkamos suinteresuotosios šalys, laikydamosi saugumo akreditavimo strategijos, nedarant poveikio Komisijos funkcijoms;

(g) Saugumo akreditavimo valdybos saugumo akreditavimo sprendimai, laikantis tos valdybos apibrėžtoje atitinkamoje saugumo akreditavimo strategijoje nustatyto proceso, grindžiami vietos saugumo akreditavimo sprendimais, kuriuos priima valstybių narių atitinkamos nacionalinės saugumo akreditavimo institucijos;

(h) nuolatiniu, skaidriu ir visiškai aiškiu stebėsenos procesu užtikrinama, kad būtų žinoma apie riziką komponento saugumui, kad būtų apibrėžtos saugumo priemonės sumažinti tokią riziką

[29] OL L 345, 2008 12 23, p. 75–82.

iki priimtino lygio atsižvelgiant į Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo poreikius ir siekiant sklandaus komponento veikimo, ir kad tos priemonės būtų taikomos laikantis pakopinės apsaugos koncepcijos. Periodiškai atliekamas tokių priemonių efektyvumo vertinimas. Su saugumo rizikos vertinimu ir valdymu susijusį procesą kaip kartotinį procesą kartu vykdo komponento suinteresuotosios šalys;

(i) saugumo akreditavimo sprendimus Saugumo akreditavimo valdyba priima visiškai nepriklausomai, t. y. nei nuo Komisijos ir kitų už komponento įgyvendinimą bei susijusių paslaugų teikimą atsakingų subjektų, nei nuo vykdomojo direktoriaus ir Agentūros administracinės valdybos;

(j) saugumo akreditavimo veikla vykdoma tinkamai atsižvelgiant į atitinkamą Komisijos ir valdžios institucijų, atsakingų už saugumo reikalavimų įgyvendinimą, veiksmų tarpusavio koordinavimo poreikį;

(k) Saugumo akreditavimo valdybos atliekamas EGNOS saugumo akreditavimas nedaro poveikio Europos aviacijos saugos agentūros atliekamai akreditavimo veiklai aviacijos srityje.

37 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos užduotys

1. Saugumo akreditavimo valdyba savo užduotis atlieka nedarydama poveikio Komisijos pareigoms arba pareigoms, pavestoms kitiems Agentūros organams, ypač dėl klausimų, susijusių su saugumu, ir nepažeisdama valstybių narių kompetencijos saugumo akreditavimo srityje.

2. Saugumo akreditavimo valdyba atlieka toliau nurodytas užduotis:

   (a) nustato ir patvirtina saugumo akreditavimo strategiją, kurioje išdėstoma:

      i) veiklos, kuri yra būtina Programos komponentų ar tų komponentų dalių ir jų tarpusavio sąsajų bei sąsajų su kitomis sistemomis ar komponentais akreditavimui atlikti ir išlaikyti, mastą;

      ii) Programos komponentų ar tų komponentų dalių saugumo akreditavimo procesą ir išsamumo lygį, atitinkantį būtiną užtikrinimo lygį, aiškiai nurodant akreditavimo sąlygas;

      iii) su akreditavimo procesu susijusių atitinkamų suinteresuotųjų šalių funkcijas;

      iv) Programos komponentų etapus atitinkantį akreditavimo tvarkaraštį, visų pirma susijusį su infrastruktūros išdėstymu, paslaugų teikimu ir vystymu;

      v) tinklams, prijungtiems prie sistemų, sukurtų pagal Programos komponentus, arba šių komponentų dalims ir prie sistemų, sukurtų pagal šiuos komponentus, prijungtai įrangai taikomus saugumo akreditavimo, kurį turi vykdyti saugumo klausimų srityje kompetentingi valstybių narių nacionaliniai subjektai, principus;

   (b) priima saugumo akreditavimo sprendimus, pirmiausia dėl palydovų paleidimo, patvirtinimo, dėl leidimo naudoti įvairių konfigūracijų sistemas, sukurtas pagal Programos komponentus arba šių komponentų dalis, įvairioms jų teikiamoms paslaugoms, įskaitant signalo kosmose, ir leidimo naudoti antžemines stotis. Dėl tinklų ir įrangos, prijungtos prie 44 straipsnyje nurodytos PVI ar bet kurios kitos saugios paslaugos, teikiamos pagal Programos komponentus, Saugumo akreditavimo valdyba priima sprendimus tik dėl leidimų subjektams kurti ar gaminti kritinės svarbos PVI technologijas, PVI imtuvus ar PVI saugumo modulius, arba bet kokias kitas technologijas ar įrangą, kuri turi būti tikrinama pagal 34 straipsnio 1 dalyje nurodytus

bendrus saugumo reikalavimus, atsižvelgdama į nacionalinių subjektų, kompetentingų saugumo klausimų srityje, konsultacijas ir bendrą riziką saugumui;

(c) nagrinėja ir tvirtina visus su saugumo akreditavimu susijusius dokumentus, išskyrus dokumentus, kuriuos Komisija turi priimti pagal šio reglamento 34 straipsnio 1 dalį ir Sprendimo Nr. 1104/2011/ES 8 straipsnį;

(d) savo kompetencijos srityje teikia konsultacijas Komisijai jai rengiant teisės aktų, nurodytų šio reglamento 34 straipsnio 1 dalyje ir Sprendimo Nr. 1104/2011/ES 8 straipsnyje, tekstų projektus, įskaitant projektus dėl saugios eksploatacijos taisyklių (SecOPs) nustatymo, ir teikia pranešimą su galutine išvadų pozicija;

(e) nagrinėja ir tvirtina saugumo rizikos vertinimą, parengtą pagal stebėsenos procesą, nurodytą 36 straipsnio h punkte, atsižvelgdama į atitiktį dokumentams, nurodytiems šios dalies c punkte, ir dokumentams, parengtiems pagal šio reglamento 34 straipsnio 1 dalį ir Sprendimo Nr. 1104/2011/ES 8 straipsnį; be to, bendradarbiauja su Komisija siekiant nustatyti rizikos mažinimo priemones;

(f) patikrina, kaip įgyvendinamos su Programos komponentų saugumo akreditavimu susijusios saugumo priemonės, atlikdama saugumo vertinimus, patikrinimus, auditą ar peržiūras arba juos finansuodama pagal šio reglamento 41 straipsnio b punktą;

(g) tvirtina patvirtintus atrinktus produktus ir priemones, kuriais apsisaugoma nuo elektroninio pasiklausymo (TEMPEST), taip pat patvirtintus atrinktus kriptografijos produktus, naudojamus Programos komponentų saugumui užtikrinti;

(h) tvirtina pagal Programos komponentus ar tų komponentų dalis sukurtų sistemų ir kitų sistemų sujungimą arba prireikus dalyvauja bendrai patvirtinant kartu su atitinkamais subjektais, kompetentingais saugumo srityje;

(i) tariasi su atitinkama valstybe nare dėl prieigos kontrolės šablono, kaip nurodyta 41 straipsnio c punkte;

(j) rengia rizikos ataskaitas ir informuoja Komisiją, Administracinę valdybą ir vykdomąjį direktorių apie atliktą rizikos vertinimą ir juos konsultuoja apie likutinės rizikos tvarkymo galimybes konkretaus saugumo akreditavimo sprendimo atveju;

(k) palaikydama glaudžius ryšius su Komisija talkina Tarybai ir vyriausiajam įgaliotiniui įgyvendinant Sprendimą 2014/496/BUSP, jei Taryba ir (arba) vyriausiasis įgaliotinis konkrečiai to paprašo;

(l) vykdo konsultacijas, būtinas savo užduotims vykdyti;

(m) priima ir paskelbia savo darbo tvarkos taisykles.

3. Nedarant poveikio valstybių narių įgaliojimams, sukuriamas Saugumo akreditavimo valdybos prižiūrimas specialus pavaldus organas, atstovaujantis valstybėms narėms, pavedant jam vykdyti Kriptografijos platinimo institucijos (KPI) su Programa susijusios ES kriptografinės medžiagos valdymo užduotis, visų pirma dėl:

(a) skrydžių kodų ir kitų GALILEO veikimui būtinų kodų valdymo;

(b) patikros, ar yra nustatytos GALILEO PVI šifravimo raktų apskaitos, saugaus tvarkymo, saugojimo ir paskirstymo procedūros, ir kaip jų laikomasi.

38 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos sudėtis

1. Saugumo akreditavimo valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą, Komisijos atstovas ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) atstovas. Saugumo akreditavimo valdybos narių kadencijos trukmė – ketveri metai; ji gali būti pratęsiama.

2. Europos kosmoso agentūros atstovas kviečiamas dalyvauti Saugumo akreditavimo valdybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis. Išimties tvarka Sąjungos agentūrų, trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų atstovai taip pat gali būti pakviesti stebėtojų teisėmis dalyvauti šiuose posėdžiuose dėl tiesiogiai su tomis trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis susijusių klausimų, visų pirma dėl klausimų, susijusių su jiems priklausančia ar jų teritorijoje įsteigta infrastruktūra. Toks trečiųjų šalių ar tarptautinių organizacijų atstovų dalyvavimas ir šio dalyvavimo sąlygos nustatomos atitinkamuose susitarimuose ir turi atitikti Saugumo akreditavimo valdybos darbo tvarkos taisykles.

39 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos balsavimo taisyklės

Jei, laikantis 36 straipsnyje nurodytų bendrųjų principų, negalima pasiekti bendro susitarimo, Saugumo akreditavimo valdyba priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnyje. Komisijos atstovas ir vyriausiojo įgaliotinio atstovas nebalsuoja. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas Saugumo akreditavimo valdybos vardu pasirašo Saugumo akreditavimo valdybos priimtus sprendimus.

40 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos sprendimų perdavimas ir poveikis

1. Saugumo akreditavimo valdybos sprendimai adresuojami Komisijai.

2. Komisija nuolat informuoja Saugumo akreditavimo valdybą apie numatomų Saugumo akreditavimo valdybos sprendimų poveikį tinkamam Programos komponentų vykdymui ir likutinės rizikos valdymo planų įgyvendinimą. Saugumo akreditavimo valdyba atsižvelgia į visą Komisijos pateiktą informaciją.

3. Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie priimtų saugumo akreditavimo sprendimų poveikį sklandžiam Programos komponentų vykdymui. Jei Komisija mano, kad Saugumo akreditavimo valdybos priimtas sprendimas gali turėti didelę įtaką tinkamam šių komponentų vykdymui, pavyzdžiui išlaidų, vykdymo terminų ar veiksmingumo atžvilgiu, ji nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

4. Administracinė valdyba periodiškai informuojama apie Saugumo akreditavimo valdybos darbų eigą.

5. Saugumo akreditavimo valdybos darbotvarkė netrikdo 100 straipsnyje nurodytos darbo programos veiklos darbotvarkės.

41 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo saugumo akreditavimo srityje

Valstybės narės:

(a) perduoda Saugumo akreditavimo valdybai visą informaciją, kurią jos laiko svarbia saugumo akreditavimo tikslais;

(b) leidžia Saugumo akreditavimo valdybos paskirtiems tinkamai įgaliotiems asmenims, suderinus su nacionaliniais subjektais, kompetentingais saugumo klausimų srityje toje valstybėje narėje, ir jiems prižiūrint, susipažinti su bet kokia informacija ir patekti į visas jų jurisdikcijai pagal nacionalinius įstatymus bei kitus teisės aktus priklausančias teritorijas ir (arba) vietas, susijusias su saugumo sistemomis, nediskriminuodamos dėl valstybių narių piliečių pilietybės, taip pat saugumo patikrinimų, audito bei bandymų tikslais, dėl kurių yra priimtas Saugumo akreditavimo valdybos sprendimas, ir 36 straipsnio h punkte nurodyto rizikos valdymo proceso tikslais. Šis auditas ir bandymai vykdomi laikantis šių principų:

i) pabrėžiama saugumo ir veiksmingo rizikos valdymo tikrinamuose subjektuose svarba;

ii) turi būti rekomenduojamos atsakomosios priemonės įslaptintos informacijos konfidencialumo praradimo, jos vientisumo ar prieinamumo netekimo konkrečiam poveikiui sušvelninti;

(c) kiekviena iš jų atsako už prieigos kontrolės šablono, kuriame apibūdinamos arba išvardijamos akredituotinos teritorijos arba vietos, ir dėl kurio valstybės narės ir Saugumo akreditavimo valdyba iš anksto susitaria, taip užtikrindamos, kad visos valstybės narės teiktų tokio paties lygio prieigos kontrolę, parengimą;

(d) vietos lygiu atsako už jų teritorijoje esančių ir į Programos komponentų saugumo akreditavimo sritį patenkančių vietų saugumo akreditavimą ir praneša apie tai Saugumo akreditavimo valdybai.

III SKYRIUS

Įslaptintos informacijos apsauga

42 straipsnis

Taisyklių dėl įslaptintos informacijos taikymas

Taikant šį reglamentą:

(a) kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos nacionaliniai saugumo nuostatai užtikrintų Europos Sąjungos įslaptintos informacijos apsaugos lygį, kuris būtų lygiavertis apsaugos lygiui, garantuojamam saugumo taisyklėmis, nustatytomis 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444/EB[30] dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių, ir Tarybos saugumo taisyklėmis, nustatytomis 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimo dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių[31] prieduose;

(b) valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie a punkte nurodytus nacionalinius saugumo nuostatus;

(c) trečiosiose valstybėse gyvenantys fiziniai asmenys ir jose įsteigti juridiniai asmenys gali dirbti su Europos Sąjungos įslaptinta ir su Programa susijusia informacija, tik jeigu jiems tose valstybėse taikomi saugumo nuostatai, kuriais užtikrinamas apsaugos lygis yra bent lygiavertis apsaugos lygiui, kurį garantuoja Komisijos saugumo taisyklės, nustatytos Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444/EB, ir Tarybos saugumo taisyklės, nustatytos Sprendimo 2013/488/ES prieduose. Trečiosios valstybės arba tarptautinės organizacijos saugumo nuostatų lygiavertiškumas apibrėžiamas Sąjungos ir tos trečiosios valstybės arba tarptautinės organizacijos susitarime dėl informacijos saugumo, įskaitant

[30] OL L 72, 2015 3 17, p. 53–88.
[31] OL L 274, 2013 10 15, p. 1–50.

pramoninio saugumo klausimus, jei tinkama, sudarytame laikantis SESV 218 straipsnyje numatytos tvarkos, ir atsižvelgiant į Sprendimo 2013/488/ES 13 straipsnį;

(d) nedarant poveikio Sprendimo 2013/488/ES 13 straipsniui ir pramoninio saugumo sritį reglamentuojančioms taisyklėms, nustatytoms Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444, fiziniam ar juridiniam asmeniui, trečiajai valstybei arba tarptautinei organizacijai gali būti suteikta teisė naudotis Europos Sąjungos įslaptinta informacija, jei tai laikoma būtina sprendžiant kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į tokios informacijos pobūdį ir turinį, gavėjo atitiktį principui „būtina žinoti“ ir įvertinant naudą Sąjungai.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

GALILEO ir EGNOS

43 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

Reikalavimus atitinkantys GALILEO ir EGNOS veiksmai:

(a) kosmoso infrastruktūros valdymas, priežiūra, nuolatinis tobulinimas, plėtojimas ir apsauga, įskaitant atnaujinimus ir nusidėvėjimo valdymą;

(b) antžeminės infrastruktūros, visų pirma tinklų, aikštelių ir pagalbinės įrangos, valdymas, priežiūra, nuolatinis tobulinimas, plėtojimas ir apsauga, įskaitant atnaujinimus ir nusidėvėjimo valdymą;

(c) būsimos kartos sistemų kūrimas ir GALILEO bei EGNOS paslaugų vystymas, nepažeidžiant būsimų sprendimų dėl Sąjungos finansinių perspektyvų;

(d) sertifikavimo ir standartizavimo operacijos;

(e) GALILEO ir EGNOS paslaugų teikimas ir rinkos plėtra;

(f) bendradarbiavimas su kitomis regioninėmis ar pasaulinėmis palydovinės navigacijos sistemomis;

(g) visi sistemos ir jos eksploatavimo patikimumo užtikrinimo veiksmai;

(h) veiksmai, kuriais koordinuojamas paslaugų teikimas ir jų aprėpties plėtimas.

44 straipsnis

GALILEO paslaugos

1. GALILEO paslaugos:

   (a) atviroji GALILEO paslauga (angl. GOS), kuri naudotojams yra nemokama ir kuria teikiama padėties nustatymo ir sinchronizacijos informacija, daugiausia skirta masinio naudojimo palydovinės navigacijos prietaikoms, kuriomis naudojasi naudotojai;

   (b) didelio tikslumo paslauga (angl. HAS), kuri naudotojams yra nemokama, kai, naudojant papildomoje dažnių juostoje skleidžiamus papildomus duomenis, teikiama didelio tikslumo padėties nustatymo ir sinchronizacijos informacija, daugiausia skirta profesinėms ar komercinėms masinio naudojimo palydovinės navigacijos prietaikoms;

   (c) signalų atpažinimo paslauga, pagrįsta signaluose naudojamais šifruotais kodais, daugiausia skirta profesinėms ar komercinėms masinio naudojimo palydovinės navigacijos prietaikoms;

(d) valstybinėms institucijoms (angl. PRS, toliau – PVI) teikiama paslauga, pagrįsta stipriais bei šifruotais signalais ir naudojama tik kartu su tam tikromis Sprendime Nr. 1104/2011/ES nustatytiems vyriausybių įgaliotiems naudotojams skirtomis konfidencialaus pobūdžio taikomosioms programoms, kai būtina užtikrinti aukšto lygio paslaugos tęstinumą, įskaitant saugumo ir gynybos sritis;

(e) pagalbos paslauga (angl. ES), kurią teikiant siunčiami signalai ir perspėjama apie gaivalines ar kitokias nelaimes tam tikruose regionuose;

(f) laiko nustatymo paslauga (angl. TS), kuri naudotojams yra nemokama ir leidžia žinoti tikslų bei patikimą laiką, taip pat taikyti suderintąjį pasaulinį laiką, taip sudarydama sąlygas GALILEO skirtoms laiko skaičiavimo prietaikoms kurti ir panaudoti svarbiausioms funkcijoms.

2. Be to, GALILEO padeda teikti:

(a) sistemos COSPAS-SARSAT paieškos ir gelbėjimo paslaugas (angl. SAR), nustatant nelaimės signalus, siunčiamus iš avarinių švyturių, ir persiunčiant jiems transliuojamus signalus atgaliniu ryšiu;

(b) vientisumo stebėjimo paslaugas, skirtas žmogaus gyvybės apsaugos tarnyboms ir naudojamas kartu su GALILEO atvirosios paslaugos signalais ir EGNOS bei kitomis palydovinės navigacijos sistemomis, laikantis Sąjungos arba tarptautinių standartų;

(c) informavimo apie kosmoso meteorologinius reiškinius ir išankstinio perspėjimo paslaugas, kurios teikiamos naudojantis GALILEO antžemine infrastruktūra ir kuriomis daugiausia siekiama sumažinti GALILEO ir kitų su kosmoso meteorologiniais įvykiais susijusių GNSS teikiamų paslaugų galimą riziką naudotojams.

45 straipsnis

EGNOS paslaugos

1. EGNOS paslaugos:

(a) atviroji EGNOS paslauga (angl. EOS), kuri naudotojams yra nemokama ir kuria teikiama padėties nustatymo ir sinchronizacijos informacija, daugiausia skirta masinio naudojimo palydovinės navigacijos prietaikoms, kuriomis naudojasi naudotojai;

(b) EGNOS duomenų prieigos paslauga (EDAS), kuria teikiama padėties nustatymo ir sinchronizacijos informacija, daugiausia skirta profesinėms ar komercinėms palydovinės navigacijos prietaikoms, nes ji, palyginti su atvirąja EGNOS paslauga, yra veiksmingesnė ir teikia didesnę papildomą naudą turinčių duomenų;

(c) žmogaus gyvybės apsaugos paslauga (angl. SoL), kuri tiesioginiam naudotojui teikiama netaikant mokesčio ir kuria teikiama padėties nustatymo ir sinchronizacijos informacija, atitinkanti griežtus tęstinumo, prieinamumo ir tikslumo reikalavimus ir turinti patikimumo funkciją, perspėjančią naudotojus, kuriems saugumas yra ypač svarbus, apie bet kokio pobūdžio triktį arba apie GALILEO ir kitų GNSS skleidžiamus ir veikimo zonoje pagerinamus signalus, kad viršijamas leidžiamas nuokrypis, visų pirma civilinės aviacijos sektoriuje, kai teikiamos oro navigacijos paslaugos.

2. 1 dalyje nurodytos paslaugos pirmučiausia teikiamos valstybių narių teritorijose, kurios geografiniu požiūriu yra Europoje.

EGNOS geografinė aprėptis gali būti išplėsta taip, kad apimtų kitus pasaulio regionus, visų pirma šalių kandidačių, trečiųjų valstybių, esančių asocijuotomis Bendro Europos Dangaus narėmis, ir Europos kaimynystės politikoje dalyvaujančių trečiųjų valstybių teritorijas, jei tai

techniškai įmanoma, o remiantis tarptautiniais susitarimais – ir teikiant žmogaus gyvybės apsaugos paslaugą.

3. Tokio aprėpties išplėtimo sąnaudoms, įskaitant su tais regionais susijusias veiklos išlaidas, padengti nenaudojamos 11 straipsnyje nurodytos lėšos. Taip išplėtus aprėptį neturėtų sutrikti 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimas valstybių narių teritorijose, kurios geografiniu požiūriu yra Europoje.

46 straipsnis

GALILEO ir EGNOS įgyvendinimo priemonės

Siekdama prireikus užtikrinti sklandų GALILEO ir EGNOS veikimą ir jų įsisavinimą rinkoje, Komisija prireikus nustato priemones, kurių paskirtis:

(a) valdyti ir sumažinti GALILEO ir EGNOS veikimui kylančią riziką;

(b) apibrėžti lemiamus sprendimų priėmimo etapus, kai reikia stebėti ir vertinti GALILEO ir EGNOS įgyvendinimą;

(c) nustatyti GALILEO ir EGNOS antžeminei infrastruktūrai priklausančių centrų vietą pagal saugumo reikalavimus ir atviro bei skaidraus proceso principus ir užtikrinti jų veikimą.

Tos įgyvendinimo priemonės priimamos laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

47 straipsnis

Suderinamumas ir sąveikumas

1. GALILEO bei EGNOS ir jų paslaugos techniniu požiūriu turi būti tarpusavyje visapusiškai suderintos ir sąveikios.

2. GALILEO bei EGNOS ir jų paslaugos turi būti suderintos ir sąveikios su kitomis palydovinės navigacijos sistemomis ir įprastinėmis radionavigacinėmis priemonėmis, jei reikiami suderinamumo ir sąveikumo reikalavimai yra nustatyti tarptautiniuose susitarimuose.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

Programa „Copernicus“

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

48 straipsnis

Programos „Copernicus“ aprėptis

1. Programos „Copernicus“ įgyvendinimas grindžiamas ankstesnėmis Sąjungos investicijomis ir tam tikrais atvejais valstybių narių nacionaliniais ir regioniniais pajėgumais, atsižvelgiant į lyginamuosius duomenis ir informaciją teikiančių komercinių paslaugų teikėjų pajėgumus ir konkurencingumo bei rinkos plėtros skatinimo būtinumą.

2. Programos „Copernicus“ duomenys ir informacija teikiami taikant visapusiškų, nemokamų ir atvirų duomenų politiką.

3. Programa „Copernicus“ apima šiuos keturis komponentus:

(a) duomenų įsigijimo komponentą, į kurį, visų pirma, įtrauktas:

– programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ kūrimas ir operacijos;

– prieiga prie trečiųjų šalių duomenų;

– prieiga prie *in situ* ir bazinių duomenų;

(b) duomenų ir informacijos apdorojimo komponentą, į kurį įtrauktas pridėtinę vertę turinčios informacijos kaupimas siekiant atlikti aplinkos stebėseną, teikti pranešimus, užtikrinti atitiktį ir teikti civilinės saugos bei apsaugos paslaugas (programos „Copernicus“ paslaugos);

(c) duomenų prieigos ir paskirstymo komponentą, į kurį įtraukta infrastruktūra ir paslaugos, kuriomis siekiama užtikrinti programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos kaupimą, peržiūrą, prieigą, paskirstymą ir panaudojimą;

(d) naudotojų suinteresuotumo didinimo ir rinkos plėtros komponentą pagal 29 straipsnio 5 dalį, į kurį įtraukta atitinkama veikla, ištekliai ir paslaugos, kuriais skatinama naudotis programa „Copernicus“, jos duomenimis ir paslaugomis visais lygiais, kad socialinė ir ekonominė nauda, nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje, būtų kuo didesnė.

4. Programa „Copernicus“ skatina tarptautinį stebėjimo sistemų koordinavimą ir keitimąsi susijusiais duomenimis siekiant stiprinti jos pasaulinį aspektą ir papildomumą, atsižvelgiant į galiojančius tarptautinius susitarimus ir koordinavimo procesus.

II SKYRIUS

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

49 straipsnis

Duomenų įsigijimas

Reikalavimus atitinkantys GALILEO veiksmai:

(a) veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti esamų palydovų „Sentinel“ misijų tęstinumą ir kitų palydovų „Sentinel“ kūrimą, paleidimą, priežiūrą ir naudojimą, išplečiant stebėjimo aprėptį ir teikiant prioritetą: išmetamų antropogeninės kilmės CO_2 ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos pajėgumui, numatant poliarinių sričių aprėptį ir sudarant sąlygas taikyti inovatyvias aplinkos sričių taikomąsias programas žemės bei miškų ūkio ir vandentvarkos srityse;

(b) veiksmai, kuriais suteikiama prieiga prie programos „Copernicus“ paslaugoms teikti reikalingų arba Sąjungos institucijų, agentūrų ir decentralizuotų tarnybų naudojamų trečiųjų šalių duomenų;

(c) veiksmai, kuriais suteikiama ir koordinuojama prieiga prie *in situ* duomenų, kad būtų galima kaupti, kalibruoti ir patvirtinti programos „Copernicus“ duomenis ir informaciją.

50 straipsnis

Programos „Copernicus“ paslaugos

Pagal programą „Copernicus“ vykdomi veiksmai, kuriais remiamos šios paslaugos:

(a) aplinkos stebėsenos, pranešimų teikimo ir atitikties užtikrinimo paslaugos, kaip antai:

– atmosferos stebėsena siekiant informuoti apie oro kokybę ir atmosferos cheminę sudėtį;

– jūros aplinkos stebėsena siekiant informuoti apie jūrų ir pakrančių ekosistemų fizinę būklę bei dinamiką ir jų išteklius;

– žemės paviršiaus ir žemės ūkio stebėsena siekiant informuoti apie žemės dangą, žemės naudojimą ir žemės naudojimo pokyčius, miestų vietoves, vidaus vandenų kiekį ir kokybę, miškus, žemės ūkio ir kitus gamtos išteklius, bioįvairovę ir kriosferą;

– klimato kaitos stebėsena siekiant informuoti apie antropogeninės kilmės CO_2 ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, pagrindinius klimato kintamuosius, pakartotines klimato analizes, sezonines prognozes, klimato projekcijas ir priskyrimą, taip pat laiko ir erdvės rodiklius;

(b) ekstremaliųjų situacijų valdymo paslauga siekiant informuoti Sąjungoje įsteigtas už civilinę saugą atsakingas valstybės institucijas, remiant civilinės saugos ir reagavimo į nelaimes operacijas (tobulinant išankstinio perspėjimo veiklą ir reagavimo į krizes pajėgumą), prevencijos ir parengties veiksmus (rizikos ir atsigavimo analizę), įvykus įvairaus pobūdžio nelaimėms;

(c) saugumo paslauga remiant Sąjungos išorės sienų stebėjimą, jūrų stebėjimą ir Sąjungos išorės veiksmus, kuriais reaguojama į saugumo problemas Sąjungoje, ir bendros užsienio ir saugumo politikos tikslus bei veiksmus.

51 straipsnis

Programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos prieiga ir paskirstymas

1. Į programą „Copernicus“ įtraukiami veiksmai, kuriais siekiama suteikti prieigą prie visų programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos ir tam tikrais atvejais papildomą infrastruktūrą bei paslaugas siekiant skatinti tų duomenų ir informacijos paskirstymą, prieigą ir naudojimą.

2. Jeigu programos „Copernicus“ duomenys ir informacija saugumo požiūriu yra konfidencialūs, Komisija gali pavesti tų duomenų ir informacijos pirkimo, įsigijimo priežiūros, prieigos suteikimo ir paskirstymo funkcijas vienam ar keliems patikos subjektams. Tokie subjektai sukuria ir tvarko įgaliotų naudotojų registrą ir, taikydami funkcijų darbo sraute padalijimo principą, suteikia teisę naudotis riboto naudojimo duomenimis.

III SKYRIUS

Programos „Copernicus“ duomenų politika

52 straipsnis

Programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos politika

1. Programos „Copernicus“ duomenimis ir informacija naudotojams leidžiama naudotis visapusiškai, laisvai ir nemokamai:

(a) programos „Copernicus“ naudotojai visame pasaulyje gali laisvai atgaminti, platinti, viešai skelbti, pritaikyti ir keisti visus programos „Copernicus“ duomenis bei informaciją ir derinti juos prie kitų duomenų ir informacijos;

(b) visapusiškam, laisvam ir nemokamam duomenų naudojimui taikomi šie apribojimai:

– programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos formatų, aktualumo ir paskirstymo kriterijai yra iš anksto nustatyti;

– kai taikoma, turi būti laikomasi trečiosios šalies duomenų ir informacijos, naudojamų rengiant informaciją apie programos „Copernicus“ paslaugas, licencijos sąlygų;

– saugumo apribojimai grindžiami 34 straipsnio 1 dalyje nurodytais bendraisiais saugumo reikalavimais;

– programos „Copernicus“ duomenis ir informaciją generuojanti arba teikianti sistema turi būti apsaugota nuo trikčių rizikos;

– Europos naudotojams turi būti užtikrinta, kad bus apsaugota patikima prieiga prie programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos.

2. Komisija pagal 105 straipsnį priima deleguotuosius aktus dėl konkrečių nuostatų, kuriomis papildoma 1 dalis dėl prieigos prie programos „Copernicus“ duomenų bei informacijos ir su jų naudojimu susijusių specifikacijų, sąlygų ir procedūrų.

3. Komisija, vadovaudamasi šiame reglamente ir 2 dalyje nurodytuose taikomuose deleguotuosiuose aktuose nustatyta programos „Copernicus“ duomenų politika, nustato programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos prieigos licencijas ir pranešimus, įskaitant sutarčių skyrimo sąlygas.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

KITI PROGRAMOS KOMPONENTAI

I SKYRIUS

Informuotumas apie padėtį kosmose

I SKIRSNIS

SST

53 straipsnis

SST aprėptis

SST komponento remiama veikla:

(a) valstybių narių antžeminių ir (arba) kosmoso jutiklių tinklo nustatymas, kūrimas ir naudojimas, įskaitant Europos kosmoso agentūros ir Sąjungos sukurtus jutiklius, skirtus objektams nacionaliniu lygiu stebėti ir sekti ir prie 55 straipsnyje nurodytų naudotojų poreikių pritaikytam Europos kosminių objektų katalogui sudaryti;

(b) nacionalinio lygmens SST duomenų apdorojimas ir analizė siekiant gauti SST informacijos ir teikti SST paslaugas, nurodytas 54 straipsnyje;

(c) 54 straipsnyje nurodytų SST paslaugų teikimas 55 straipsnyje nurodytiems subjektams;

(d) techninė ir administracinė parama siekiant užtikrinti perėjimą nuo Sprendimu Nr. 541/2014/ES nustatytos SST paramos sistemos prie ES kosmoso programos.

54 straipsnis

SST paslaugos

1. SST paslaugos:

(a) susidūrimų tarp erdvėlaivių arba tarp erdvėlaivių ir kosminių šiukšlių rizikos vertinimas ir galimas susidūrimams išvengti skirtų įspėjimų generavimas erdvėlaivių paleidimo, ankstyvajame orbitos, iškėlimo į orbitą, eksploatavimo orbitoje ir erdvėlaivio pašalinimo iš eksploatacijos etapuose;

(b) susiskaidymų, sudužimų ar susidūrimų orbitoje aptikimas ir apibūdinimas;

(c) kosminių objektų ir kosminių šiukšlių nekontroliuojamo pakartotinio patekimo į Žemės atmosferą rizikos vertinimas ir susijusios informacijos rengimas, įskaitant galimo susidūrimo laiko ir galimos vietos įvertinimą;

(d) kosminių šiukšlių plitimo prevencinės priemonės.

2. SST paslaugos yra nemokamos ir nepertraukiamai teikiamos bet kuriuo metu.

55 straipsnis

SST naudotojai

1. Pagrindiniai SST naudotojai yra visos valstybės narės, EIVT, Komisija, Taryba, viešieji ir privatieji erdvėlaivių savininkai bei operatoriai ir už civilinę saugą atsakingos viešojo sektoriaus institucijos, įsteigtos Sąjungoje.

2. Kiti Sąjungoje įsteigti viešieji ir privatieji subjektai (ne pagrindiniai naudotojai) gali naudotis viena iš 54 straipsnio 1 dalies b–d punktuose nurodytų paslaugų, jeigu jie atitinka šiuos kriterijus:

(a) duomenys naudojami nekomerciniais tikslais;

(b) užtikrinamas tinkamas gautų duomenų apsaugos lygis.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos išsamios šiuos kriterijus ir susijusias procedūras reglamentuojančios nuostatos. Tos nuostatos priimamos laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

56 straipsnis

Valstybių narių dalyvavimas

1. Valstybės narės, norinčios prisidėti prie 54 straipsnyje nurodytų paslaugų teikimo, Komisijai pateikia bendrą pasiūlymą, kuriame įrodo, kad paisoma šių kriterijų:

(a) jai nuosavybės teise priklauso tinkamai sumontuoti SST jutikliai, skirti ES SST, arba ji turi prieigą prie jų, taip pat jiems valdyti reikalingus žmogiškuosius išteklius arba tinkamus veiklos analizės ir duomenų tvarkymo pajėgumus, specialiai sukurtus SST ir skirtus ES SST;

(b) susijusi valstybė narė atliko ir patvirtino pradinį kiekvieno SST įrenginio rizikos vertinimą;

(c) veiksmų planas parengtas atsižvelgiant į koordinavimo planą, priimtą pagal Sprendimo Nr. 541/2014/ES 6 straipsnį, kuriuo siekiama įgyvendinti šio reglamento 53 straipsnyje nurodytą veiklą;

(d) pagal 57 straipsnį paskirtoms ekspertų grupėms paskirstytos įvairios funkcijos;

(e) priimtos taisyklės dėl dalijimosi 4 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti reikalingais duomenimis.

Visos valstybės narės, norinčios teikti SST paslaugas, turi įrodyti, kad paiso kiekvieno iš a ir b punktuose nustatytų kriterijų.

2. Laikoma, kad 1 dalies a ir b punktuose nurodytus kriterijus atitinka tos dalyvaujančios valstybės narės, kurių paskirti nacionaliniai subjektai šio reglamento įsigaliojimo dieną yra pagal Sprendimo Nr. 541/2014/ES 7 straipsnį įsteigto konsorciumo nariai.

3. Jeigu nepateikiama jokio bendro pasiūlymo pagal 1 dalį arba jei Komisija mano, kad taip pateiktas bendras pasiūlymas neatitinka 1 dalyje nurodytų kriterijų, bent trys valstybės narės, kurios laikomos atitinkančiomis 1 dalyje nustatytus kriterijus, gali teikti Komisijai bendrus pasiūlymus dėl konkrečios orbitos.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos išsamios nuostatos dėl procedūrų ir 1–3 dalyse nurodytų procedūrų ir elementų. Tos įgyvendinimo priemonės priimamos laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

57 straipsnis

Valstybių narių dalyvavimo organizacinė sistema

1. Visos valstybės narės, pateikusios pasiūlymą, kurį Komisija įvertino kaip atitinkantį 56 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, arba Komisijos atrinktos 56 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka, paskiria savo teritorijose įsteigtą ir joms atstovausiantį partnerystę sudarantį nacionalinį subjektą.

2. Pagal 1 straipsnį paskirti partnerystę sudarantys nacionaliniai subjektai sudaro susitarimą sukurti SST partnerystę ir nustatyti taisykles bei mechanizmus, kuriais grindžiamas jų tarpusavio bendradarbiavimas įgyvendinant 53 straipsnyje nurodytą veiklą. Visų pirma, į tą susitarimą įtraukiami 56 straipsnio 1 dalies c–e punktuose paminėti elementai ir juo nustatoma rizikos valdymo struktūra, kuria užtikrinamas nuostatų dėl SST duomenų ir informacijos naudojimo ir saugaus keitimosi jais įgyvendinimas.

3. Partnerystę sudarančių nacionalinių subjektų siūlomos Sąjungos SST paslaugos turi būti aukštos kokybės, atitikti daugiametį planą, pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius ir naudotojų poreikius ir būti grindžiamos 6 dalyje nurodytų ekspertų grupių veikla. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato daugiametį planą ir pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, laikydamasi 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Partnerystę sudarantys nacionaliniai subjektai sujungia esamus ir būsimus jutiklius į tinklą, kad jie būtų koordinuotai ir optimaliai valdomi ir būtų sudarytas ir tvarkomas nuolat atnaujinamas bendras Europos katalogas.

5. Dalyvaujančios valstybės narės saugumo akreditavimą atlieka vadovaudamosi 34 straipsnio 1 dalyje nurodytais bendraisiais saugumo reikalavimais.

6. SST veikloje dalyvaujančios valstybės narės paskiria ekspertų grupes, atsakingas už konkrečius klausimus, susijusius su įvairia SST veikla. Ekspertų grupės yra nuolatinės, už jų valdymą ir darbuotojų įdarbinimą atsakingi valstybių narių paskirti partnerystę sudarantys nacionaliniai subjektai ir į jas gali būti įtraukta bet kurio partnerystę sudarančio nacionalinio subjekto ekspertų.

7. Partnerystę sudarantys nacionaliniai subjektai ir ekspertų grupės užtikrina SST duomenų, informacijos ir paslaugų apsaugą.

8. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato išsamias valstybių narių dalyvavimo SST organizacinės sistemos veikloje taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

58 straipsnis

SST budinčioji tarnyba

1. Komisija atrenka SST budinčiąją tarnybą atsižvelgdama į geriausias ekspertines žinias saugumo klausimais. Budinčioji tarnyba:

(a) įdiegia reikiamas saugias sąsajas, kad būtų galima centralizuotai rinkti ir saugoti SST informaciją, suteikti prieigą prie jos SST naudotojams, ir užtikrina, kad ši informacija būtų tinkamai tvarkoma ir atsekama;

(b) teikia tiesioginius pranešimus apie SST paslaugų teikimą;

(c) renka atsiliepimus siekdama užtikrinti reikiamą paslaugų ir naudotojų lūkesčių atitiktį;

(d) remia paslaugų naudotojus, skatina ir ragina juos naudotis paslaugomis.

2. Partnerystę sudarantys nacionaliniai subjektai sudaro reikiamus įgyvendinimo susitarimus su SST budinčiąja tarnyba.

II SKIRSNIS

Kosmoso meteorologiniai reiškiniai ir šalia Žemės skriejantys objektai

59 straipsnis

Kosmoso meteorologinės paslaugos

1. Kosmoso meteorologinė funkcija leidžia atlikti šią veiklą:

(a) įvertinti ir nustatyti 2 dalies b punkte nurodytų sektorių naudotojų poreikius siekiant apibrėžti teiktinas kosmoso meteorologines paslaugas;

(b) teikti kosmoso meteorologines paslaugas šių paslaugų naudotojams, atsižvelgiant į nustatytus naudotojų poreikius ir techninius reikalavimus.

2. Kosmoso meteorologinės paslaugos nepertraukiamai teikiamos bet kuriuo metu ir gali būti pasirenkamos laikantis šių taisyklių:

(a) Komisija nustato Sąjungoje teikiamų kosmoso meteorologinių paslaugų prioritetiškumą pagal naudotojų poreikius, technologinį paslaugų išbaigtumą ir rizikos vertinimo rezultatus.

(b) Kosmoso meteorologinės paslaugos gali padidinti šių sričių apsaugą: erdvėlaivių, aviacijos, GNSS, elektros tinklų ir komunikacijų.

3. Subjektai, teiksiantys kosmoso meteorologines paslaugas, atrenkami paskelbus kvietimą pateikti pasiūlymus.

60 straipsnis

Su šalia Žemės skriejančiais objektais susijusi veikla

1. Su šalia Žemės skriejančiais objektais susijusi sistema gali padėti vykdyti šią veiklą:

(a) nustatyti valstybių narių pajėgumą aptikti ir stebėti šalia Žemės skriejančius objektus;

(b) skatinti valstybių narių įstaigų ir mokslinių tyrimų centrų tinklų veiklą;

(c) vystyti 2 dalyje nurodytą paslaugą.

2. Jeigu būtų aptiktas šalia Žemės skriejantis objektas, Komisija gali koordinuoti už civilinę saugą atsakingų Sąjungos ir nacionalinių valdžios institucijų veiksmus.

II SKYRIUS

GOVSATCOM

61 straipsnis

GOVSATCOM aprėptis

Į GOVSATCOM komponentą įtraukti palydovinio ryšio pajėgumai ir paslaugos sujungiami į bendrą Sąjungos palydovinio ryšio pajėgumų ir paslaugų tinklą. Šis komponentas apima:

(a) antžeminio segmento infrastruktūros objektų kūrimą, konstravimą ir naudojimą;

(b) GOVSATCOM paslaugoms teikti reikalingo palydovinio ryšio pajėgumo, paslaugų ir naudotojų įrangos pirkimus;

(c) GOVSATCOM naudotojų įrangos sąveikai ir standartizavimui tobulinti reikalingas priemones.

62 straipsnis

GOVSATCOM pajėgumai ir paslaugos

1. Nemokamas GOVSATCOM pajėgumų ir paslaugų teikimas GOVSATCOM naudotojams užtikrinamas, atsižvelgiant į 3 dalyje nurodytą paslaugų portfelį, laikantis 2 dalyje nurodytų veiklos reikalavimų, 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių GOVSATCOM saugumo reikalavimų ir nepažeidžiant 65 straipsnyje nurodytų dalijimosi ištekliais ir prioritetų nustatymo taisyklių.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinami GOVSATCOM paslaugų reikalavimai kaip techninės specifikacijos, taikomos naudojimo scenarijui, susijusiam su krizių valdymu, stebėjimu ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų valdymu, įskaitant diplomatinius ryšių tinklus. Minėti reikalavimai grindžiami išsamia naudotojų reikalavimų analize, atsižvelgiant į reikalavimus, susijusius su esama naudotojų įranga ir tinklais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamas GOVSATCOM paslaugų portfelis kaip palydovinio ryšio pajėgumų bei paslaugų rūšių ir jų ypatumų sąrašas, įskaitant geografinę aprėptį, dažnius, dažnių juostos plotį, naudotojų įrangą ir saugumo požymius. Minėtos priemonės grindžiamos 1 dalyje nurodytais veiklos ir saugumo reikalavimais, pirmenybę teikiant Sąjungos lygmens naudotojams teikiamoms paslaugoms. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. GOVSATCOM naudotojams suteikiama prieiga 66 straipsnyje nurodytuose GOVSATCOM centruose prie paslaugų portfelyje išvardytų pajėgumų ir paslaugų.

63 straipsnis

Palydovinio ryšio pajėgumų ir paslaugų teikėjai

Į šį komponentą įtrauktus palydovinio ryšio pajėgumus ir paslaugas gali teikti šie subjektai:

(a) GOVSATCOM dalyviai ir

(b) tinkamai įgalioti juridiniai asmenys, teikiantys palydovinio ryšio pajėgumus ar paslaugas laikydamiesi 36 straipsnyje nustatytos saugumo akreditavimo procedūros ir 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų konkrečių GOVSATCOM komponento saugumo reikalavimų.

64 straipsnis

GOVSATCOM naudojimas

1. Toliau nurodyti subjektai gali būti GOVSATCOM naudotojai, jeigu jiems pavedamos užduotys, susijusios su saugumui svarbių misijų, operacijų ir infrastruktūros priežiūra bei valdymu:

   (a) Sąjungos arba valstybių narių valdžios institucija arba įstaiga, kuriai suteikti tokie vieši įgaliojimai;

   (b) fizinis arba juridinis asmuo.

2. GOVSATCOM naudotojai turi gauti tinkamus įgaliojimus iš 67 straipsnyje nurodyto dalyvio, kad galėtų naudotis GOVSATCOM pajėgumais ir paslaugomis.

65 straipsnis

Dalijimasis ištekliais ir prioritetų nustatymas

1. GOVSATCOM dalyviai dalijasi sutelktais palydovinio ryšio pajėgumais, paslaugomis ir naudotojų įranga ir nustato prioritetus, atsižvelgdami į Sąjungos ir valstybių narių lygmens naudotojų atliktą saugumo rizikos analizę. Dalydamiesi ištekliais ir nustatydami prioritetus pirmenybę jie teikia Sąjungos lygmens naudotojams.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos išsamios taisyklės dėl dalijimosi pajėgumais, paslaugomis ir naudotojų įranga ir prioritetų nustatymo, atsižvelgdama į tikėtiną įvairių naudojimo scenarijų poreikį ir su tais naudojimo scenarijais susijusios saugumo rizikos analizę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Jeigu tas pats GOVSATCOM dalyvis suteikia įgaliojimus GOVSATCOM naudotojams, jis nustato dalijimosi pajėgumais, paslaugomis ir naudotojų įranga ir prioritetų nustatymo tvarką ir ją įgyvendina.

66 straipsnis

Antžeminio segmento infrastruktūra ir naudojimas

1. Antžeminiam segmentui priskiriama pagal 65 straipsnį naudotojų paslaugoms teikti reikalinga infrastruktūra, visų pirma GOVSATCOM centrai, kurie diegiant šį komponentą įrengiami taip, kad GOVSATCOM naudotojai galėtų naudotis palydovinio ryšio pajėgumais ir paslaugomis.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinama antžeminio segmento infrastruktūros vieta. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

67 straipsnis

GOVSATCOM dalyviai ir kompetentingos institucijos

1. Valstybės narės, Taryba, Komisija ir EIVT laikomi GOVSATCOM dalyviais, suteikiančiais įgaliojimus GOVSATCOM naudotojams arba galimybę naudotis palydovinio ryšio pajėgumais, antžeminio segmento objektais ar jų dalimi.

2. Sąjungos agentūros gali tapti GOVSATCOM dalyviais, jeigu jų veiklą prižiūrinčios Sąjungos institucijos joms suteikia įgaliojimus.

3. Kiekvienas dalyvis paskiria vieną kompetentingą GOVSATCOM instituciją.

4. Kompetentinga GOVSATCOM institucija užtikrina, kad:

(a) paslaugų teikimas atitiktų taikytinus saugumo reikalavimus;

(b) būtų nustatytos ir administruojamos GOVSATCOM naudotojų prieigos teisės;

(c) naudotojų įranga ir susijusios elektroninio ryšio jungtys bei informacija būtų naudojamos ir valdomos laikantis taikytinų saugumo reikalavimų;

(d) būtų paskirtas pagrindinis kontaktinis punktas, prireikus padedantis teikti pranešimus apie saugumo riziką ir grėsmes, ypač apie nustatytus elektromagnetinius trukdžius, kurie gali būti žalingi pagal šį komponentą teikiamoms paslaugoms.

68 straipsnis

Pasiūlos ir poreikių stebėsena įgyvendinant GOVSATCOM

Komisija nuolat stebi GOVSATCOM pajėgumų ir paslaugų pasiūlos ir poreikių pokyčius, atsižvelgdama į naują riziką ir grėsmes, taip pat į naujų technologijų vystymą, siekdama užtikrinti optimalią pusiausvyrą tarp GOVSATCOM paslaugų pasiūlos ir poreikių.

69 straipsnis

GOVSATCOM peržiūros nuostata

Iki 2024 m. pabaigos Komisija įvertina GOVSATCOM komponento įgyvendinimą, visų pirma naudotojų poreikių, susijusių su palydovinio ryšio pajėgumais, pokyčius. Atliekant vertinimą visų pirma išnagrinėjami papildomos kosmoso infrastruktūros sukūrimo poreikiai. Prireikus kartu su vertinimu pateikiamas pasiūlymas dėl papildomos kosmoso infrastruktūros sukūrimo pagal GOVSATCOM komponentą.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

EUROPOS SĄJUNGOS KOSMOSO PROGRAMOS AGENTŪRA

I SKYRIUS

Agentūrai taikomos bendrosios nuostatos

70 straipsnis

Teisinis agentūros statusas

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.

2. Kiekvienoje valstybėje narėje Agentūra naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal teisę. Visų pirma ji gali įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto arba disponuoti juo ir būti teismo proceso šalis.

3. Agentūrai atstovauja vykdomasis direktorius.

71 straipsnis

Agentūros buveinė

Agentūros būstinė yra Prahoje (Čekijos Respublika).

II SKYRIUS

Agentūros veiklos organizavimas

72 straipsnis

Administracinė ir valdymo struktūra

1. Agentūros administracinę ir valdymo struktūrą sudaro:

   (a) Administracinė valdyba;

   (b) vykdomasis direktorius;

   (c) Saugumo akreditavimo valdyba.

2. Administracinė valdyba, vykdomasis direktorius, Saugumo akreditavimo valdyba ir jos pirmininkas bendradarbiauja, siekdami užtikrinti, kad Agentūra veiktų ir koordinavimas vyktų vadovaujantis Agentūros vidaus taisyklėmis, tokiomis kaip Administracinės valdybos darbo tvarkos taisyklės, Saugumo akreditavimo valdybos darbo tvarkos taisyklės, Agentūrai taikomos finansinės taisyklės, tarnybos nuostatų taikymo taisyklės ir galimybės susipažinti su dokumentais taisyklės, nustatyta tvarka.

73 straipsnis

Administracinė valdyba

1. Administracinę valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą ir keturi Komisijos atstovai; jie visi turi balsavimo teisę. Į Administracinę valdybą taip pat įtraukiamas vienas Europos Parlamento paskirtas narys, neturintis balsavimo teisės.

2. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas arba pirmininko pavaduotojas, Tarybos atstovas, vyriausiojo įgaliotinio atstovas ir Europos kosmoso agentūros atstovas kviečiami dalyvauti Administracinės valdybos posėdžiuose stebėtojų teisėmis, laikantis Administracinės valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatytų sąlygų.

3. Kiekvienas Administracinės valdybos narys turi pakaitinį narį. Tikrajam nariui nedalyvaujant, jam atstovauja pakaitinis narys.

4. Administracinės valdybos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami atsižvelgiant į jų žinias apie Agentūros pagrindines užduotis, taip pat į valdymo, administracinio darbo ir biudžeto valdymo įgūdžius. Europos Parlamentas, Komisija ir valstybės narės, siekdami užtikrinti Administracinės valdybos veiklos tęstinumą, turi dėti pastangas, kad jų atstovų kaita valdyboje būtų ribota. Visos šalys siekia, kad Administracinėje valdyboje būtų tinkama vyrų ir moterų pusiausvyra.

5. Administracinės valdybos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsiama vieną kartą.

6. Prireikus, trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų atstovų dalyvavimo tvarka ir sąlygos nustatomos 98 straipsnyje nurodytuose susitarimuose ir turi atitikti Administracinės valdybos darbo tvarkos taisykles.

74 straipsnis

Administracinės valdybos pirmininkas

1. Administracinė valdyba iš savo balsavimo teisę turinčių narių renka pirmininką ir jo pavaduotoją. Jei pirmininkas negali eiti savo pareigų, jį automatiškai pakeičia pirmininko pavaduotojas.

2. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas skiriami dvejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsiama vieną kartą. Ji pasibaigia, kai tas asmuo nustoja būti Administracinės valdybos nariu.

3. Administracinė valdyba turi teisę atleisti pirmininką, pirmininko pavaduotoją ar juos abu iš pareigų.

75 straipsnis

Administracinės valdybos posėdžiai

1. Administracinės valdybos posėdžius šaukia jos pirmininkas.

2. Posėdžiuose dalyvauja vykdomasis direktorius, išskyrus atvejus, kai pirmininkas nusprendžia kitaip. Jis neturi teisės balsuoti.

3. Administracinė valdyba eilinius posėdžius rengia du kartus per metus. Be to, valdyba rengia posėdžius jos pirmininko iniciatyva arba ne mažiau kaip trečdalio jos narių prašymu.

4. Administracinė valdyba gali pakviesti stebėtojo teisėmis dalyvauti posėdžiuose bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi. Administracinės valdybos nariams, atsižvelgiant į jos darbo tvarkos taisykles, gali padėti patarėjai arba ekspertai.

5. [Jeigu kuris nors Programos komponentas yra susijęs su slapta nacionaline infrastruktūra, posėdžiuose ir Administracinės valdybos svarstymuose, taip pat balsuojant gali dalyvauti tik tų valstybių narių, kurioms priklauso minėta infrastruktūra, atstovai ir Komisijos atstovas. Jeigu Administracinės valdybos pirmininkas nėra vienos iš valstybių narių, kurioms priklauso minėta infrastruktūra, atstovas, jis pakeičiamas valstybės narės, kuriai priklauso minėta infrastruktūra, atstovu.]

6. Agentūra Administracinės valdybai teikia sekretoriato paslaugas.

76 straipsnis

Administracinės valdybos balsavimo taisyklės

1. Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, Administracinė valdyba sprendimus priima narių balsų dauguma.

   Dviejų trečdalių visų balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma renkamas ir atleidžiamas Administracinės valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas, tvirtinamas biudžetas ir darbo programos.

2. Visi valstybių narių ir Komisijos atstovai turi po vieną balsą. Balsavimo teisę turinčiam nariui nedalyvaujant, jo balsavimo teisė perduodama pakaitiniam nariui. Vykdomasis direktorius nebalsuoja. Sprendimai pagal 77 straipsnio 2 dalies a, b, f, j ir k punktus arba 77 straipsnio 5 dalį, išskyrus dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytų klausimų, nepriimami, jei Komisijos atstovai nebalsuoja teigiamai.

3. Administracinės valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma sąlygos, kuriomis vienas narys atstovauja kitam nariui.

77 straipsnis

Administracinės valdybos funkcijos

1. Administracinė valdyba užtikrina, kad Agentūra jai pavestas užduotis vykdytų laikydamasi šiame reglamente nustatytų sąlygų, ir tuo tikslu priima reikalingus sprendimus, nepažeisdama

Saugumo akreditavimo valdybai priskirtos kompetencijos vykdyti V antraštinės dalies II skyriuje nurodytą veiklą.

2. Administracinė valdyba taip pat atlieka šias užduotis:

(a) ne vėliau kaip kiekvienų metų lapkričio 15 d. priima kitų metų Agentūros darbo programą, į ją be pakeitimų įtraukusi dalį, parengtą Saugumo akreditavimo valdybos laikantis 80 straipsnio b punkto, ir gavusi Komisijos nuomonę;

(b) atlieka su biudžetu susijusias pareigas, nustatytas 84 straipsnio 5, 6, 10 ir 11 dalyse;

(c) prižiūri GALILEO saugumo stebėsenos centro veiklą, kaip nurodyta 34 straipsnio 3 dalies b punkte;

(d) pagal 94 straipsnį priima nuostatas, kuriomis įgyvendinamas 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais[32];

(e) tvirtina 98 straipsnyje nurodytas nuostatas, pasikonsultavusi su Saugumo akreditavimo valdyba dėl nuostatų, susijusių su saugumo akreditavimu;

(f) tvirtina savo užduotims atlikti būtinas technines procedūras;

(g) priima metinę Agentūros veiklos bei perspektyvų ataskaitą, be pakeitimų įtraukusi dalį, parengtą Saugumo akreditavimo valdybos laikantis 80 straipsnio c punkto, ir ne vėliau kaip liepos 1 d. pateikia ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams;

(h) užtikrina tinkamą su 102 straipsnyje nurodyto vertinimo ir audito, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų bei visų vidaus ar išorės audito ataskaitų išvadomis ir rekomendacijomis susijusią tolesnę veiklą ir biudžeto valdymo institucijai perduoda visą svarbią informaciją apie vertinimo procedūrų rezultatus;

(i) konsultuoja vykdomąjį direktorių dėl 31 straipsnio 2 dalyje nurodytų finansinės partnerystės pagrindų susitarimų, prieš juos pasirašant;

(j) tvirtina 96 straipsnyje nurodytas Agentūros saugumo taisykles;

(k) remdamasi vykdomojo direktoriaus pasiūlymu tvirtina kovos su sukčiavimu strategiją;

(l) remdamasi vykdomojo direktoriaus pasiūlymais prireikus tvirtina 77 straipsnio 1 dalies n punkte nurodytas organizacines struktūras;

(m) įsteigia patariamąjį organą saugumo klausimais, sudarytą iš valstybių narių atstovų, atrinktų iš pripažintų tos srities ekspertų, ir atitinkamai padedamą Komisijos bei vyriausiojo įgaliotinio, kuris teikia Agentūrai technines ekspertines žinias saugumo, visų pirma kibernetinių grėsmių, klausimais;

(n) skiria apskaitos pareigūną, kuris gali būti Komisijos apskaitos pareigūnas, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai bei Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir kuris eidamas savo pareigas yra visiškai nepriklausomas;

(o) priima ir paskelbia savo darbo tvarkos taisykles.

3. Agentūros personalo klausimais Administracinė valdyba naudojasi paskyrimų tarnybos ir turinčios teisę sudaryti darbo sutartis institucijos įgaliojimais, jai suteiktais atitinkamai Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatais (toliau – Tarnybos nuostatai) ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygomis (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai).

[32] 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

Tarnybos nuostatų 110 straipsnyje nurodyta tvarka Administracinė valdyba priima Tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu pagrįstą sprendimą, kuriuo vykdomajam direktoriui suteikiami atitinkami paskyrimų tarnybos įgaliojimai ir apibrėžiamos sąlygos, kuriomis tas įgaliojimų suteikimas gali būti sustabdytas. Vykdomasis direktorius praneša Administracinei valdybai apie naudojimąsi tais suteiktais įgaliojimais. Vykdomajam direktoriui leidžiama tuos įgaliojimus perduoti kitiems asmenims.

Taikydama šios dalies antrą pastraipą, kai to reikia dėl išimtinių aplinkybių, Administracinė valdyba gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti paskyrimų tarnybos įgaliojimų suteikimą vykdomajam direktoriui ir pastarojo įgaliojimų perdavimą kitiems asmenims, kad jais naudotųsi pati arba suteiktų juos vienam iš savo narių arba darbuotojų, išskyrus vykdomąjį direktorių.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, Administracinė valdyba pirmoje pastraipoje nurodytus įgaliojimus turi suteikti Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkui, kai jais naudojamasi įdarbinant, vertinant ir perklasifikuojant V antraštinės dalies II skyriuje nurodytą veiklą vykdančius darbuotojus bei prireikus jiems taikant drausmines priemones.

Administracinė valdyba priima Tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo priemones Tarnybos nuostatų 110 straipsnyje nurodyta tvarka. Įdarbinant, vertinant ir perkvalifikuojant V antraštinės dalies II skyriuje nurodytą veiklą vykdančius darbuotojus ir jiems taikant drausmines priemones, Administracinė valdyba visų pirma konsultuojasi su Saugumo akreditavimo valdyba ir tinkamai atsižvelgia į jos pastabas.

Be to, ji priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų delegavimo į Agentūrą taisyklės. Prieš priimdama šį sprendimą, Administracinė valdyba konsultuojasi su Saugumo akreditavimo valdyba dėl nacionalinių ekspertų, dalyvaujančių V antraštinės dalies II skyriuje nurodytoje saugumo akreditavimo veikloje, delegavimo ir tinkamai atsižvelgia į jos pastabas.

4. Vadovaudamasi 89 straipsniu Administracinė valdyba skiria vykdomąjį direktorių ir gali pratęsti jo kadencijos trukmę arba ją nutraukti.

5. Administracinė valdyba taiko vykdomajam direktoriui drausmines priemones, atsižvelgdama į jo darbo rezultatus, visų pirma Agentūros kompetencijai priskiriamais saugumo klausimais, išskyrus veiklą, vykdomą pagal V antraštinės dalies II skyrių.

78 straipsnis

Vykdomasis direktorius

Agentūrai vadovauja vykdomasis direktorius. Vykdomasis direktorius yra atskaitingas Administracinei valdybai.

79 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus užduotys

1. Vykdomasis direktorius atlieka toliau nurodytas užduotis:

   (a) atstovauja Agentūrai ir pasirašo 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą susitarimą;

   (b) rengia Administracinės valdybos darbą ir dalyvauja Administracinės valdybos veikloje be teisės balsuoti pagal 76 straipsnio antrą pastraipą;

   (c) įgyvendina Administracinės valdybos sprendimus;

(d) rengia Agentūros daugiametes ir metines darbo programas ir jas teikia tvirtinti Administracinei valdybai, išskyrus dalis, kurias Saugumo akreditavimo valdyba rengia ir priima pagal 80 straipsnio a ir b punktus;

(e) įgyvendina daugiametes ir metines darbo programas, išskyrus dalis, kurias įgyvendina Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas;

(f) kiekvienam Administracinės valdybos posėdžiui parengia metinės darbo programos – ir, prireikus, daugiametės darbo programos – įgyvendinimo pažangos ataskaitą, į kurią be pakeitimų įtraukia Saugumo akreditavimo valdybos pirmininko parengtą dalį;

(g) rengia metinę Agentūros veiklos bei perspektyvų ataskaitą, išskyrus Saugumo akreditavimo valdybos pagal 80 straipsnio c punktą parengtą ir patvirtintą dalį dėl V antraštinėje dalyje nurodytos veiklos, ir ją teikia tvirtinti Administracinei valdybai;

(h) administruoja kasdienę Agentūros veiklą ir imasi visų reikiamų priemonių, įskaitant vidaus administracinių nurodymų priėmimą ir pranešimų skelbimą, Agentūros veiklai pagal šio reglamento nuostatas užtikrinti;

(i) sudaro Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą pagal 84 straipsnį ir vykdo biudžetą pagal 85 straipsnį;

(j) užtikrina, kad Agentūra, kuri yra atsakinga už GALILEO saugumo stebėjimo centro eksploatavimą, galėtų vykdyti nurodymus, numatytus Sprendime 2014/496/BUSP, ir atlikti Sprendimo Nr. 1104/2011/ES 6 straipsnyje nurodytas funkcijas;

(k) užtikrina, kad Agentūros struktūriniai padaliniai, nurodyti 72 straipsnio 1 dalyje, keistųsi atitinkama informacija, visų pirma saugumo klausimais;

(l) aktyviai bendradarbiaudamas su Saugumo akreditavimo valdybos pirmininku nustato Agentūros organizacinę struktūrą, atsižvelgdamas į klausimus, susijusius su šio reglamento V antraštinės dalies II skyriuje nurodyta saugumo akreditavimo veikla, ir teikia ją tvirtinti Administracinei valdybai. Minėta struktūra atitinka įvairių Programos komponentų ypatumus;

(m) spręsdamas Agentūros personalo klausimus naudojasi tais 37 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytais įgaliojimais, kurie jam suteikti pagal antrąją pastraipą;

(n) užtikrina, kad Saugumo akreditavimo valdybai, 37 straipsnio 3 dalyje nurodytiems organams ir Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkui būtų suteiktos sekretoriato paslaugos ir visi jų tinkamam veikimui reikalingi ištekliai;

(o) parengia veiksmų planą, kuriuo užtikrinama su 102 straipsnyje nurodytų vertinimų išvadomis ir rekomendacijomis susijusi tolesnė veikla, išskyrus veiksmų plano dalį, susijusią su V antraštinės dalies II skyriuje nurodyta veikla, ir kas pusmetį teikia Komisijai pažangos ataskaitą, į ją be pakeitimų įtraukdamas Saugumo akreditavimo valdybos parengtą dalį; ataskaita informaciniais tikslais taip pat pateikiama Administracinei valdybai;

(p) imasi šių Sąjungos finansinių interesų apsaugos priemonių:

i) imasi prevencinių kovos su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veikla priemonių, taip pat taiko veiksmingas kontrolės priemones;

ii) nustačius pažeidimus, atgauna nepagrįstai sumokėtas sumas ir prireikus taiko veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas;

(q) parengia Agentūros kovos su sukčiavimu strategiją, kuri yra proporcinga sukčiavimo keliamai rizikai, atsižvelgdamas į įgyvendinamų priemonių sąnaudų ir naudos analizę ir OLAF tyrimų išvadas bei rekomendacijas, ir teikia ją tvirtinti Administracinei valdybai;

(r) pateikia Europos Parlamento prašymu savo pareigų vykdymo ataskaitą. Taryba gali paprašyti vykdomojo direktoriaus pateikti savo pareigų vykdymo ataskaitą.

2. Vykdomasis direktorius sprendžia, ar būtina, kad vienoje arba daugiau valstybių narių dirbtų vienas arba daugiau Agentūros darbuotojų, kad Agentūros užduotys būtų vykdomos veiksmingai ir efektyviai. Prieš nuspręsdamas įsteigti vietos skyrių vykdomasis direktorius gauna išankstinį Komisijos, Administracinės valdybos ir susijusios (-ių) valstybės (-ių) narės (-ių) pritarimą. Veiklos, kurią vykdys vietos skyrius, sritis sprendime nustatoma taip, kad būtų išvengta nebūtinų išlaidų ir Agentūros administracinių funkcijų dubliavimosi. Gali prireikti su susijusia (-iomis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis) sudaryti susitarimą dėl būstinės.

80 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos vykdomosios užduotys

Saugumo akreditavimo valdyba, valdydama agentūrą, be 37 straipsnyje nurodytų užduočių atlieka dar ir šias užduotis:

(a) rengia ir tvirtina tą daugiametės darbo programos dalį, kuri yra susijusi su pagal V antraštinės dalies II skyrių vykdoma veikla ir su tai veiklai įgyvendinti reikalingais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, ir ją laiku pateikia Administracinei valdybai, kad ji spėtų ją įtraukti į daugiametę darbo programą;

(b) rengia ir tvirtina tą metinės darbo programos dalį, kuri yra susijusi su pagal V antraštinės dalies II skyrių vykdoma veikla ir su tai veiklai įgyvendinti reikalingais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, ir ją laiku pateikia Administracinei valdybai, kad ji spėtų ją įtraukti į metinę darbo programą;

(c) rengia ir tvirtina tą metinės ataskaitos dalį, kuri yra susijusi su pagal V antraštinės dalies II skyrių vykdoma Agentūros veikla ir perspektyvomis ir su tai veiklai ir perspektyvoms įgyvendinti reikalingais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, ir ją laiku pateikia Administracinei valdybai, kad ji spėtų ją įtraukti į metinę ataskaitą.

81 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas

1. Saugumo akreditavimo valdyba iš savo narių išsirenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją dviejų trečdalių visų balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Jeigu po dviejų Saugumo akreditavimo valdybos posėdžių nepasiekiama dviejų trečdalių balsų daugumos, reikalinga paprasta balsų dauguma.

2. Pirmininko pavaduotojas automatiškai pakeičia pirmininką, jei šis negali vykdyti savo pareigų.

3. Saugumo akreditavimo valdyba turi teisę atleisti iš pareigų pirmininką, pirmininko pavaduotoją ar juos abu. Sprendimą šiuo klausimu ji priima dviejų trečdalių narių balsų dauguma.

4. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas skiriami dvejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsiama vieną kartą. Bet kurio iš asmenų kadencija pasibaigia jam nustojus būti Saugumo akreditavimo valdybos nariu.

82 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos organizaciniai klausimai

1. Saugumo akreditavimo valdyba turi teisę naudotis visais žmogiškaisiais ir materialiniais ištekliais, reikalingais nepriklausomai atlikti užduotis. Ji gali susipažinti su visa jos užduočių vykdymui naudinga informacija, kurią turi kiti Agentūros organai, nedarant poveikio 36 straipsnio i punkte nurodytiems savarankiškumo ir nepriklausomumo principams.

2. Saugumo akreditavimo valdyba ir jos prižiūrimi Agentūros darbuotojai veiklą vykdo tokiu būdu, kad užtikrintų savarankiškumą ir nepriklausomumą nuo kitos Agentūros veiklos, visų pirma su sistemų eksploatavimu susijusios veiklos, laikydamiesi įvairių Programos komponentų tikslų. Nė vienam Agentūros darbuotojui, prižiūrimam Saugumo akreditavimo valdybos, negali vienu metu būti paskirta vykdyti kitas Agentūros užduotis.

   To siekiant Agentūroje nustatoma veiksminga darbuotojų, vykdančių veiklą, kuriai taikomas V antraštinės dalies II skyrius, ir kitų Agentūros darbuotojų, organizacinė segregacija. Saugumo akreditavimo valdyba nedelsiant informuoja vykdomąjį direktorių, Administracinę valdybą ir Komisiją apie aplinkybes, dėl kurių galėtų būti varžomas savarankiškumas ir nepriklausomumas. Jeigu Agentūroje problema neišsprendžiama, Komisija išnagrinėja padėtį konsultuodamasi su atitinkamomis šalimis. Remdamasi to nagrinėjimo rezultatais Komisija imasi atitinkamų problemos sprendimo priemonių, kurias Agentūra turi įgyvendinti, ir apie tai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Saugumo akreditavimo valdyba įsteigia jai pavaldžius organus konkretiems klausimams spręsti, kurie veiktų pagal jos nurodymus. Visų pirma, užtikrinant būtiną veiklos tęstinumą, įsteigiama specialistų grupė, kuri atlieka saugumo analizės apžvalgas ir tyrimus, kad parengtų atitinkamas rizikos ataskaitas, padedančias valdybai rengti sprendimus. Saugumo akreditavimo valdyba gali sudaryti ir panaikinti ekspertų grupes, skirtas prisidėti prie specialistų grupės darbo.

83 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos pirmininko užduotys

1. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas užtikrina, kad valdyba savo saugumo akreditavimo veiklą vykdytų visiškai nepriklausomai, be to, jis atlieka šias užduotis:

   (a) prižiūrimas Saugumo akreditavimo valdybos administruoja saugumo akreditavimo veiklą;

   (b) vadovaujamas Saugumo akreditavimo valdybos įgyvendina Agentūros daugiamečių ir metinių darbo programų dalį, nurodytą V antraštinės dalies II skyriuje;

   (c) bendradarbiauja su vykdomuoju direktoriumi, kad padėtų jam parengti etatų plano projektą, nurodytą 84 straipsnio 4 dalyje, ir Agentūros organizacinę struktūrą;

   (d) parengia pažangos ataskaitos dalį dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytos veiklos ir ją laiku pateikia Saugumo akreditavimo valdybai bei vykdomajam direktoriui, kad jie spėtų ją įtraukti į pažangos ataskaitą;

   (e) parengia metinės ataskaitos ir veiksmų plano dalį dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytos veiklos ir laiku pateikia jas vykdomajam direktoriui;

   (f) atstovauja Agentūrai sprendžiant klausimus, susijusius su V antraštinės dalies II skyriuje nurodyta veikla ir sprendimais;

(g) V antraštinės dalies II skyriuje nurodytą veiklą vykdančio Agentūros darbuotojų atžvilgiu naudojasi 77 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytais įgaliojimais, kurie jam suteikti laikantis 77 straipsnio 3 dalies ketvirtos pastraipos.

2. Dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytos veiklos Europos Parlamentas ir Taryba Saugumo akreditavimo valdybos pirmininką gali iškviesti į šias institucijas pasikeisti nuomonėmis apie Agentūros darbą ir perspektyvas, taip pat apie daugiametę ir metinę darbo programą.

III SKYRIUS

Agentūrai taikomos finansinės nuostatos

84 straipsnis

Agentūros biudžetas

1. Nedarant poveikio kitiems ištekliams ir mokesčiams, visų pirma nurodytiesiems 36 straipsnyje, Agentūros pajamos apima Sąjungos įnašą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, kuriuo užtikrinamas pajamų ir išlaidų balansas.

2. Agentūros pajamos apima darbuotojų, administracines ir infrastruktūros išlaidas, veiklos išlaidas ir išlaidas, susijusias su Saugumo akreditavimo valdybos, įskaitant 37 straipsnio 3 dalyje nurodytus organus, veikla ir Agentūros sudarytomis sutartimis bei susitarimais, siekiant padėti vykdyti jai pavestas užduotis.

3. Pajamos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

4. Vykdomasis direktorius, glaudžiai bendradarbiaudamas su Saugumo akreditavimo valdybos pirmininku, dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytos veiklos parengia kitų finansinių metų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą aiškiai atskirdamas sąmatos projekto dalis, susijusias su saugumo akreditavimo veikla ir kita Agentūros veikla. Saugumo akreditavimo valdybos pirmininkas gali parengti pranešimą dėl to projekto, o vykdomasis direktorius pateikia sąmatos projektą bei pranešimą Administracinei valdybai ir Saugumo akreditavimo valdybai kartu su etatų plano projektu.

5. Kiekvienais metais Administracinė valdyba, remdamasi pajamų ir išlaidų sąmatos projektu ir glaudžiai konsultuodamasi su Saugumo akreditavimo valdyba dėl V antraštinės dalies II skyriuje nurodytos veiklos, parengia kitų finansinių metų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatą.

6. Ne vėliau kaip sausio 31 d. Administracinė valdyba perduoda Komisijai ir trečiosioms šalims ar tarptautinėms organizacijoms, su kuriomis Agentūra yra sudariusi susitarimus pagal 98 straipsnį, bendrojo programavimo dokumento projektą kartu su, be kita ko, sąmata, etatų plano projektu ir preliminaria metine darbo programa.

7. Pajamų ir išlaidų sąmatą kartu su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektu Komisija perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai (toliau – biudžeto valdymo institucija).

8. Remdamasi sąmata, Komisija į Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektą įtraukia sąmatas, kurios, jos manymu, reikalingos etatų planui, ir bendrajam biudžetui priskirtą subsidijos dydį, kuriuos ji pateikia biudžeto valdymo institucijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį.

9. Biudžeto valdymo institucija tvirtina Agentūros įnašui skirtus asignavimus ir patvirtina Agentūros etatų planą.

10. Biudžetą tvirtina Administracinė valdyba. Jis tampa galutinis galutinai patvirtinus Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą. Prireikus jis atitinkamai koreguojamas.

11. Administracinė valdyba kuo greičiau praneša biudžeto valdymo institucijai apie ketinimą įgyvendinti bet kokį projektą, galintį sukelti dideles finansines pasekmes biudžeto finansavimui, ypač apie bet kokius su nuosavybe susijusius projektus, pavyzdžiui, pastatų nuomos ar pirkimo. Apie tai ji praneša Komisijai.

12. Jei biudžeto valdymo institucijos skyrius praneša apie savo ketinimą pateikti nuomonę, jis savo nuomonę Administracinei valdybai išsiunčia per šešias savaites nuo pranešimo apie projektą dienos.

85 straipsnis

Agentūros biudžeto vykdymas

1. Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.

2. Vykdomasis direktorius kiekvienais metais pateikia biudžeto valdymo institucijai visą vertinimo pareigoms vykdyti reikalingą informaciją.

86 straipsnis

Agentūros finansinių ataskaitų pateikimas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas

Agentūros preliminarios ir galutinės finansinės ataskaitos pateikiamos ir biudžeto įvykdymas patvirtinamas laikantis Finansinio reglamento ir Finansinio pagrindų reglamento, taikomų Finansinio reglamento [70 straipsnyje] nurodytoms įstaigoms, taisyklių ir tvarkaraščio.

87 straipsnis

Agentūrai taikomos finansinės nuostatos

Pasikonsultavusi su Komisija, Administracinė valdyba patvirtina Agentūrai taikomas finansines taisykles. Tos taisyklės negali nukrypti nuo Finansinio pagrindų reglamento, skirto Finansinio reglamento [70 straipsnyje] nurodytoms įstaigoms, išskyrus atvejus, kai taip nukrypti aiškiai reikia dėl Agentūros veiklos ir yra gautas išankstinis Komisijos sutikimas.

V SKYRIUS

Agentūros žmogiškieji ištekliai

88 straipsnis

Agentūros darbuotojai

1. Agentūros įdarbintiems darbuotojams taikomi Tarnybos nuostatai, Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir Sąjungos institucijų bendrai priimtos taisyklės dėl tų Tarnybos nuostatų bei Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų taikymo.

2. Agentūros darbuotojai yra Agentūros įdarbinti jos uždaviniams vykdyti reikalingi tarnautojai. Jie turi turėti asmens patikimumo pažymėjimą, atitinkantį informacijos, su kuria jie dirba, slaptumo lygį.

3. Agentūros vidaus taisyklėmis, tiksliau Administracinės valdybos darbo tvarkos taisyklėmis, Saugumo akreditavimo valdybos darbo tvarkos taisyklėmis, Agentūrai taikomomis finansinėmis taisyklėmis, Tarnybos nuostatų įgyvendinimo taisyklėmis ir galimybės susipažinti su dokumentais taisyklėmis, užtikrinamas saugumo akreditavimo veiklą vykdančių darbuotojų savarankiškumas ir nepriklausomumas nuo kitą Agentūros veiklą vykdančių darbuotojų, kaip nurodyta 36 straipsnio i punkte.

89 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus paskyrimas ir kadencija

1. Vykdomasis direktorius įdarbinamas kaip Agentūros laikinasis darbuotojas, laikantis Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punkto.

   Vykdomąjį direktorių Administracinė valdyba skiria iš Komisijos pasiūlyto kandidatų sąrašo, sudaryto Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose leidiniuose paskelbus kvietimą teikti paraiškas ir įvykus atviram ir skaidriam konkursui, atsižvelgdama į jo nuopelnus ir dokumentais patvirtintus administracinius bei vadovavimo gebėjimus, taip pat į jo kompetenciją ir darbo patirtį atitinkamose srityse.

   Administracinės valdybos pasirinktas kandidatas į vykdomojo direktoriaus postą gali būti pakviestas kuo greičiau padaryti pareiškimą Europos Parlamente ir atsakyti į Parlamento narių klausimus.

   Sudarant sutartis su vykdomuoju direktoriumi Agentūrai atstovauja Administracinės valdybos pirmininkas.

   Administracinė valdyba priima sprendimą dėl vykdomojo direktoriaus paskyrimo dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma.

2. Vykdomojo direktoriaus kadencija – penkeri metai. Baigiantis vykdomojo direktoriaus kadencijai, Komisija įvertina jo veiklos rezultatus, atsižvelgdama į būsimas Agentūros užduotis bei iššūkius.

   Remdamasi Komisijos pasiūlymu, pateiktu atsižvelgiant į pirmoje pastraipoje nurodytą vertinimą, Administracinė valdyba vykdomojo direktoriaus kadenciją gali pratęsti vieną kartą ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui.

   Sprendimas dėl vykdomojo direktoriaus kadencijos pratęsimo priimamas dviejų trečdalių jos narių balsų dauguma.

   Vykdomasis direktorius, kurio kadencija buvo pratęsta, negali po to dalyvauti atrankos, skirtos tam pačiam postui, procedūroje.

   Administracinė valdyba informuoja Europos Parlamentą apie ketinimą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją. Prieš pratęsiant vykdomojo direktoriaus kadenciją, jis gali būti pakviestas padaryti pareiškimą atitinkamuose Europos Parlamento komitetuose ir atsakyti į Parlamento narių klausimus.

3. Administracinė valdyba gali atleisti vykdomąjį direktorių remdamasi Komisijos pasiūlymu arba trečdalio savo narių pasiūlymu, priimdama sprendimą dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma.

4. Europos Parlamentas ir Taryba vykdomąjį direktorių gali iškviesti į šias institucijas pasikeisti nuomonėmis apie Agentūros darbą ir perspektyvas, taip pat apie daugiametę ir metinę darbo programą. Pasikeičiant tomis nuomonėmis nesvarstomi su saugumo akreditavimo veikla susiję klausimai, nurodyti V antraštinės dalies II skyriuje.

90 straipsnis

Nacionalinių ekspertų delegavimas į Agentūrą

Agentūra gali įdarbinti valstybių narių, valstybių narių agentūrų arba tarptautinių organizacijų ekspertus. Šie ekspertai turi turėti asmens patikimumo pažymėjimą, atitinkantį informacijos, su kuria

jie dirba, slaptumo lygį. Šiems darbuotojams netaikomi Tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos.

VI SKYRIUS

KITOS NUOSTATOS

91 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai ir jos darbuotojams taikomas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėtas prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo.

92 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės ir veiklos sąlygos

1. Susitarime dėl būstinės, kurį, pritarus Administracinei valdybai, Agentūra sudaro su priimančiąja valstybe nare, nustatomos reikiamos nuostatos dėl Agentūros įkūrimo priimančiojoje valstybėje narėje ir patalpų, kurias turi suteikti ta valstybė narė, taip pat specialiosios taisyklės, priimančioje valstybėje narėje taikomos Agentūros vykdomajam direktoriui, Administracinės valdybos nariams, darbuotojams ir jų šeimų nariams.
2. Agentūrą priimanti valstybė narė užtikrina kuo geresnes sąlygas Agentūrai sklandžiai ir efektyviai veikti, įskaitant daugiakalbį europinį mokymą darbuotojų vaikams ir reikiamą transporto infrastruktūrą.

93 straipsnis

Agentūros nuostatos dėl kalbų vartojimo

1. Agentūrai taikomos 1958 m. balandžio 15 d. Reglamento Nr. 1, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje[33], nuostatos.
2. Agentūros veiklai būtinas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

94 straipsnis

Teisės susipažinti su Agentūros saugomais dokumentais politika

1. Agentūros saugomiems dokumentams taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001.
2. Administracinė valdyba priima Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 įgyvendinimo priemones.
3. Dėl Agentūros priimtų sprendimų pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį gali būti pateiktas skundas ombudsmenui arba pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme atitinkamai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 ir 263 straipsnius.

95 straipsnis

Agentūros vykdoma sukčiavimo prevencija

1. Siekdama palengvinti kovą su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2013 (ES, Euratomas), per šešis mėnesius

[33] OL 17, 1958 10 6, p. 385–386.

nuo veiklos pradžios Agentūra prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų[34] ir priima atitinkamas visiems Agentūros darbuotojams taikytinas nuostatas naudodama to susitarimo priede pateiktą šabloną.

2. Europos Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų iš Agentūros, dokumentų auditą ir auditą vietoje.

3. Vadovaudamasi Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatomis ir procedūromis, OLAF gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus vietoje ir patikras, kad nustatytų, ar būta sukčiavimo, korupcijos arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios Sąjungos finansiniams interesams, atvejų, susijusių su Agentūros finansuojama dotacija arba sutartimi.

4. Nedarant poveikio šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalims, į Agentūros bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis susitarimus, sutartis, susitarimus dėl dotacijos ir sprendimus dėl dotacijos skyrimo įtraukiamos nuostatos, kuriomis Europos Audito Rūmai ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) aiškiai įgaliojami atlikti tokį auditą ir tyrimus pagal savo kompetenciją.

96 straipsnis

Agentūros saugoma įslaptinta ar neskelbtina neįslaptinta informacija

Agentūra, pasikonsultavusi su Komisija, priima savo pačios saugumo taisykles, prilygstančias Komisijos saugumo taisyklėms, skirtoms Europos Sąjungos įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti, įskaitant keitimosi tokia informacija, jos tvarkymo ir saugojimo taisykles, pagal 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje[35] ir 2015/444[36].

97 straipsnis

Agentūros atsakomybė

1. Agentūros sutartinė atsakomybė reglamentuojama atitinkamai sutarčiai taikytina teise.

2. Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią Agentūros sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.

3. Nesutartinės atsakomybės atveju Agentūra pagal bendruosius teisės principus, bendrus valstybių narių teisei, atlygina žalą, kurią padaro jos padaliniai arba jos darbuotojai eidami savo pareigas.

4. Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso ginčai dėl 3 dalyje nurodytos žalos atlyginimo.

5. Asmeninę Agentūros tarnautojų atsakomybę Agentūrai reglamentuoja nuostatos, išdėstytos jiems taikomuose Tarnybos nuostatuose arba Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose.

---

[34] OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

[35] 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).

[36] 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

98 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis

1. Agentūros veikloje gali dalyvauti trečiosios valstybės, kurios tuo tikslu yra sudariusios susitarimus su Sąjunga.

2. Remiantis atitinkamomis 1 dalyje nurodytų susitarimų nuostatomis, parengiamos nuostatos, kuriomis konkrečiai įvardijamas tų susijusių trečiųjų valstybių dalyvavimo Agentūros darbe pobūdis, mastas ir būdas, įskaitant su dalyvavimu Agentūros vykdomose iniciatyvose, finansiniais įnašais ir darbuotojais susijusias nuostatas. Tų susitarimų nuostatos dėl darbuotojų visais atvejais turi atitikti Tarnybos nuostatus.

3. Administracinė valdyba priima santykių su trečiosiomis valstybėmis ar tarptautinėmis organizacijomis Agentūros kompetencijai priklausančiais klausimais strategiją.

4. Komisija užtikrina, kad Agentūra santykius su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis palaikytų laikydamasi savo įgaliojimų ir esamos institucinės sistemos, sudarydama atitinkamą darbinį susitarimą su vykdomuoju direktoriumi.

99 straipsnis

Interesų konfliktai

1. Administracinės valdybos ir Saugumo akreditavimo valdybos nariai, vykdomasis direktorius, deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir stebėtojai pateikia įsipareigojimų deklaraciją ir bet kokių tiesioginių ar netiesioginių interesų, kurie galėtų būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą, buvimo ar nebuvimo deklaraciją. Tos deklaracijos yra tikslios ir išsamios. Jos parengiamos raštu susijusiems asmenims pradedant tarnybą ir kasmet atnaujinamos. Prireikus jos atnaujinamos, visų pirma jeigu įvyksta svarbių susijusių asmenų asmeninių aplinkybių pokyčių.

2. Prieš posėdį, kuriame jie dalyvaus, Administracinės valdybos ir Saugumo akreditavimo valdybos nariai, vykdomasis direktorius, taip pat deleguotieji nacionaliniai ekspertai, stebėtojai ir išorės ekspertai, dalyvaujantys *ad hoc* darbo grupėse, pateikia tikslią ir išsamią bet kokių interesų, kurie galėtų būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą sprendžiant darbotvarkės klausimus, buvimo ar nebuvimo deklaraciją, ir susilaiko nuo dalyvavimo aptariant tokius punktus ir dėl jų balsuojant.

3. Administracinė valdyba ir Saugumo akreditavimo valdyba savo darbo tvarkos taisyklėse nustato praktines nuostatas, susijusias su taisyklėmis dėl 1 ir 2 dalyse nurodyto interesų deklaravimo ir su interesų konfliktų prevencija bei valdymu.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

100 straipsnis

Darbo programa

Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas, kurios gali būti susijusios su kiekvienu Programos komponentu. Kai taikoma, darbo programose nustatoma bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.

101 straipsnis

Stebėsena ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, kuriais grindžiama Programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 4 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaita, pateikiami priede.

2. Komisijai pagal 105 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl priedo pakeitimų, kad reikiamais atvejais būtų peržiūrėti ir (arba) papildyti rodikliai.

3. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams ir (jei reikia) valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

4. Taikant 1 dalies nuostatas, Sąjungos lėšų gavėjai privalo pateikti atitinkamą informaciją. Duomenys, kurių reikia veiklos rezultatams patikrinti, renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku.

102 straipsnis

Vertinimas

1. Komisiją Programą įvertina laiku, kad vertinimų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.

2. Tarpinis Programos vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Programos įgyvendinimo pradžios.

3. Baigiant įgyvendinti Programą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą.

4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

5. Su šio reglamento vykdymu susiję subjektai teikia Komisijai duomenis ir informaciją, būtinus pirmoje dalyje nurodytam įvertinimui atlikti.

6. Ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d., o vėliau – kas penkerius metus Komisija, remdamasi savo gairėmis, vertina Agentūros veiklos rezultatus – visų pirma jos tikslus, įgaliojimus, uždavinius ir veiklos vietą. Visų pirma vertinamas galimas poreikis keisti Agentūros įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinės pasekmės. Taip pat vertinama, kaip Agentūra taiko savo politiką dėl interesų konfliktų ir Saugumo akreditavimo valdybos nepriklausomumo bei savarankiškumo.

   Jeigu Komisija mano, kad atsižvelgiant į Agentūrai iškeltus tikslus ir užduotis bei suteiktus įgaliojimus Agentūrai nebėra pagrindo tęsti savo veiklą, prireikus ji gali pasiūlyti šį reglamentą iš dalies pakeisti.

   Komisija pateikia Agentūros vertinimo ir jo išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Agentūros administracinei valdybai ir Saugumo akreditavimo valdybai. Vertinimo rezultatai skelbiami viešai.

103 straipsnis

Auditas

Asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgaliotų asmenų ar subjektų, atliktu Sąjungos įnašo naudojimo auditu grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį.

104 straipsnis

Asmens duomenų ir privatumo apsauga

Įgyvendinant šiame reglamente nustatytas užduotis ir veiksmus visi asmens duomenys (įskaitant Europos Sąjungos kosmoso agentūros tvarkomus duomenis) tvarkomi laikantis asmens duomenų apsaugos srities taikomų teisės aktų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 2016/679. Administracinė valdyba nustato priemones, kuriomis Agentūra taiko Reglamentą (EB) Nr. 45/2001, įskaitant priemones dėl Agentūros duomenų apsaugos pareigūno paskyrimo. Šios priemonės nustatomos pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

DELEGAVIMAS IR ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

105 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 52 ir 101 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 52 ir 101 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 52 ir 101 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

106 straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal skubos procedūrą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja nedelsiant ir yra taikomas, jei nepareiškiama prieštaravimų pagal 2 dalį. Pranešime apie deleguotąjį aktą Europos Parlamentui ir Tarybai nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.

2. Europos Parlamentas ir Taryba gali per [šešias savaites] nuo pranešimo dienos pateikti prieštaravimą dėl deleguotųjų teisės aktų. Tokiu atveju aktas nustoja galioti. Prieštaravimus pareiškusi institucija nurodo prieštaravimų dėl deleguotojo teisės akto priežastis.

107 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

108 straipsnis

Informavimas, ryšiai ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su Programa ir jos veiksmais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 4 straipsnyje nurodytais tikslais.
3. Agentūra gali savo iniciatyva užsiimti informavimo veikla savo kompetencijos srityje. Komunikacijos veiklai skiriami ištekliai neturi trukdyti veiksmingai vykdyti 30 straipsnyje nurodytus uždavinius. Komunikacijos veikla vykdoma laikantis atitinkamų Administracinės valdybos patvirtintų komunikacijos ir sklaidos planų.

109 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 ir (ES) Nr. 377/2014 bei Sprendimas Nr. 541/2014/ES panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.
2. Nuorodos į panaikintus teisės aktus laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

110 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos ir paslaugų tęstinumas po 2027 m.

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal reglamentus (ES) Nr. 377/2014, 1285/2013 ir 912/2010 bei Sprendimą Nr. 541/2014/ES, kuris toliau taikomas tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami. Visų pirma pagal Sprendimo 541/2014/ES 7 straipsnio 3 dalį įsteigtas konsorciumas teikia SST paslaugas tris mėnesius po SST sudarančių nacionalinių subjektų susitarimo dėl 57 straipsnyje numatytos SST partnerystės.

2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal reglamentus Nr. 377/2014 ir 1285/2013 bei Sprendimą Nr. 541/2014/ES, prie šios Programos.

3. Kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus, prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 straipsnio 4 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti.

111 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

[Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.]

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) *(programų grupė)*

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

3.2.2. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Sąjungos kosmoso programa

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) *(programų grupė)*

1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

04.0201 KOSMOSO PROGRAMA

04.01 KOSMOSO PROGRAMOS ADMINISTRAVIMAS

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☑ **nauja priemone**

☐ **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**[37]

☑ **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

✓ **vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują priemonę**

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Kosmoso programos įgyvendinimo užduotims reikės:

- sudaryti būtinus susitarimus dėl įnašų su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, siekiant užtikrinti paslaugų (GNSS ir „Copernicus“) tęstinumą bei naujos veiklos plėtojimą (SSA ir GOVSATCOM). Šie susitarimai dėl įnašų apims visus veiksmus, kurių reikia imtis ir kurie bus stebimi siekiant užtikrinti visų pagal Kosmoso programą numatytų veiksmų įgyvendinimą ir valdymą,

- įdarbinti Europos Komisijoje darbuotojus, kurių reikia, kad būtų galima valdyti programą ir veiksmingai stebėti įvairių agentūrų, ypač Agentūros, darbą,

- aprūpinti Agentūrą darbuotojais ir biudžetu, kurių reikia, kad būtų tinkamai įgyvendinti įvairūs veiksmai, už kuriuos, kaip numatyta būsimame reglamente, bus atsakinga Agentūra.

1.4.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Svarbiausias Sąjungos kompetencijos kosmoso politikos srityje pagrindas yra SESV 189 straipsnis. Tai yra pasidalijamoji kompetencija su valstybėmis narėmis.

[37] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Kosmoso programos plėtra ir eksploatavimas viršija atskirų valstybių narių finansinius ir techninius pajėgumus; šie tikslai gali būti pasiekti tik ES lygmeniu. Komerciniam sektoriui nesama jokio perspektyvaus verslo modelio, o atskiros valstybės narės neturi galimybės kurti ir eksploatuoti būtiną infrastruktūrą. Šiame reglamente siūlomų su kosmosu susijusių investicijų rūšys privačiam sektoriui yra pernelyg rizikingos ir apima sritis, kuriose investicijų grąža per ilgai trunka (visų pirma, jos viršija palydovo naudojimo laiką, per kurį privatūs veiklos vykdytojai turi atgauti savo investicijas).

Dabartinis pasaulinių palydovinės navigacijos sistemų (GNSS) modelis suteikia laisvą prieigą prie palydovinių signalų, todėl joks privatus investuotojas neinvestuotų į pasaulinę navigacijos sistemą, juolab atsižvelgiant į tai, kad egzistuoja du pagrindiniai konkurentai (JAV GPS ir Rusijos „Glonass“), kurie visiems naudotojams suteikia laisvą prieigą prie duomenų. GALILEO ir EGNOS yra ypatingos svarbos Europos infrastruktūra, padedanti kurti saugią ir apsaugotą Europą. Be to, jos stiprina Europos vaidmenį pasaulyje. Atsižvelgiant į tai, kad konkurencija su kitomis palydovinės navigacijos sistemomis (visos valdomos valstybės) vis didėja, labai svarbu, kad Sąjunga sukurtų ir vystytų savo sistemas, kurias taikydama ji galėtų išlikti geriausia partnere tarptautinėje arenoje.

Iš pradžių buvo manoma, kad klientai, kuriems teikiami „Copernicus“ duomenys, bus viešasis sektorius. Duomenys teikiami nemokamai privačiajam ir viešajam sektoriui, siekiant skatinti jų naudojimą ir su tuo susijusią pridedamąją vertę ES ekonomikai. „Copernicus“ teikia viešojo sektoriaus paslaugas, kurių neapima rinka ir kurioms pramonė nekurs infrastruktūros, nes pradinės investicijos yra per didelės, pernelyg rizikingos arba naudotojų ratas pernelyg suskaidytas. Todėl tebėra neaišku, ar vien privačiajam sektoriui patikėjus teikti tokius duomenis jie būtų prieinami, o papildomos pasekmės būtų dar ir tai, kad ES nebūtų susijusių išteklių savininkė.

Palydovų nuosavybė yra ilgainiui geriausias būdas įgyvendinti ir išlaikyti laisvos, visapusiškos ir atviros duomenų politikos tikslą, nes ES nepriklausys nuo to, ar privatus veiklos vykdytojas investuos į palydovų sistemą, kad teiktų duomenis (rizika, kad duomenų teikėjo padėtis taps monopolinė).

Trumpai tariant, kiek tai susiję su „Copernicus“ ir EGNSS, dėl investavimo laikotarpio ir netikrumo, ar bus pakankamų pajamų, reikalingas viešasis finansavimas.

Galiausiai, pačių SST ir GOVSATCOM finansuoti nacionaliniu lygmeniu neįmanoma. Taigi, ES lygmeniu telkiant išteklius ir įrenginius gaunama papildomos naudos.

Numatyta ES kosmoso programa laikoma proporcinga, nes ji apima tik tuos aspektus, kurių valstybės narės negali tinkamai įgyvendinti pačios, o Sąjunga gali pasiekti geresnių rezultatų. Didelė valstybių narių parama Kosmoso strategijai rodo, kad valstybės narės mano Kosmoso programos elementus esant esminius.

Numatomas poveikis

„Copernicus“

Atliekant išsamią „Copernicus“ sąnaudų ir naudos analizę nagrinėtas programos ekonominis poveikis ir poveikis aplinkai bei visuomenei. Padaryta pagrindinė išvada, kad 2017–2035 m. pagal programą „Copernicus“ tikimasi gauti 67–131 mlrd. EUR

naudą Europos visuomenei. Apie 84 proc. naudos teks tolesnės grandies sektoriui ir galutinių naudotojų segmentams (likusis dalis – pirmesnės ir vidurinės grandies sektoriams). Užtikrinus programos tęstinumą po 2021 m., nauda 10–20 kartų viršytų sąnaudas.

Jau dabar tolesnės grandies sektorius ir galutiniai naudotojai gauna toliau aprašytą naudą.

Ekonominė nauda:

– didesnės Žemės stebėjimo tolesnės grandies sektoriaus pajamos,

– didesnis žemės ūkio našumas dėl pažangaus ir tiksliojo ūkininkavimo.

Nauda aplinkai:

– išmetamo CO2 kiekio sumažinimas dėl išaugusios atsinaujinančiosios energijos gamybos,

– didelių miško plotų išsaugojimas dėl geresnės gaisrų prevencijos,

– biologinės įvairovės išsaugojimas dėl žemės naudojimo stebėjimo.

Nauda visuomenei:

– gyvybių gelbėjimas greičiau reaguojant į gaivalines nelaimes,

– neteisėtos prekybos mažinimas dėl geresnio sienų stebėjimo.

Tikimasi, kad pirmesnės grandies sektoriuje 2021–2027 m. bus sukurta apie 12 000 darbo metų, o tai reiškia vidutiniškai 1 700 nuolatinių darbo vietų. Be to, 2008–2020 m. užtikrinta dar 18 000 darbo metų. Tikimasi, kad tolesnės grandies sektoriuje bus sukurta 27 000–37 000 darbo metų. Papildomos naudos kiekybiškai įvertinti neįmanoma (dėl duomenų trūkumo arba didelio netikrumo), tačiau ji labai svarbi priimant politinius sprendimus:

– Europos savarankiškumo (nepriklausomumo nuo trečiųjų valstybių duomenų šaltinių) vertė,

– labai ilgalaikė nuolatinio ir reguliaraus (30–50 metų) Žemės stebėjimo nauda (atsižvelgiant į didėjančią darnaus vystymosi ir kovos su klimato kaita svarbą),

– lėšų sutaupymas dėl bendros ES programos ir nacionalinių iniciatyvų koordinavimo,

– su išorės veiksmais susijusi nauda.

GALILEO ir EGNOS

Remiantis išsamiu GSA GNSS rinkos stebėjimo tyrimu, pasaulinė palydovinės navigacijos produktų bei paslaugų rinka ir toliau sparčiai augs ir iki 2030 m. pasieks apie 250 mlrd. EUR.

Europos GNSS pridėtinė vertė – ne tik užtikrinti Europos kompetenciją ypatingos svarbos technologijų srityje, bet ir didelę makroekonominę naudą Europos Sąjungai, skatinti naujų GNSS grindžiamų paslaugų ir produktų kūrimą ir kurti papildomą technologijų naudą moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms.

Šiuo metu daugiau nei 100 mln. su EGNOS ir (arba) GALILEO paslaugomis suderinamų prietaisų priklauso Europos piliečiams, o 2027 m. Europos Sąjungoje turėtų būti gabenama iki 290 mln. GNSS prietaisų, vadinasi, EGNOS ir GALILEO naudotojų ratas labai išaugs.

Didžiausias poveikis bus padarytas transporto, telekomunikacijų, žemės ūkio ir saugos sektoriams. Todėl tikimasi, kad galutiniams naudotojams bus naudingi šie dalykai:

– kai kurios naujos GNSS prietaikos;

– 3 000 darbo vietų pirmesnės grandies pramonės sektoriuje ir 50 000 darbo vietų tolesnės grandies pramonės sektoriuje;

– tobulesnės transporto paslaugos ir geresnis eismo valdymas (tai bus naudinga įvairioms sritims);

– veiksmingesnės pagalbos tarnybos ir lengvai prieinama jų pagalba;

– nauda aplinkai, pavyzdžiui, išmetamo CO2 kiekio mažinimas, ir

– geresnis pasėlių valdymas bei tvarus aprūpinimas maistu.

Saugus palydovinis ryšys (GOVSATCOM)

ES GOVSATCOM užtikrins prieigą prie saugaus palydovinio ryšio. Taip bus netiesiogiai prisidedama prie ES saugumo interesų. Pavyzdžiui, valstybėse narėse bus remiamos civilinės saugos pajėgos ir nacionalinė policija, viešojo saugumo funkcijas vykdančios institucijos, sienos apsaugos pareigūnai ir jūrų bei pakrančių pajėgos. ES lygmeniu tai palengvins ES agentūrų, kaip antai FRONTEX ir EMSA, darbą ir sustiprins civilinės saugos bei humanitarinių intervencinių priemonių veiksmingumą ES ir visame pasaulyje.

Kosmoso stebėjimas ir sekimas (SST)

SST yra svarbi kosmoso įrenginių saugumo užtikrinimo priemonė. Labai padaugėjus paleidimų eksponentiškai pagausėjo kosminių šiukšlių. Remiantis Jungtinių Amerikos Valstijų pateiktais duomenimis, daugiau kaip 500 000 vienetų kosminių šiukšlių patenka į Žemės orbitą ir kelia labai didelę grėsmę orbitoje skriejantiems palydovams, todėl joms susidūrus su bet kokiu palydovu jam gali būti padaryta didelė žala arba palydovas gali būti visiškai sunaikintas. Siūlomi SST veiksmai apimtų SST paslaugų finansavimą ir esamų nacionalinių SST pajėgumų tinklų kūrimą bei tobulinimą, numatant galimybę remti naujų SST įrenginių kūrimą. Tikslas būtų padidinti ES SST veiklos rezultatyvumą ir veiksmingumą, taip pat jos papildomumą su JAV veikla. Tokiu būdu ES galės užkirsti kelią palydovų susidūrimams su kosminėmis šiukšlėmis ir geriau apsaugoti ES įrenginius.

Kosmoso meteorologiniai reiškiniai ir šalia Žemės skriejantys objektai

Kosmoso meteorologiniai reiškiniai yra įvairūs (spinduliuotės audros, svyruojantys magnetiniai laukai ir energijos dalelių spiečiai) ir kiekvienas iš jų daro skirtingą poveikį su kosmosu susijusiems ar antžeminiams įrenginiams. Kosmoso meteorologiniai reiškiniai gali padaryti poveikį visiems ES įrenginiams, sudarantiems ES kosmoso srities veiksmų pagrindą, todėl siekiant juos apsaugoti ir užtikrinti, kad kitos kosmoso srities paslaugos būtų veiksmingos ir patikimos, reikia kurti kosmoso meteorologiniams reiškiniams skirtą sistemą. Kosmoso meteorologines paslaugas plėtoja ir koordinuoja EKA ir kai kurios valstybės narės. Tačiau jos daugiausia orientuotos į mokslą ir turi būti pritaikytos taip, kad atitiktų veiklos vykdytojų poreikius. Remdamasi EKA ir nacionaline veikla ir ją papildydama, ES siūlo remti nenutrūkstamą funkcinių kosmoso meteorologinių paslaugų teikimą atsižvelgiant į ES naudotojų poreikius. Tai padės išvengti žalos kosmoso ir antžeminei infrastruktūrai.

Kalbant apie šalia Žemės skriejančius objektus, siekiama ne kurti naujas funkcines paslaugas, o planuoti bei jungti į tinklą Europos su šalia Žemės skriejančiais objektais susijusius išteklius ir remti ES su civiline sauga susijusių valdžios institucijų veiklos koordinavimą. Tai padės sujungti veiklą ES lygmeniu ir sustiprinti ES poziciją palaikant ryšius su pagrindiniais tarptautiniais partneriais.

1.4.3. Panašios patirties išvados

Įgyvendinant ankstesnes programas įgyta patirtis

GNSS ir „Copernicus“: pasiekimai ir įgyta patirtis

GNSS ir „Copernicus“ pasiekimai ir svarba

Europos Komisija iš esmės įrodė, kad remiama pagrindinių suinteresuotųjų šalių, kaip antai EKA, ir turėdama tvirtą Europos pramonės pagrindą ji yra pajėgi įgyvendinti esamus GNSS ir „Copernicus“ veiksmus.

Atlikus EGNOS, GALILEO ir „Copernicus“ laikotarpio vidurio vertinimus ir Europos GNSS agentūros (GSA) vertinimą, pabrėžta šių investicijų svarba ES ir patvirtinti jų pagrindiniai laimėjimai.

GNSS: įgyta patirtis

Atlikus Europos GNSS laikotarpio vidurio peržiūrą nustatyta keletas su i) valdymu ir ii) saugumo valdymu susijusių sunkumų.

i) Valdymas

Valdymo struktūra atskleidė tam tikrą neveiksmingumą, t. y. nedidelį sprendimų priėmimo proceso aktyvumą, kurį lemia ne tik dalyvaujančių subjektų skaičius, bet ir skirtinga diegimo (Komisijos ir EKA įgaliojimo susitarimas) ir eksploatavimo (Komisijos ir GSA įgaliojimo susitarimas ir GSA bei EKA darbinis susitarimas) valdymo struktūra.

ii) Saugumo valdymas

Pradėjus teikti pradines paslaugas ir pereinant nuo diegimo prie eksploatavimo etapo iškilo su saugumo valdymu susijusių problemų, kurias reikia tinkamai spręsti siekiant išlaikyti ir pagerinti tinkamą EGNSS sistemų eksploatavimo saugumo lygį.

„Copernicus“: įgyta patirtis

Precedento neturinti programos „Copernicus“ sėkmė ir jos apimtis leido padaryti tokias išvadas:

i) reikia gerinti duomenų platinimą ir prieigą prie jų.

Esant labai dideliam naudotojų registracijų skaičiui reikia patobulinti su ryšiais susijusius dalykus, duomenų platinimą, prieigą prie duomenų ir duomenų parsisiuntimą. Reikia veiksmingai užtikrinti, kad būtų galima naudotis milžiniškos apimties palydoviniais duomenimis bei informacija ir kad būtų įmanoma juos derinti su kitais duomenimis (10 pB per metus, naudojant platinimo ir prieigos sistemą, kuri turi būti pajėgi teikti už šią apimtį 10 kartų didesnės apimties duomenis, nes generuojant duomenis parsisiųsdinamų duomenų apimtis yra 10 kartų didesnė);

ii) reikia geriau integruoti palydovų duomenis į kitas politikos sritis ir ekonomikos sektorius, daugiau dėmesio skiriant naudotojų gausinimui.

Programa „Copernicus“ pasiekia naudotojų grupes iš tradicinių kosmoso sričių, tačiau kol kas jai nepakankamai gerai sekasi pasiekti kitus galimus su kosmosu nesusijusius naudotojus.

STT rėmimo programa: pasiekimai ir įgyta patirtis

Pasiekimai

SST rėmimo programos įgyvendinimo ataskaitoje atkreiptas dėmesys į visų trijų funkcijų (jutiklių, apdorojimo ir paslaugų) kūrimo ir veikimo rezultatus, atsižvelgiant į palyginti trumpą laikotarpį, kurį ES SST paslauga teikiama Europos naudotojams. Tačiau įgyvendinimą kitame etape reikia paspartinti, o ES SST rėmimo programą reikia toliau tobulinti, kad būtų padidintas jos veiksmingumas.

Dabartinė STT rėmimo programa: įgyta patirtis

Dėl ataskaitų pateiktose pastabose atkreiptas dėmesys į 4 pagrindinius klausimus:

i – Europos dimensijos stoka

Nepaisant svarbių pasiekimų, paslaugos kenčia dėl menko valstybių narių bendradarbiavimo, o suinteresuotųjų šalių veiksmai pernelyg dažnai yra izoliuoti, neformuojama koordinuoto požiūrio.

ii – Europos nepriklausomumo stoka

Pagrindiniai duomenys šiuo metu yra apdorojami ir toliau tvarkomi JAV.

iii –Su valdymu susijusi problema

Dėl dabartinės susitarimo taisyklės kyla komplikacijų kasdieniame sprendimų priėmimo proceso valdyme.

iv – Finansavimo mechanizmo sudėtingumas

Įvairios dotacijos ir kvietimai teikti pasiūlymus pasirodė esantys techniniu ir administraciniu požiūriu sudėtingi.

1.4.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Kosmoso programa neapima mokslinių tyrimų, kuriems taikoma ES 9-oji bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“: pagal ES kosmoso programą teikiant palydovų duomenis ir paslaugas, kurie bus naudojami ES kosmoso programai siekiant rasti esminius pokyčius lemiančių sprendimų, bus užtikrinama vis stipresnė sinergija.

Kosmoso tyrimai yra neatskiriama programos „Europos horizontas“ pasaulinių uždavinių veiklos srities dalis, kosmoso verslumo inovacijų ekosistema bus skatinama pagal atviruųjų inovacijų veiklos sritį, o kosmoso mokslo sritis bus plečiama pasitelkiant atvirojo mokslo srities priemones. Taigi, Europos Sąjungos kosmoso programai naudos duos pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamų kosmoso tyrimų ir inovacijų rezultatai. Taip bus remiamas Sąjungos kosmoso

programos sistemų ir paslaugų plėtojimas ir stiprinamas kosmoso sektoriaus konkurencingumas.

Kosmoso programos tikslai yra panašūs į kitų Sąjungos programų, visų pirma programos „Europos horizontas“, fondo „InvestEU“, Europos gynybos fondo ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų tikslus.

Sąjungos kosmoso programos ir programos „Europos horizontas“ sinergija užtikrina, kad:

a) ES kosmoso pirmesnės ir tolesnės grandies sektorių mokslinių tyrimų ir inovacijų poreikiai identifikuojami ir nustatomi per strateginį mokslinių tyrimų ir inovacijų planavimo pagal programą „Europos horizontas“ procesą;

b) pagal Europos kosmoso programą kaip viešosios gėrybės suteikti palydovų duomenys ir paslaugos bus naudojami, be kita ko, pagal Bendrąją programą ieškant esminius pokyčius lemiančių sprendimų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, visų pirma susijusių su tvariu aprūpinimu maistu ir gamtos ištekliais, klimato stebėsena, pažangiaisiais miestais, automatizuotais automobiliais arba nelaimių valdymu;

c) „Copernicus“ duomenų ir informacijos prieigos paslaugos įsilies į Europos atvirojo mokslo debesiją ir sudarys tyrėjams ir mokslininkams palankesnes prieigos prie „Copernicus“ duomenų sąlygas. Mokslinių tyrimų infrastruktūros, visų pirma *in situ* stebėjimo tinklai, bus esminiai *in situ* stebėjimo infrastruktūros elementai, kurie sudarys sąlygas „Copernicus“ paslaugoms. Savo ruožtu joms bus naudinga „Copernicus“ teikiama informacija.

Sinergija su Sąjungos programa „InvestEU“ užtikrinama, kad verslumas ir verslo galimybės būtų skatinamos suteikiant galimybę gauti rizikos finansavimą.

Be to, daugeliui ES politikos krypčių yra naudingi ir šie ES kosmoso srities veiksmai:

pavyzdžiui, „Copernicus“ teikiamų duomenų apimtis, kokybė ir įvairovė duoda naudos ES politikai tokiose srityse kaip klimato kaitos stebėsena, aplinkos politika ar žemės ūkis. Iš tiesų, daugeliui ES politikos sričių reikalingi tikslūs ir patikimi duomenys siekiant suformuoti ilgalaikius duomenų rinkinius, tikslias kartogramas ir kt., kurie galiausiai leistų ilgainiui stebėti pagrindinius atitinkamos srities rodiklius ir užtikrinti veiksmingą tokios politikos įgyvendinimą. Kartu su navigacijos paslaugomis galima parengti ir naujas ES politikos priemones tokiose srityse kaip išmanusis ūkininkavimas arba intelektinės transporto priemonių sistemos, kuriose būtinas tiksliausias padėties nustatymas.

1.5.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

✓ **trukmė ribota**

– ✓ galioja nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31

– ✓ finansinis poveikis įsipareigojimų asignavimams nuo 2021 iki 2027 m. ir mokėjimų asignavimams – nuo 2021 iki 2027 m. ir vėliau

☐ **trukmė neribota**

– įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[38]

✓ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ✓ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis.

☑ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☑ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

– ✓ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės subjektams;

– ☑ privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

– *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Įvairiems valdymo subjektams teks šios atsakomybės sritys: i) Komisijai teks visa atsakomybė už ES kosmoso programos ir susijusių veiksmų (GALILEO, EGNOS, „Copernicus“, SSA ir GOVSATCOM) valdymą, įskaitant specialią rėmimo veiklą, susijusią su paleidimo įrenginiais, tarptautiniu bendradarbiavimu ir kosmoso ekonomika; ji nustatys aukšto lygio veiksmų saugumo ir politinius tikslus ir prižiūrės jų įgyvendinimą.

[38] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

ii) Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (įsikūrusi Prahoje) bus atsakinga už:

– GALILEO ir EGNOS eksploatavimą;

– GALILEO saugumo stebėjimo centrų veikimą;

– užduotis, susijusias su visų kosmoso srities veiksmų saugumo akreditavimu (šiuo metu tai taikoma tik GALILEO);

– ryšių palaikymo, duomenų reklamos ir komercializacijos veiklą, taip pat informavimo veiklą, susijusią su visų ES kosmoso programos komponentų paslaugomis („rinkos įsisavinimas ir naudotojų gausinimas“) ir šiuo metu vykdomą tik GALILEO ir EGNOS;

– intelektinės nuosavybės teisių valdymą.

Be to, reglamentu Agentūrai bus suteikta galimybė vykdyti kitas užduotis remiant visą su kosmosu susijusią veiklą. Pavyzdžiui, per krizių valdymo misijas ir operacijas Agentūra galėtų būti atsakinga už bendrą su naudotojais susijusių GOVSATCOM aspektų koordinavimą, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir EIVT.

iii) Atsižvelgiant į Europos kosmoso agentūros (EKA) vidinio sprendimų priėmimo proceso, kuriuo užtikrinama ES interesų apsauga, pakeitimus jai pavedamos tokios pačios užduotys, kaip ir dabar, visų pirma moksliniai tyrimai ir plėtra bei raida, kosmoso infrastruktūros dalys, GNSS kosmoso ir antžeminiai segmentai ir „Copernicus“ kosmoso segmentas. Ryšiai su EKA bus racionalizuoti pagal bendros finansinės partnerystės pagrindų susitarimą su Sąjunga (kaip bus apibrėžta Finansiniame reglamente), apibrėžiant bendruosius principus ir taisykles, o šiuo metu Komisija ir Agentūra su EKA yra pasirašiusios įvairių susitarimų dėl įnašų ir darbinių susitarimų, kuriuose yra įvairių įgyvendinimo taisyklių.

iv) Bus stiprinama sinergija su nacionalinėmis kosmoso agentūromis ir jų vykdomomis programomis, visų pirma sudarant susitarimus dėl įnašų, viešojo sektoriaus subjektų partnerystės ryšius, taikant pasidalijamąjį valdymą ir vykdant bendras iniciatyvas siekiant skatinti kosmoso programų įsisavinimą arba remti konkurencingumą bei verslumą.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Kosmoso srities veiksmai bus stebimi pagal kiekvienam konkrečiam veiksmui pritaikytus rodiklius. Šie rodikliai bus parengti atsižvelgiant į būsimas derybas dėl kiekvienam veiksmui skirto susitarimo dėl įnašo ir apibrėžiant veiksmų priežiūrą. Jau nustatyta keletas rodiklių; jie reguliariai stebimi ir jau buvo įvertinti atliekant nustatytų kosmoso srities veiksmų („Copernicus“, GALILEO ir EGNOS) laikotarpio vidurio vertinimą. Tikimasi, kad dauguma šių rodiklių išliks ir jie bus naudojami kaip orientaciniai naujų veiksmų rodikliai. Be to, bus atitinkamai apibrėžti papildomi konkretūs tikslai veiksmų įgyvendinimo lygmeniu. Taip pat bus vykdoma mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų įsisavinimui skirto finansavimo stebėsena, visų pirma pagal ES bendrąsias programas.

Šiuo metu pateikiami skirtingi rodikliai. Tai susiję su įgaliotųjų subjektų teikiamomis ketvirčio ataskaitomis. Ateityje numatoma rodiklius teikti tuo pačiu metu, kad Komisija vis dėlto galėtų prašyti bet kokios *ad hoc* ataskaitos.

Todėl būsimieji, kaip ir dabartiniai susitarimai dėl įnašų sudarys su ataskaitų teikimu susijusį teisinį pagrindą ir juose visų pirma bus nurodyta tiksli rodiklių apibrėžtis bei teikimo dažnumas.

Be šių standartinių priemonių Komisija, naudodamasi savo įgaliojimais vykdyti politinę Kosmoso programos priežiūrą, turi stiprinti įgaliotųjų subjektų priežiūros ir vertinimo priemones, prašydama jų pateikti metinius valdymo planus ir įgyvendinimo ataskaitas, rengdama reguliarius posėdžius, kuriuose aptariama programos pažanga, ir atlikdama finansų bei technologijų auditą.

Valstybės narės taip pat bus raginamos prisidėti prie šios veiklos, ypač tose srityse, už kurias jos yra tiesiogiai arba netiesiogiai atsakingos.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas

Kitam finansiniam laikotarpiui siūlomas valdymo modelis grindžiamas dabartine sistema, tam tikrais atvejais (visų pirma saugumo srityje) pasinaudojant sinergija.

Europos Komisija bus iš esmės atsakinga už bendrą politinę programų priežiūrą. Ji galės taikyti netiesioginį valdymą, pavesdama funkcinės veiklos valdymą Europos GNSS agentūrai ir Europos kosmoso agentūrai, atsižvelgdama į jų kompetencijos sritį. Ji taip pat galės konsultuotis su ekspertais ir nacionalinėmis kosmoso agentūromis dėl konkrečių techninio pobūdžio klausimų.

Dėl GSA vaidmens siūloma remtis savo patirtimi, susijusia su GNSS saugumo akreditavimu, ir pavesti jai atsakomybę už visų kosmoso srities veiksmų (GALILEO, EGNOS, „Copernicus“, SSA ir GOVSATCOM) saugumo akreditavimą.

Bendradarbiavimo su EKA tikslas – racionalizuoti dabartinę sistemą. Šiuo metu su EKA yra sudaryta keletas įgaliojimo susitarimų ir darbinių susitarimų, kuriuose yra įvairių įgyvendinimo taisyklių. Siūloma kartu su EKA parengti finansinės partnerystės pagrindų susitarimą, apimantį visas programas, kad EKA galėtų

nuosekliai įgyvendinti savo veiklą. EKA atliekamos užduotys turėtų išlikti tokios pačios.

Mokėjimo tvarka turėtų išlikti panaši į nustatytąją ankstesnėje DFP: mokėjimų prognozes rengia agentūros, tikrina Komisija (visų pirma atsižvelgdama į skirtą bendrą finansinį paketą), o mokėjimas atliekamas reguliariai, kad įgaliotieji subjektai galėtų veiksmingai valdyti pirkimus ir kad nereikėtų išmokėti agentūrų lėšų. Komisija yra įgaliota patvirtinti mokėjimą ir turi juridinę teisę jį sumažinti, jeigu reikalavimas ir susijusi prognozė būtų laikomos pernelyg didelėmis.

Susitarimuose dėl įnašo bus apibrėžta kontrolės strategija, pagrįsta patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnę DFP, visų pirma ketvirčio ataskaitų rengimo procesu (įskaitant programų, finansines ir rizikos valdymo ataskaitas) ir skirtingais valdybų sluoksniais (pavyzdžiui, pirkimų valdyba) ir posėdžiais. Būsimą kontrolės strategiją lems nustatyta rizika, kuri gali kilti programai, taip pat bus atsižvelgiama į jos santykinę svarbą ir galimą poveikį programai. Kaip nurodyta atitinkamuose laikotarpio vidurio vertinimuose, ši kontrolės sistema pasirodė esanti veiksminga pagrindiniams veiksmams – GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“.

Šiuo metu taikomą kontrolės strategiją Audito Rūmai tikrino per savo metinių sandorių tikrinimo procesą, o Vidaus audito tarnyba atliko specialius auditą; rekomendacijų buvo nedaug ir jos buvo faktiškai įgyvendintos.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Nustatyta rizika

Nustatyta rizika yra panaši į ankstesnėje DFP nustatytą riziką esamiems veiksmams, daugiausia GNSS ir „Copernicus“ ir kiek mažiau – SST.

Technologinė rizika. Pvz., vykdant kosmoso srities veiksmus naudojamos pažangiausios technologijos, kurias dar reikia patvirtinti ir kurių specifikacijos nuolat keičiasi.

Pramoninė rizika. Infrastruktūrą rengia ir tobulina daug įvairių šalių pramonės atstovų, todėl svarbu veiksmingai koordinuoti jų darbą, kad sukurtos sistemos būtų patikimos ir puikiai integruotos, ypač saugumo srityje.

Vėlavimo rizika. Bet koks įgyvendinimo vėlavimas gali kelti pavojų naujoms galimybėms ir lemti didesnes nei numatyta sąnaudas.

Valdymo rizika. Programoms valdyti būtina, kad įvairios įstaigos dirbtų išvien, todėl reikia užtikrinti tinkamą stabilumą ir darbo organizavimą. Be to, reikia atsižvelgti į skirtingas įvairių šalių nuomones, visų pirma į skirtingas valstybių narių nuomones, daugeliu svarbių klausimų. Šiuo atveju būtų tikslinga numatyti, kad riziką, ypač finansinę ir saugumo riziką, tektų kartu valdyti geriausiai su jomis susidoroti galintiems veikėjams.

Finansinė rizika yra nedidelė, nes Komisija atidžiai stebi įgaliotųjų subjektų valdomus pirkimus (pavyzdžiui, Komisija yra pagrindinių pirkimų valdybų dalyvė, ji tikrina ilgalaikį planavimą ir pirkimų biudžetą ir kt.), biudžetas yra teisiškai apribotas, o viršijus kurios nors programos dalies sąnaudas atliekamas biudžeto koregavimas.

Dabartinė veikla

Kalbant apie GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“ paslaugas, rizika yra susijusi su jų tęstinumu ir raida, bet, atsižvelgiant į daugelio metų šios veiklos įgyvendinimo patirtį, ji yra nedidelė. Iš susijusių laikotarpio vidurio peržiūrų išvadų paaiškėjo, kad šių veiksmų įgyvendinimas buvo sėkmingas, – tai patvirtina ir nuolatinis paslaugų ir duomenų teikimas. Be to, rizikos valdymas yra neatsiejama kosmoso srities veiksmų valdymo dalis, kurią stebi Komisija. Programos valdymo plane, kuris yra neatsiejama su EKA pasirašytų įgaliojimo susitarimų dalis, konkrečiai numatomi visi su rizikos valdymu susiję įrankiai ir priemonės (ataskaitos, kontrolės valdybos ir kt.). Dabartinėje DFP numatyti stebėsenos procesai ir rizikos valdymo veiksmai bus naudojami apibrėžiant būsimus susitarimus dėl įnašų.

Nauja veikla

Esama rizikos, susijusios su SST ir GOVSATCOM plėtojimu, nes tai nauja veikla. Tačiau ši rizika yra nedidelė, nes:

– svarbi SSA veiklos dalis jau vykdoma nuo tada, kai pradėta remti SST sistema (prieš 5 metus). Patirtis, įgyta pirmaisiais įgyvendinimo metais, šiuo metu susijusi su programos struktūros ir jos įgyvendinimo pokyčiais (valdymas, sprendimų priėmimo procesas ir kt.). Naujajame reglamente bus atsižvelgta į šiuos būtinus pokyčius siekiant sumažinti riziką, kad tikslai nebus pasiekti;

– planuojama laipsniškai įgyvendinti GOVSATCOM iniciatyvą siekiant suteikti pakankamai lankstumo ir leisti prisitaikyti prie kintančios paklausos ir poreikių. Tai papildys ES kosmoso srities veiksmų valdymo kompetenciją ir sudarys galimybes, kartu su iniciatyvos moduliškumu, pritaikyti jos taikymo sritį, kad būtų išvengta, pavyzdžiui, per didelės apimties pirkimų.

Vidaus kontrolė

GROW GD bendra vidaus kontrolės sistema pagrįsta įvairiomis ataskaitomis, kurias kas ketvirtį teikia įgaliotieji subjektai. Po šių ataskaitų rengiamos specialios peržiūros, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi planavimo, ir išspręsti bet kokius techninius sunkumus, be to, atliekant tokias peržiūras atsižvelgiama į su programos įgyvendinimu susijusią riziką. GROW GD atlieka ir *ex post* auditą, kad užtikrintų, jog įgaliotieji subjektai patikimai valdytų finansus.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Pagrindinį programos biudžetą pagal susitarimus dėl įnašų valdo Agentūra, EKA ir EUMETSAT. Remiantis ankstesniais duomenimis, bendra visų Komisijos įgaliotųjų subjektų kontrolės išlaidų suma sudaro apie 0,3 proc. valdomų susijusių lėšų. Įgyvendinimo organų išlaidos, remiantis ankstesniu laikotarpiu, būtų 5–10 proc.

Atsižvelgiant į pirkimo priemones, tikėtinas klaidų rizikos lygis tiek atliekant mokėjimą, tiek užbaigiant programą yra nedidelis: Komisija pirkimą paveda Agentūrai arba EKA pagal daugiametę finansinę programą, o šios agentūros kas ketvirtį teikia faktinių ir planuojamų pirkimų, neviršijant skirtų sumų, ataskaitas.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Susitarimuose dėl įnašų, kurie bus sudaryti su trečiosiomis šalimis remiantis Kosmoso programos reglamentu, veikiausiai bus numatyta, kad Komisija arba jos įgaliotas atstovas vykdo priežiūrą ir finansinę kontrolę ir ES nuožiūra Audito Rūmai arba OLAF atlieka auditą, prireikus – vietoje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

giametės finansinės programos išlaidų kategorija	**01**	Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika – 4 grupė Kosmosas

			2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
04.0201 Veiklos asignavimai Europos kosmoso programa	Įsipareigojimai	(1a)	2140,879	2183,957	2229,896	2277,715	2322,428	2369,057	2416,068		**15 940,000**
	Mokėjimai	(2a)	1123,106	1694,827	1942,491	2068,738	2239,144	2326,57	2370,309	2174,816	**15 940,000**
04.01 Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	0,000	**60,000**
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3	**2148,879**	**2191,957**	**2237,896**	**2285,715**	**2331,428**	**2378,057**	**2426,068**		**16 000,000**
	Mokėjimai	=2+3	**1131,106**	**1702,827**	**1950,491**	**2076,738**	**2248,144**	**2335,570**	**2380,309**	**2174,816**	**16 000,000**

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede (vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
Žmogiškieji ištekliai	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321		114,247

Kitos administracinės išlaidos		1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909		**12,601**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	**18,016**	**18,050**	**18,084**	**18,120**	**18,156**	**18,192**	**18,230**		**126,848**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų visose daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE	Įsipareigojimai	2166,895	2210,007	2255,980	2303,835	2349,584	2396,249	2444,298	0,000	16126,848
	Mokėjimai	1149,122	1720,877	1968,575	2094,858	2266,300	2353,762	2398,539	2174,815	16126,848

Informacijai: be Kosmoso programos, DFP pakete numatytas atskiras ES įnašo Agentūrai paketas.

			2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
Veiklos asignavimai 04. 0202 ES įnašas Agentūrai	Įsipareigojimai	(1b)	31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		**235,000**
	Mokėjimai	(2b)	31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		**235,000**

3.1.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– ✓ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	**114,247**
Kitos administracinės išlaidos	1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909	**12,601**
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	18,016	18,050	18,084	18,120	18,156	18,192	18,230	**126,848**

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos (buvusios BA eilutės)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	60,000
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

IŠ VISO	**26,016**	**26,050**	**26,084**	**26,120**	**27,156**	**27,192**	**28,230**	**186,848**

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.1.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– ✓ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**
Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		93	93	93	93	93	93	**93**
Delegacijos								
Moksliniai tyrimai								
Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES 7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	39	39	39	39	39	39	**39**
	- delegacijose							
Finansuojama iš programos paketo lėšų	- būstinėje							
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		**132**	**132**	**132**	**132**	**132**	**132**	**132**

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	93
Išorės darbuotojai	39

3.1.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

– ✓ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	**IŠ VISO**
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☑ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

  – ☐ nuosaviems ištekliams

  – ☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis						
	2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**
……. straipsnis							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).